

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Opinia niezależnego biegłego rewidenta
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej
Raport uzupełniający niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
Za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

Zawartość:

- Opinia niezależnego biegłego rewidenta**
przygotowana przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.
- Skonsolidowane sprawozdanie finansowe**
przygotowane przez Grupę Kapitałową Raiffeisen Bank Polska S.A.
- Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej**
przygotowane przez Zarząd Jednostki Dominującej
Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A.
- Raport uzupełniający niezależnego biegłego rewidenta**
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
przygotowany przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.

**Opinia niezależnego biegłego rewidenta
Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej
Raiffeisen Bank Polska S.A.**

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.
Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa, Polska
Telefon +48 (0) 22 523 4000
Faks +48 (0) 22 508 4040
www.pwc.com/pl

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. (zwanej dalej „Grupą”), w której jednostką dominującą jest Raiffeisen Bank Polska S.A. (zwany dalej „Jednostką dominującą”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Pięknej 20, obejmującego:

- (a) skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r., które po stronie aktywów oraz zobowiązań i kapitału własnego wykazuje sumę 25.641.416 tys. zł;
- (b) skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujący zysk netto w kwocie 146.782 tys. zł;
- (c) skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące dochody całkowite w kwocie 146.782 tys. zł;
- (d) skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 298.521 tys. zł;
- (e) skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące wpływy pieniężne netto w kwocie 317.967 tys. zł;
- (f) informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Grupy odpowiedzialny jest Zarząd Jednostki dominującej. Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do:

- (a) przepisów rozdziału 7 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa” – Dz.U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późniejszymi zmianami);
- (b) wiedzy i doświadczenia wynikającego ze stosowania, w okresie obowiązywania, norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów;
- (c) Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.

Badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone tak, aby uzyskać wystarczającą pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów i przeoczeń. Badanie obejmowało między innymi sprawdzenie, na podstawie wybranej próby, dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę oraz istotnych oszacowań dokonywanych przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a także ogólną ocenę jego prezentacji. Uważamy, że nasze badanie stanowiło wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

**Opinia niezależnego biegłego rewidenta
Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej
Raiffeisen Bank Polska S.A. (cd.)**

Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Grupy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. uwzględniają postanowienia Ustawy i są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- (a) zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonej dokumentacji konsolidacyjnej zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości;
- (b) jest zgodne w formie i treści z obowiązującymi Grupę przepisami prawa;
- (c) przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy na dzień 31 grudnia 2009 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. i przeprowadzający badanie:

Antoni F. Reczek
Prezes Zarządu
Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90011/503

Spółka wpisana na listę podmiotów
uprawnionych do badania sprawozdań
finansowych pod numerem 144

Warszawa, 15 marca 2010 r.

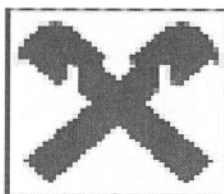

*Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej*

GRUPY KAPITAŁOWEJ RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.

ul. Piękna 20

00 – 549 Warszawa

*Zarząd Jednostki Dominującej przedstawia skonsolidowane sprawozdanie
finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009*

Piotr Czarnecki

Prezes Zarządu

Ryszard Drużyński

Wiceprezes Zarządu

Jan Czeremcha

Wiceprezes Zarządu

Patrycja Zenik-Rychlik

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości Finansowej i Podatków

Łukasz Januszewski

Członek Zarządu

Marek Pafuła

Członek Zarządu

15 marca 2010 roku

Spis treści do sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach własnych	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	10
1. Opis najważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	10
1.1 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.....	11
1.2 Zastosowanie nowych standardów oraz zmian do standardów istniejących.....	11
1.3 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	16
1.4 Rachunkowość zabezpieczeń i pochodne instrumenty finansowe	16
1.5 Aktywa i zobowiązania finansowe	17
1.6 Umowy sprzedaży i odkupu	19
1.7 Utrata wartości aktywów finansowych	19
1.8 Wartości niematerialne	22
1.9 Rzeczowe aktywa trwałe.....	23
1.10 Konsolidacja	24
1.11 Leasing	24
1.12 Środki pieniężne	25
1.13 Rezerwy	25
1.14 Świadczenia pracownicze	26
1.15 Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów.....	26
1.16 Kapitał własny	26
1.17 Przychody i koszty z tytułu odsetek.....	27
1.18 Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji	27
1.19 Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	27
1.20 Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających.....	28
1.21 Przychody z tytułu dywidend	28
1.22 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	28
1.23 Podatek dochodowy	28
1.24 Udzielone gwarancje finansowe	29
1.25 Data transakcji, data rozliczenia	29
1.26 Zmiany zasad prezentacji sprawozdań finansowych	29
1.27 Zmiany w składzie Zarządów Jednostek wchodzących w skład Grupy	30

2.	Noty do sprawozdania finansowego	39
2.1	Wynik z tytułu odsetek.....	39
2.2	Wynik z tytułu prowizji i opłat	39
2.3	Wynik dotyczący aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	40
2.4	Wynik dotyczący instrumentów finansowych zabezpieczających.....	41
2.5	Wynik dotyczący aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	41
2.6	Wynik dotyczący inwestycyjnych papierów wartościowych.....	41
2.7	Wynik dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom.....	42
2.8	Wynik dotyczący zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu ...	42
2.9	Pozostałe przychody operacyjne	42
2.10	Pozostałe koszty operacyjne	42
2.11	Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności.....	43
2.12	Ogólne koszty administracyjne	43
2.13	Obciążenie rachunku zysków i strat podatkiem dochodowym	44
2.14	Kasa i środki w Banku Centralnym	44
2.15	Należności od banków.....	45
2.16	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	45
2.17	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	46
2.18	Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek.....	48
2.19	Inwestycyjne papiery wartościowe	50
2.20	Wartości niematerialne	52
2.21	Rzeczowe aktywa trwałe.....	54
2.22	Inne aktywa	56
2.23	Zobowiązania wobec banków	57
2.24	Inne depozyty pochodzące z rynku pieniężnego	57
2.25	Zobowiązania wobec klientów	57
2.26	Zobowiązania podporządkowane	58
2.27	Inne zobowiązania.....	58
2.28	Pozostałe rezerwy	59
2.29	Odroczony podatek dochodowy.....	60
2.30	Kapitały Grupy.....	64
2.31	Pochodne instrumenty finansowe i instrumenty wbudowane	66
2.32	Rachunkowość zabezpieczeń.....	68
2.33	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu.....	68
2.34	Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych.....	69

2.35 Działalność powiernicza	72
2.36 Zobowiązania warunkowe	72
2.37 Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia	73
2.38 Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	73
2.39 Istotne transakcje.....	76
2.40 Sekurytyzacja oraz sprzedaż należności Grupy	76
2.41 Leasing operacyjny.....	77
2.42 Zdarzenia po dniu bilansowym.....	81
2.43 Ważniejsze oszacowania w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	81
3. Zarządzanie ryzykiem	88
3.1 Charakter i zakres ryzyka związanego z instrumentami finansowymi	88
3.2 Ryzyko kredytowe	91
3.3 Ryzyko rynkowe	115
3.4 Ryzyko walutowe.....	115
3.5 Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej	117
3.6 Ryzyko utraty płynności	122
3.7 Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	127

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

(w tys. PLN)

	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia	
		2009	2008
Przychody z tytułu odsetek	2.1	1 370 595	1 560 150
Koszty odsetek	2.1	-818 551	-934 017
Wynik z tytułu odsetek (I-II)		552 044	626 133
Przychody z tytułu prowizji i opłat	2.2	336 208	295 912
Koszty z tytułu prowizji i opłat	2.2	-63 348	-60 649
Wynik z tytułu prowizji i opłat (IV-V)		272 860	235 263
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej oraz wynik z pozycji wymiany	2.3	371 627	470 908
Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających	2.4	333	-959
Pozostałe przychody operacyjne	2.9	36 869	44 280
Pozostałe koszty operacyjne	2.10	-54 797	-22 210
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	2.11	-348 132	-203 054
Ogólne koszty administracyjne	2.12	-635 748	-693 050
Wynik na działalności operacyjnej		195 056	457 311
Zysk brutto		195 056	457 311
Podatek dochodowy	2.13	-48 274	-96 595
Zysk netto		146 782	360 716
Zysk przypadający udziałowcom mniejszościowym			
		18 790	25 410
Zysk przypadający akcjonariuszom Banku			
		127 992	335 306

Noty przedstawione na stronach 13-129 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

(w tys. PLN)

	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia	
	2009	2008
Wynik finansowy netto	146 782	360 716
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu w tym:	0	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży netto	0	0
Dochody całkowite netto	146 782	360 716

Noty przedstawione na stronach 13-129 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

(w tys. PLN)

Aktywa	Nota	Na dzień 31 grudnia	
		2009	2008
Kasa i środki w Banku Centralnym	2.14	1 359 470	1 886 563
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom	2.15	511 192	547 262
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2.16	3 203 753	3 894 381
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2.17 2.18	19 205 059	21 763 428
Inwestycyjne papiery wartościowe	2.19	458 030	582 328
Wartości niematerialne	2.20	187 132	164 586
Rzeczowe aktywa trwałe	2.21	121 661	120 124
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2.29	257 420	249 343
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		34 591	58 321
Inne aktywa	2.22	303 108	259 477
Aktywa razem:		25 641 416	29 525 813

Zobowiązania i kapitały własne	Nota	2009	2008
Zobowiązania wobec banków	2.23	6 820 975	7 778 193
Inne depozyty pochodzące z rynku pieniężnego	2.24	0	39 927
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	2.31	335 593	2 726 428
Zobowiązania wobec klientów	2.25	14 968 593	15 605 601
Inne zobowiązania	2.27	242 624	347 633
Pozostałe rezerwy	2.28	52 885	18 852
Zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku dochodowego		0	84 743
Zobowiązania podporządkowane	2.26	405 496	407 707
Zobowiązania razem:		22 826 166	27 009 084
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Banku:		2 584 631	2 296 374
Kapitał zakładowy	2.30	1 168 928	998 018
Kapitał zapasowy	2.30	481 536	272 736
Kapitał rezerwowy	2.30	790 828	683 986
Niepodzielony wynik finansowy	2.30	143 339	341 634
Kapitał mniejszości		230 619	220 355
Kapitały własne		2 815 250	2 516 729
Zobowiązania i kapitały własne razem:		25 641 416	29 525 813

Noty przedstawione na stronach 13-129 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach własnych

(w tys. PLN)

	Nota	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Niepodzielony wynik finansowy i zysk netto z roku bieżącego	Kapitały mniejszości	Razem
Stan na 1 stycznia 2009 roku		998 018	272 736	683 986	341 634	220 355	2 516 729
Emisja akcji (według wartości nominalnej)	2.30	170 910	0	0	0	0	170 910
Nadwyżka wartości emisyjnej nad wartością nominalną	2.30	0	172 527	0	0	0	172 527
Całkowite dochody za rok 2009		0	0	0	127 992	18 790	146 782
Dywidendy wypłacone	2.30	0	0	0	-183 172	-8 526	-191 698
Przeniesienie zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka bankowego	2.30	0	0	106 842	-106 842	0	0
Przeniesienie zysku netto na kapitał zapasowy tworzony ustawowo	2.30	0	36 273	0	-36 273	0	0
Stan na 31 grudnia 2009 roku		1 168 928	481 536	790 828	143 339	230 619	2 815 250

	Nota	Kapitał zakiadowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Niepodzielony wynik finansowy i zysk netto bieżącego	Kapitały mniejszości	Razem
Stan na 1 stycznia 2008 roku		572 988	151 218	559 391	322 540	102 482	1 708 619
Emisja akcji (według wartości nominalnej)	2.30	425 030	0	0	0	63 852	488 882
Nadwyżka wartości emisyjnej nad wartością nominalną	2.30	0	80 880	0	0	32 954	113 834
Całkowite dochody za rok 2008		0	0	0	335 306	25 410	360 716
Dywidendy wypłacone	2.30	0	0	0	-151 972	-5 336	-157 308
Przeniesienie zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka bankowego	2.30	0	0	124 595	-124 595	0	0
Przeniesienie zysku netto na kapitał zapasowy tworzony ustawowo	2.30	0	40 638	0	-40 638	0	0
Ujęcie po raz pierwszy w konsolidacji Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.	2.30	0	0	0	993	993	1 986
Stan na 31 grudnia 2008 roku		998 018	272 736	683 986	341 634	220 355	2 516 729

Noty przedstawione na stronach 13-129 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

(w tys. PLN)

	Nota	Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia	
		2009	2008
Działalność operacyjna			
Zysk brutto		195 056	457 311
Korekty o pozycje:		327 630	713 132
Amortyzacja	2.12	62 100	62 226
Straty z tytułu utraty wartości		12 200	0
Niezrealizowane różnice kursowe dodatnie / (ujemne)		-84 721	450 558
Zmiana stanu rezerw		34 032	-20 878
Zysk ze zbycia inwestycji oraz składników rzeczowego majątku trwałego		-3 008	-917
Przeniesienie odsetek dotyczących działalności inwestycyjnej i finansowej		309 178	222 099
Pozostałe pozycje niekasowe		-2 151	44
Zmiany stanu aktywów i pasywów operacyjnych :		1 443 727	-4 148 759
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-595 710	-278 548
Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie		0	40
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom		46 062	130 261
Kredyty i pożyczki udzielone klientom		2 496 711	-5 574 823
Obligacje		-213 987	-173 785
Inne aktywa operacyjne		29 382	-15 273
Zobowiązania wobec banków		143 116	-1 508 730
Zobowiązania wobec klientów		-92 872	3 137 060
Inne pasywa operacyjne		-251 613	320 135
Podatek dochodowy zapłacony		-117 362	-185 096
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		1 966 413	-2 978 316

Działalność inwestycyjna			
Wpływy ze zbycia inwestycji		143 141	137 717
Wpływy z tytułu sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego		22 531	2 985
Wydatki z tytułu nabycia inwestycji		-975	0
Wydatki z tytułu zakupu składników rzeczowego majątku trwałego		-85 183	-145 469
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		79 514	-4 767
Działalność finansowa			
Wzrost wartości zobowiązań podporządkowanych i długoterminowych kredytów bankowych		660 184	3 115 967
Spadek wartości zobowiązań podporządkowanych i długoterminowych kredytów bankowych		-2 132 743	-11 455
Wpływy z emisji akcji		343 436	602 716
Dywidendy zapłacone		-191 698	-157 308
Inne wpływy/wydatki finansowe		-407 139	-231 517
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		-1 727 960	3 318 403
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		317 967	335 320
Środki pieniężne na 1 stycznia		2 423 961	2 088 641
Środki pieniężne na 31 grudnia		2 741 928	2 423 961

Środki pieniężne zawierają:		2 741 928	2 423 961
Środki w kasach Banku	2.14	279 419	332 057
Środki na rachunku bieżącym w NBP	2.14	1 080 051	1 554 506
Środki na rachunkach Nostro w innych bankach	2.15	112 385	62 265
Lokaty w innych bankach (do 3 miesięcy)	2.15	379 563	419 377
Dłużne skarbowe papiery wartościowe (do 3 miesięcy)		890 510	55 756

Odsetki otrzymane		1 374 957	1 570 357
Odsetki zapłacone		919 638	1 083 447

Noty przedstawione na stronach 13-129 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Informacje o jednostce dominującej

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone za rok obrotowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2009 roku, a zakończony 31 grudnia 2009 roku. Wszystkie dane liczbowe zaprezentowano w tys. PLN, o ile nie podano inaczej.

Jednostką sporządzającą jest **Raiffeisen Bank Polska S.A.** z siedzibą w Warszawie 00-549, ul. Piękna 20 wpisany jest do polskiego Krajowego Rejestru Sądowego jako Spółka Akcyjna pod nr KRS 0000014540.

W skład Grupy Kapitałowej poza Bankiem jako jednostką dominującą wchodzi:

Raiffeisen Leasing Polska S.A.,
Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.

Grupa Kapitałowa prowadzi działalność w zakresie bankowości detalicznej, korporacyjnej oraz działalności inwestycyjnej, leasingowej i faktoringowej na terenie Polski, zatrudniając 3 287 osób na koniec 2008 roku i 3 012 osób na koniec 2009 roku.

Występujące w sprawozdaniu określenia oznaczają odpowiednio:

Bank lub Jednostka Dominująca - Raiffeisen Bank Polska S.A.

Jednostka Zależna - Raiffeisen Leasing Polska S.A.

Grupa - Grupę Kapitałową Raiffeisen Bank Polska S.A.

Grupa RZB - Grupę Kapitałową Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG, w skład której wchodzi między innymi banki kontrolowane przez Raiffeisen International Bank Holding AG i RZB z Europy Środkowej i Wschodniej, oddziały zagraniczne RZB, austriackie instytucje finansowe oraz inne instytucje wspomagające.

Zarząd Jednostki Dominującej dokonał zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w dniu 15 marca 2010 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe po zatwierdzeniu go przez Zarząd Jednostki Dominującej nie może być zmienione.

1. Opis najważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

Oświadczenie o zgodności

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) odnośnie sporządzania sprawozdań finansowych, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

1.1 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich (PLN), wszystkie kwoty zaprezentowano w tysiącach PLN.

Sprawozdanie finansowe przygotowane zostało w oparciu o koncepcję kosztu historycznego, oprócz następujących aktywów i pasywów, które są wykazywane w wartości godziwej:

- pochodne instrumenty finansowe,
- aktywa finansowe i pasywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- oraz instrumenty finansowe klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży.

Składniki aktywów trwałych oraz grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasad rachunkowości, na prezentowane kwoty aktywów i pasywów, oraz przychodów i kosztów. Opis zasad dotyczących szacunków i ocen prezentuje nota 2.43.

Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu, w którym dokonano zmiany i okresów przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

1.2 Zastosowanie nowych standardów oraz zmian do standardów istniejących

1.2.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów i interpretacji, które weszły w życie w 2009 roku

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnianie informacji”

Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Ujawnianie informacji” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 5 marca 2009 r. i obowiązują od dnia 1 stycznia 2009 r.

Zmiany wprowadzają trzystopniową hierarchię na potrzeby ujawniania wyceny wartości godziwej oraz wymóg zamieszczania dodatkowych ujawnień dotyczących względnej wiarygodności wyceny wartości godziwej. Ponadto zmiany wyjaśniają i rozszerzają istniejące wcześniej wymagania w zakresie ujawnień dotyczących ryzyka płynności. Grupa stosuje zmiany do MSSF 7 od 1 stycznia 2009 r.

MSSF 8 „Segmenty operacyjne”

Standard MSSF 8 został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 30 listopada 2006 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Standard ten określa nowe wymagania wobec ujawnień informacji dotyczących segmentów działalności, a także informacji dotyczących produktów i usług, obszarów geograficznych, w których prowadzona jest działalność oraz głównych klientów. Zmiana standardu nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2009 rok.

Zmiany do MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”

Zmiany do MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 marca 2007 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. Zmiany odnoszą się do podejścia księgowego dla kosztów finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu składnika aktywów, który wymaga znaczącego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. W ramach tej zmiany usunięto możliwość natychmiastowego rozpoznania tych kosztów w rachunku zysków i strat okresu, w którym je poniesiono oraz wprowadzono wymóg ich kapitalizacji. Zmiana standardu nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2009 rok.

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 września 2007 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. lub po tej dacie. W zaktualizowanym standardzie zmieniono niektóre wymogi dotyczące prezentacji sprawozdań finansowych oraz wprowadzono wymóg ujawniania dodatkowych informacji w określonych okolicznościach.

KIMSF 13 „Programy lojalnościowe dla klientów”

Interpretacja KIMSF 13 „Programy lojalnościowe dla klientów” została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej 28 czerwca 2007 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2008 r. lub po tej dacie. Interpretacja zawiera wytyczne odnośnie sposobu ujmowania programów lojalnościowych przez jednostki prowadzące tego typu programy.

Poprawki do MSSF 2008

Rada ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała 22 maja 2008 r. „Poprawki do MSSF 2008”, które zmieniają 20 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Większość zmian obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2009 r. Grupa zastosuje poprawki do MSSF zgodnie z przepisami przejściowymi. Zmiany regulacji nie mają wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2009 r.

1.2.2. Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów i interpretacji, które zostały opublikowane, a nie weszły w życie

MSSF 3 (Z) „Połączenia jednostek gospodarczych”

Zmieniony MSSF 3 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 10 stycznia 2008 r. i obowiązuje prospektywnie dla połączeń jednostek gospodarczych z datą nabycia przypadającą na 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Wprowadzone zmiany zawierają możliwość wyboru ujęcia udziałów mniejszości albo według wartości godziwej, albo ich udziału w wartości godziwej zidentyfikowanych aktywów netto, przeszacowanie dotychczas posiadanych w nabytej jednostce udziałów do wartości godziwej z odniesieniem różnicy do rachunku zysków i strat oraz dodatkowe wytyczne dla zastosowania metody nabycia, w tym traktowanie kosztów transakcji jako koszt okresu, w którym został on poniesiony. Grupa stosuje zmieniony MSSF 3 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

MSR 27 (Z) „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”

Zmieniony MSR 27 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 10 stycznia 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Standard wymaga, aby efekty transakcji z udziałowcami mniejszościowymi były ujmowane bezpośrednio w kapitale, o ile zachowana jest kontrola nad jednostką przez dotychczasową jednostkę dominującą. Standard również uszczegóławia sposób ujęcia w przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną, tzn. wymaga przeszacowania pozostałych udziałów do wartości godziwej i ujęcie różnicy w rachunku zysków i strat. Grupa zastosuje zmieniony MSR 27 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

KIMSF 12 „Porozumienia o świadczeniu usług publicznych”

Interpretacja KIMSF 12 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 30 listopada 2006 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 29 marca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie zastosowania istniejących standardów przez podmioty uczestniczące w umowach koncesji na usługi między sektorem publicznym a prywatnym. KIMSF 12 dotyczy umów, w których zlecający kontroluje to, jakie usługi operator dostarczy przy pomocy infrastruktury, komu świadczy te usługi i za jaką cenę. Grupa stosuje KIMSF 12 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

KIMSF 15 „Umowy w zakresie sektora nieruchomości”

Interpretacja KIMSF 15 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 3 lipca 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera ogólne wytyczne jak należy dokonać oceny umowy o usługi budowlane, aby określić, czy jej skutki powinny być prezentowane w sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSR 11 Umowy o usługę budowlaną czy MSR 18 Przychody. Ponadto, KIMSF 15 wskazuje, w którym momencie należy rozpoznać przychód z tytułu wykonania usługi budowlanej. Grupa stosuje KIMSF15 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

KIMSF 16 „Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkę zagraniczną”

Interpretacja KIMSF 16 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 3 lipca 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera ogólne wytyczne dotyczące określenia, czy istnieje ryzyko zmian kursów walutowych w zakresie waluty funkcjonalnej jednostki zagranicznej i waluty prezentacji na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej. Ponadto, KIMSF 16 objaśnia, która jednostka w grupie kapitałowej może wykazać instrument zabezpieczający w ramach zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkę zagraniczną, a w szczególności czy jednostka dominująca utrzymująca inwestycję netto w jednostkę zagraniczną musi utrzymywać także instrument zabezpieczający. KIMSF 16 objaśnia także, jak jednostka powinna określać kwoty podlegające reklasyfikacji z kapitału własnego do rachunku zysków i strat dla zarówno instrumentu zabezpieczającego, jak i pozycji zabezpieczanej, gdy jednostka zbywa inwestycję. Grupa stosuje KIMSF16 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

KIMSF 17 „Dystrybucja do właścicieli aktywów nie będących środkami pieniężnymi”

Interpretacja KIMSF 17 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 27 listopada 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 listopada 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie momentu rozpoznania dywidendy, wyceny dywidendy oraz ujęcia różnicy pomiędzy wartością dywidendy a wartością bilansową dystrybuowanych aktywów. Grupa stosuje KIMSF17 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

KIMSF 18 „Przeniesienie aktywów od klientów”

Interpretacja KIMSF 18 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 29 stycznia 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 listopada 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie ujęcia przeniesienia aktywów od klientów, mianowicie, sytuacje, w których spełniona jest definicja aktywa, identyfikację oddzielnie identyfikowalnych usług (świadczonych usług w zamian za przeniesione aktywo), ujęcie przychodu i ujęcie środków pieniężnych uzyskanych od klientów. Grupa stosuje KIMSF 18 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” - „Kryteria uznania za pozycję zabezpieczaną”

Zmiany do MSR 39 „Kryteria uznania za pozycję zabezpieczaną” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 31 lipca 2008 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Zmiany zawierają wyjaśnienie jak należy w szczególnych okolicznościach stosować zasady określające, czy zabezpieczane ryzyko lub część przepływów pieniężnych spełniają kryteria uznania za pozycję zabezpieczaną.

Wprowadzono zakaz wyznaczania inflacji jako możliwego do zabezpieczenia komponentu instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej. Zmiany zabraniają także włączania wartości czasowej do jednostronnie zabezpieczanego ryzyka, gdy opcje traktuje się jako instrument zabezpieczający. Grupa stosuje zmiany do MSR 39 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 „Instrumenty wbudowane”

Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 „Instrumenty wbudowane” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 marca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych zakończonych 30 czerwca 2009 r. lub po tej dacie. Zmiany precyzują zmiany do MSSF 7 i MSR 39 wydane w październiku 2008 r. w zakresie instrumentów wbudowanych. Zmiany uściślają, że w ramach reklasyfikacji aktywa finansowego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wszystkie instrumenty wbudowane muszą zostać ocenione i, jeżeli to konieczne, odrębnie zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym. Grupa stosuje zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 od 1 stycznia 2009 r. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

Poprawki do MSSF 2009

Rada ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała 16 kwietnia 2009 r. „Poprawki do MSSF 2009”, które zmieniają 12 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Większość zmian będzie obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2010 r. Grupa zastosuje poprawki do MSSF zgodnie z przepisami przejściowymi. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, poprawki do MSSF nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”

Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 czerwca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiany precyzują ujęcie płatności w formie akcji rozliczanych gotówkowo wewnątrz grupy kapitałowej. Zmiany uściślają zakres MSSF 2 oraz regulują łączne stosowanie MSSF 2 oraz innych standardów. Zmiany wprowadzają do standardu zagadnienia uregulowane wcześniej w interpretacjach KIMSF 8 oraz KIMSF 11. Grupa zastosuje zmiany do MSSF 2 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany do MSSF 2 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 lipca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiany wprowadzają dodatkowe wyłączenia od dokonywania wyceny aktywów na dzień przejścia na MSSF dla spółek działających w sektorze naftowym i gazowym. Grupa zastosuje zmiany do MSSF 1 od 1 stycznia 2010 r. Zmiana regulacji nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany do MSSF 1 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zmiany do MSR 32 „Klasyfikacja emisji uprawnień”

Zmiany do MSR 32 „Klasyfikacja emisji uprawnień” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 października 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 r. lub po tej dacie. Zmiany dotyczą rachunkowości emisji uprawnień (uprawnień, opcji, warrantów), denominowanych w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta.

Zmiany wymagają, aby, przy spełnieniu określonych warunków, emisja uprawnień była klasyfikowana jako kapitał własny niezależnie od tego, w jakiej walucie ustalona jest cena realizacji uprawnienia. Grupa zastosuje zmiany do MSR 32 od 1 stycznia 2011 r.

Zmiany do MSR 24 „Transakcje z jednostkami powiązаныmi”

Zmiany do MSR 24 „Transakcje z jednostkami powiązаныmi” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 4 listopada 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie. Zmiany wprowadzają uproszczenia w zakresie wymagań odnośnie ujawniania informacji przez jednostki powiązane z instytucjami państwowymi oraz doprecyzowują definicje jednostki powiązanej. Grupa zastosuje zmiany do MSR 24 od 1 stycznia 2011 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany do MSR 24 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 listopada 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie. Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji: zamortyzowany koszt i wartość godziwą. Podejście MSSF 9 jest oparte na modelu biznesowym stosowanym przez jednostkę do zarządzania aktywami oraz na cechach umownych aktywów finansowych. MSSF 9 wymaga także stosowania jednej metody szacowania utraty wartości aktywów. Grupa zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2013 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, MSSF 9 nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

Zmiany do KIMSF 14 „Zaliczki na poczet minimalnych wymogów finansowania”

Zmiany do interpretacji KIMSF 14 zostały wydane przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 26 listopada 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie ujęcia wcześniejszej wpłaty składek na pokrycie minimalnych wymogów finansowania jako aktywa w jednostce wpłacającej. Grupa zastosuje zmiany do KIMSF 14 od 1 stycznia 2011 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zmiany do interpretacji KIMSF 14 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

KIMSF 19 „Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych”

Interpretacja KIMSF 19 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 26 listopada 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2010 r. lub po tej dacie.

Interpretacja ta objaśnia zasady rachunkowości stosowane w sytuacji, gdy w wyniku renegotjacji przez jednostkę warunków jej zadłużenia zobowiązanie zostaje uregulowane poprzez emisję instrumentów kapitałowych skierowaną na wierzyciela. Interpretacja wymaga wyceny instrumentów kapitałowych w wartości godziwej i rozpoznania zysku lub straty w wysokości różnicy pomiędzy wartością księgową zobowiązania a wartością godziwą instrumentu kapitałowego. Grupa zastosuje KIMSF19 od 1 stycznia 2011 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego interpretacja KIMSF 19 nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską. Zmiana regulacji nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za 2010 r.

Grupa nie zaprezentowała szacunkowego wpływu powyższych regulacji na sprawozdanie finansowe, z uwagi na brak możliwości ich oszacowania, oraz nieznaczny wpływ zmian wynikających z zastosowania standardów na sprawozdanie finansowe.

1.3 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Jednostki Dominującej.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego na dzień bilansowy. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji, oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu”.

1.4 Rachunkowość zabezpieczeń i pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej, bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Zmiany wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Najlepszą podstawą do wyznaczenia wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne zawierają wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej. Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania bądź uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (dla pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku zysków i strat; zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu.

Grupa wyznacza pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej. W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem w Grupie oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, oraz charakter zabezpieczanego ryzyka. Grupa dokumentuje również w momencie ustanowienia zabezpieczenia i na bieżąco ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej. Różnica pomiędzy zmianą wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, a zmianą wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego, stanowiąca wynik nieefektywności relacji zabezpieczającej, ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik dotyczący instrumentów finansowych zabezpieczających” (nota 2.4).

Instrumenty wbudowane

Wbudowane instrumenty pochodne są składnikiem instrumentu złożonego zawierającego również umowę zasadniczą niebędącą instrumentem pochodnym, która sprawia, iż część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego, np. w oparciu o stopę procentową, kurs walutowy, indeks kredytowy lub indeks cen, cenę instrumentu finansowego, rating kredytowy lub inną zmienną - pod warunkiem, że zmienna ta nie jest specyficzna dla żadnej ze stron kontraktu.

Przepisy MSSF wymagają wydzielenia z umów bazowych instrumentów wbudowanych, które spełniają określone warunki. Wydzielone instrumenty wbudowane są wyceniane na zasadach obowiązujących dla instrumentów pochodnych, natomiast umowa zasadnicza - na podstawie odpowiedniego standardu MSSF.

Grupa zalicza do takich instrumentów lokaty dwuwalutowe oraz lokaty inwestycyjne stanowiące umowy zasadnicze, natomiast wbudowane do nich instrumenty pochodne stanowią opcje walutowe. Do instrumentów wbudowanych zaliczane są również obligacje zamienne na akcje, które wyceniane są według kosztu zakupu z uwzględnieniem ewentualnej utraty wartości, zgodnie z punktem C11 Wskazówek implementacyjnych do MSR 39.

1.5 Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, aktywa dostępne do sprzedaży, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności. O klasyfikacji inwestycji decyduje Zarząd w momencie początkowego ujęcia. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane do kategorii: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i pozostałe zobowiązania finansowe.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, zawierające instrumenty pochodne i dłużne papiery wartościowe nabyte w celu odsprzedaży w bliskim terminie, oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Rozchód papierów wartościowych ustalany jest w oparciu o metodę cen przeciętnych.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach. Powstają w sytuacji, gdy Grupa udziela finansowania klientowi w celu innym niż wygenerowanie krótkoterminowych zysków. Do kategorii pożyczek i należności należą pożyczki udzielone bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności oraz inwestycje w instrumenty dłużne, jeżeli nie są notowane na aktywnym rynku.

Dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące: pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności, ani aktywami finansowymi wycenianymi do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Do tej grupy aktywów Grupa zalicza nienotowane udziały kapitałowe w jednostkach stowarzyszonych, oraz udziały mniejszościowe.

Utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd jednostki zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności. Ze względu na przyjętą politykę Grupy RZB, która nie zezwala na sprzedaż instrumentów finansowych klasyfikowanych jako utrzymywane do terminu zapadalności, w Grupie nie występuje możliwość „zarażenia” portfela aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, w wyniku sprzedaży istotnej części aktywów zakwalifikowanych do tego portfela. Gdyby jednak Grupa dokonała takiej sprzedaży, wówczas wszystkie aktywa z tej kategorii należy przeklasyfikować do kategorii „Dostępne do sprzedaży”.

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Do kategorii tej zaliczane są: pochodne instrumenty finansowe. Pochodne instrumenty finansowe wyceniane są do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Grupa klasyfikuje do tej kategorii: zobowiązania wobec banków i klientów oraz zobowiązania podporządkowane. Zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Ujmowanie

Standardową transakcją kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz aktywów dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności ujmuje się w bilansie na dzień rozliczenia transakcji. Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych. Kredyty są rozpoznawane w momencie wypłaty środków kredytobiorcy.

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych z tego składnika i dokonuje przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej. Dla składnika aktywów lub zobowiązań finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wartość godziwa jest powiększana lub pomniejszana o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia aktywa finansowe, lub zobowiązania finansowe w tym instrumenty pochodne będące aktywami lub pasywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, z wyjątkiem:

- pożyczek i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej;
- inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej;
- nienotowanych instrumentów kapitałowych, które wyceniane są według kosztu nabycia.

Zmiana wartości godziwej tych składników ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Do wyceny instrumentów finansowych wykorzystuje się ceny rynkowe publikowane przez rzetelne i wiarygodne źródła, np. serwis Reuters, Bloomberg, GPW, itp. Instrumenty finansowe wyceniane są względem cen ogłaszanych w wymienionych wyżej serwisach, przyjmując stronę OFFER dla aktywów, natomiast BID dla pasywów.

Do wyceny instrumentów finansowych stosowane są:

- ceny zamknięcia rynku dla rynków regulowanych,
- ceny fixingowe dla rynku OTC,
- ceny podawane przez pośredników (Brokerów) dla rynku OTC w przypadku braku cen fixingowych.

W przypadku, gdy nie jest dostępna wiarygodna cena rynkowa instrumentu finansowego, wycena przeprowadzana jest w oparciu o cenę teoretyczną zbudowaną na podstawie modelu krzywej dochodowości. Model krzywej dochodowości oparty jest na notowaniach rynkowych z rynku pieniężnego, oraz kontraktów swap dla poszczególnych walut. Model wyceny zawiera elementy korekty o ryzyko kredytowe.

W odniesieniu do kapitałowych instrumentów finansowych, które nie są notowane na aktywnym rynku, Grupa nie dokonuje ich wyceny do wartości godziwej, ponieważ ich wiarygodna wycena nie jest możliwa. Instrumenty te wyceniane są wg kosztu nabycia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

1.6 Umowy sprzedaży i odkupu

W przypadku transakcji sprzedaży z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (sell buy back, repo) Grupa dokonuje oceny, w jakim stopniu ryzyko i korzyści związane z aktywem pozostają w Grupie.

Aktywa sprzedawane usuwa się z bilansu w przypadku, gdy:

- nastąpiło przekazanie praw do uzyskiwania przepływów pieniężnych związanych z aktywem,
- prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych związanych z aktywem zostają zachowane, ale uzyskane przepływy mają być przekazywane.

Przy zawieraniu transakcji repo i reverse repo Grupa sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie.

Transakcje repo są prezentowane w bilansie jako zobowiązania wobec banków lub zobowiązania wobec klientów. Transakcje reverse repo są prezentowane jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom. Transakcje te wyceniane są analogicznie do pozostałych pozycji prezentowanych w danej grupie aktywów lub pasywów.

Transakcje typu „sell buy back” prezentowane są jako zobowiązania, natomiast transakcje typu „buy sell back” jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Przychody / koszty dotyczące tych transakcji prezentowane są odpowiednio w przychodach i kosztach odsetkowych.

1.7 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane wg zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) mają wpływ na dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych przyszłe przepływy pieniężne, które można wiarygodnie oszacować.

Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Grupę informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- Niewypłacalność kredytobiorcy związana z pogorszeniem się jego sytuacji finansowo-ekonomicznej.
- Umorzenie przez Grupę części zaangażowania.
- Opóźnienie w spłacie należności przekraczające 90 dni i spełnienie kryterium materialności (kwota zaległości przekraczająca 1000 EUR oraz 2,5% limitu klienta, a w przypadku należności od klientów detalicznych kwota zaległości powyżej 10 EUR).
- Niekorzystne zmiany w otoczeniu ekonomicznym kredytobiorcy, powiązane z ryzykiem regionu, kraju, branży, grup klientów lub produktów.
- Zmiana warunków umowy takich jak: wypowiedzenie umowy, wydłużenie okresu umowy, restrukturyzacja zadłużenia.
- Stwierdzone przypadki defraudacji.
- Uzyskanie informacji o wszczęciu postępowania upadłościowego lub bankructwa klienta.

Dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od czasu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:

- niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników; lub
- warunki ekonomiczne w kraju lub jego części wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Grupa ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

W przypadku renegotjacji umów kredytowych, które są wynikiem presji komercyjnej, nie jest rozpoznawana utrata wartości. Przypadki, gdy renegotjacje umów są wynikiem złej sytuacji finansowej dłużnika, a Grupa zostaje zmuszona do umorzenia materialnej (istotnej) części roszczenia Grupy wobec klienta oraz związanych z nim wszelkich opłat i prowizji, a klient nadal obsługuje swój dług w obniżonej kwocie zobowiązania, stanowią jedną z przesłanek utraty wartości.

Łączne warunki, jakie muszą być spełnione w przypadku takiej formy restrukturyzacji to:

- zła kondycja finansowa klienta,
- umorzenie przez Grupę 2,5 % kapitału ekspozycji kredytowej,
- klient nadal obsługuje swój dług w obniżonej kwocie.

Do restrukturyzacji zadłużenia może dojść również w przypadku wystąpienia tzw. oczekiwanej straty ekonomicznej. W takich przypadkach dokonywana jest restrukturyzacja linii kredytowych (wydłużanie, zmniejszanie zaangażowania, itp.), ale nie występuje umorzenie kapitału kredytu w wysokości większej niż 2,5 %. Przypadki takie również identyfikowane są jako przesłanki utraty wartości.

Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez odpis aktualizujący, a kwota odpisu obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z zajęcia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy zajęcie jest prawdopodobne, czy nie.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, na które tworzona jest rezerwa na poniesione lecz niezidentyfikowane straty (IBNI) aktywa finansowe są łączone w grupy o podobnych cechach ryzyka kredytowego (według stosowanego przez Grupę systemu uwzględniającego rodzaj produktu, typ klienta, przeterminowanie należności i inne istotne czynniki). Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych danych dotyczących strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne dane dotyczące strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia skutków aktualnych okoliczności, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą historyczne doświadczenia, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Szacunki dotyczące zmian przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupami aktywów odpowiadają kierunkom zmian obserwowanych danych zachodzących z okresu na okres (np. zmiany stopy bezrobocia, cen nieruchomości, stanu spłat lub innych czynników wskazujących na zmiany prawdopodobieństwa wystąpienia strat w danej grupie i ich wielkości). Metodologia oraz założenia stosowane przy szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie rewidowane przez Grupę w celu zmniejszenia różnic między szacowaną a rzeczywistą wysokością strat.

Odpisy z tytułu utraty wartości ewidencjonowane są na odrębnych kontach księgowych. Dla celów bilansowych i ustalenia bieżącej wartości księgowej danego składnika aktywów finansowych są one prezentowane łącznie ze składnikami aktywów finansowych, w przypadku których nastąpiła utrata wartości.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu przeprowadzane są wszystkie wymagane procedury związane z tym procesem typu: uprawdopodobnienie nieściągalności, uzyskanie odpowiedniego postanowienia komorniczego i ustalenie kwoty straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, jej wysokość jest wykazywana w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach operacyjnych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było bezpośrednio w kapitale własnym i występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości tego składnika, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

W przypadku instrumentów dłużnych, jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Nienotowane instrumenty kapitałowe

Jeśli występują obiektywne dowody, utraty wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, wówczas kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się za pomocą metody księgowej polegającej na odjęciu od sumy bilansowej wycenionego podmiotu ogółu jego zobowiązań, lub za pomocą metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Różnica pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a jego wartością bieżącą oszacowaną za pomocą opisanych metod stanowi odpis z tytułu utraty wartości. Tak ustalonych odpisów nie poddaje się odwróceniu.

1.8 Wartości niematerialne

Oprogramowanie komputerowe

Wartości niematerialne Grupy, wykazuje się według kosztu historycznego - w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia - pomniejszonego o umorzenie i zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości ceny nabycia, tj. kosztów poniesionych na zakup i dostosowanie nabytego konkretnego oprogramowania komputerowego do używania zgodnie z wymogami Grupy.

Koszty związane z etapem prac badawczych prowadzonego przedsięwzięcia lub koszty związane z bieżącym utrzymaniem programów komputerowych odnoszone są w koszty z chwilą poniesienia.

Koszty związane z etapem prac rozwojowych w momencie ich zakończenia, jeżeli spełniają warunki kwalifikacji, ujmuje się jako wartości niematerialne. Okres amortyzacji równy jest okresowi ekonomicznej użyteczności aktywowanych prac rozwojowych.

Koszty wytworzenia przez Grupę we własnym zakresie dających się zidentyfikować unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia programu komputerowego obejmuje:

- cenę zakupu, należną dostawcy, pomniejszoną o udzielone rabaty i upusty a powiększoną o cło i podatek akcyzowy od importu oraz podatek od towarów i usług nie podlegający odliczeniu,
- wszystkie inne dające się bezpośrednio przyporządkować nakłady lub koszty związane z dostosowaniem nabytego oprogramowania do używania lub z jego wytworzeniem we własnym zakresie, zgodnie z przeznaczeniem planowanym przez Grupę, naliczone od dnia nabycia lub od dnia rozpoczęcia wytwarzania do dnia przekazania oprogramowania do używania.

Do bezpośrednich nakładów/kosztów zalicza się w szczególności:

- koszty przygotowania miejsca instalacji,
- koszty konsultacji zewnętrznych,
- koszty uruchomienia i testów sprawdzających działanie programów komputerowych,
- koszty świadczeń pracowniczych (zgodnie z art. 10 MSR 19 „Świadczenia pracownicze”), pracowników Grupy, w odniesieniu do nabytego lub wytworzonego oprogramowania wskazanego w ramach danego projektu IT, poniesione wyłącznie w związku z jego dostosowaniem do wymogów Grupy lub wytworzeniem we własnym zakresie.

Do kosztów tych zalicza się krótkoterminowe świadczenia pracownicze (koszty osobowe) pracowników obejmujące: wynagrodzenia zasadnicze, godziny nadliczbowe, premie, które można odnieść do danego oprogramowania, wszystkie pochodne związane z w/w świadczeniami pracowniczymi.

Nie zalicza się do kosztów bezpośrednich świadczeń pracowniczych z tytułu płatnych nieobecności, które ujmuje się w kosztach działania Grupy, oraz kosztów (odsetki/dyskonto) otrzymanego finansowania zewnętrznego, aktywowanego zgodnie z MSR 23 - Koszty finansowania zewnętrznego, jeżeli płatność związana z danym oprogramowaniem odroczone jest na okres dłuższy niż normalny kredyt kupiecki.

Amortyzację oprogramowania nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia jego wartości początkowej przez okres użytkowania, który wynosi 5 - 8 lat. Wyjątek stanowi główny system operacyjny, który podlega okresowym ulepszeniom, co powoduje wydłużenie okresu ekonomicznej użyteczności powyżej 8 lat.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa wartości niematerialnej przekracza jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny jest ujmowany w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy. Zyski lub straty ze sprzedaży wartości niematerialnych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

1.9 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego - ceny nabycia lub kosztu wytworzenia - pomniejszonego o umorzenie i zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem i przystosowaniem do używania lub wytworzeniem danych aktywów. Ulepszenia w obcych środkach trwałych ponoszone są głównie na dostosowanie do potrzeb Grupy wynajmowanych lokali z przeznaczeniem na placówki obsługi klientów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmuje jako odrębny składnik, tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi dodatkowy wpływ korzyści ekonomicznych dla Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Amortyzację składników rzeczowych aktywów trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, jeżeli jest istotna, na przestrzeni szacunkowego okresu ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

<i>Ulepszenia w obcych środkach trwałych (w budynkach lub lokalach)</i>	<i>W zależności od długości umowy</i>
<i>Urządzenia techniczne i maszyny</i>	<i>3- 5 lat</i>
<i>Komputery</i>	<i>3- 5 lat</i>
<i>Środki transportu</i>	<i>5 lat</i>
<i>Inne środki trwałe</i>	<i>5- 8 lat</i>

Przeгляdu, czy w badanym okresie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych, dokonuje się na każdy dzień bilansowy. Jeśli wystąpiły takie przesłanki, ustalana jest wartość odzyskiwalna tych aktywów. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego lub wartości niematerialnej, pomniejszonej o koszty ich sprzedaży i wartości użytkowej.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgową aktywa przekracza jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny jest ujmowany w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy.

Zyski lub straty ze sprzedaży środków trwałych prezentowane są odpowiednio jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

1.10 Konsolidacja

Jednostki zależne

Jednostki zależne to jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Konsolidowanie jednostek zależnych ustaje z dniem utraty kontroli. Polityka rachunkowości jednostek zależnych jest dostosowana do polityki rachunkowości Grupy.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym objęto spółkę Raiffeisen Leasing Polska S.A. oraz Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.

Spółki Raiffeisen Faktoring Polska Sp. z o.o. i Telpol 3 S.A. zostały wyłączone z konsolidacji ze względu na ich nieistotność dla właściwego obrazu sytuacji finansowej Grupy, są one prezentowane jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zgodnie z MSR 39.

Rodzaj powiązania pomiędzy spółkami.

Bank jako jednostka dominująca pomimo, iż nie dysponuje więcej niż połową praw głosu w jednostce zależnej, sprawuje nad nią kontrolę z uwagi na posiadanie zdolności do kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki zależnej, przejawiającą się w dążeniu do uzyskania efektu synergii w działaniu obydwu podmiotów w szczególności poprzez:

- ścisłą współpracę w procesie zarządzania ryzykiem,
- ustalanie wspólnych kanałów dystrybucji dla produktów oferowanych przez Grupę,
- ustalanie oferty produktowej skierowanej do klientów zarówno Banku jak i Spółki,
- ustalenie wspólnej polityki rachunkowości i polityki podatkowej szczególnie w odniesieniu do znaczących transakcji finansowych.

Transakcje podlegające wyłączeniu przy konsolidacji

Salda wewnątrzgrupowe oraz niezrealizowane zyski i straty lub przychody i koszty powstałe w wyniku transakcji wewnątrzgrupowych podlegają wyłączeniu podczas przygotowywania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1.11 Leasing

Poniższe zasady stosowane są przez Grupę jako leasingodawcę.

Leasing finansowy

Umowy leasingowe, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego.

W bilansie ujmowana jest wartość należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Inwestycja leasingowa netto to inwestycja leasingowa brutto zdyskontowana stopą procentową leasingu.

Dla aktywów używanych na podstawie umowy leasingu finansowego wartość bieżącą opłat leasingowych ujmuje się jako należności. Różnicę pomiędzy kwotą należności brutto a wartością bieżącą należności ujmuje się jako niezrealizowane przychody finansowe. Przychody leasingowe ujmuje się przez okres leasingu metodą inwestycji netto (przed opodatkowaniem), która odzwierciedla stałą okresową stopę zwrotu.

Początkowe koszty bezpośrednie uwzględnia się w początkowej wycenie należności z tytułu leasingu finansowego. Pomniejszają one kwotę przychodów uznawanych w okresie leasingu. Stopa procentowa leasingu zdefiniowana zostaje w postaci początkowego uwzględnienia kosztów bezpośrednich w należnościach z tytułu leasingu finansowego.

Opłaty leasingowe dotyczące danego okresu sprawozdawczego, z wyłączeniem kosztów usług, zmniejszają inwestycję leasingową brutto, obniżając zarówno należność główną, jak i kwotę niezrealizowanych przychodów finansowych.

Leasing operacyjny

Umowy leasingowe, na mocy których nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu, klasyfikowane są jako umowy leasingu operacyjnego. Aktywa oddane w leasing operacyjny są prezentowane w bilansie zgodnie z charakterem tych aktywów.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego rozpoznawane są jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu. Koszty, łącznie z amortyzacją, poniesione w celu uzyskania przychodów z tytułu leasingu, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat.

Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w związku z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingu operacyjnego zwiększają wartość bilansową przedmiotu leasingu i są ujmowane jako koszty w okresie leasingu na tej samej podstawie co przychody z tytułu leasingu.

Grupa amortyzuje oddane w leasing składniki aktywów zgodnie z zasadami amortyzacji przyjętymi przez Grupę w odniesieniu do zbliżonych aktywów, z uwzględnieniem okresu trwania umowy leasingu operacyjnego.

1.12 Środki pieniężne

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów środków pieniężnych, do środków pieniężnych oraz ich ekwiwalentów zaliczane są płynne aktywa krótkoterminowe (do 3 miesięcy), które nie są narażone na ryzyko istotnej zmiany wartości, takie jak:

- środki pieniężne, oraz środki na rachunku w NBP,
- środki na rachunkach nostro oraz lokaty międzybankowe o datach zapadalności do 3 miesięcy,
- skarbowe dłużne papiery wartościowe o pierwotnej dacie zapadalności do 3 miesięcy.

Ekwiwalenty środków pieniężnych służą realizacji krótkoterminowych obciążeń pieniężnych, a nie mają na celu działalności inwestycyjnej lub innej.

1.13 Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, co do których kwota lub termin powstania nie są pewne. Powstanie tych zobowiązań jest pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa, co oznacza, że wynikają one z przeszłych zdarzeń, co do których istnieje obowiązek świadczenia, powodujący wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki. Wiarygodny szacunek kwoty zobowiązania jest możliwy. Grupa tworzy w szczególności rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników wynikające ze stosunku pracy.

Grupa tworzy również rezerwy na inne przyszłe zobowiązania, a w szczególności na skutki toczącego się postępowania sądowego. Rezerwy na przyszłe zobowiązania tworzone są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Niewykorzystane rezerwy, wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie zwiększają, na dzień na który okazały się zbędne odpowiednio pozostałe przychody operacyjne lub zmniejszają koszty działalności Grupy.

Wartość utworzonych rezerw powinna być dyskontowana, jeżeli wpływ czynnika czasu byłby istotny. Stopa użyta do dyskonta powinna odzwierciedlać koszt pieniądza dla Grupy, a w szczególności może to być stopa wolna od ryzyka.

1.14 Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze zawierają: wynagrodzenia, premie, płatne urlopy, oraz składki na ubezpieczenia społeczne i ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia. Grupa tworzy rezerwy na niewykorzystane urlopy pracownicze. Rezerwy te prezentowane są w pozycji rozliczenia międzyokresowe kosztów.

1.15 Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Do rozliczeń międzyokresowych prezentowanych w aktywach bilansu zalicza się koszty zapłacone z góry, a dotyczące późniejszych okresów sprawozdawczych. Koszty zapłacone z góry ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty kontrahentowi i rozlicza w czasie do rachunku zysków i strat metodą liniową, przez okres którego dotyczy zapłacona kwota kosztów.

Grupa tworzy także rezerwy na koszty do zapłacenia z zakresu księgowości własnej. Koszty do zapłacenia tworzone są w momencie dostarczenia produktów lub wykonania usług nieudokumentowanych fakturą zakupu.

Koszty te dotyczą bieżącego okresu sprawozdawczego i ujmowane są w księgach rachunkowych w momencie wykonania usługi, dostawy tj. powstania zobowiązania. Są płatne w późniejszym okresie w momencie otrzymania faktur od dostawców. Grupa tworzy rezerwy na koszty do zapłacenia, gdy kwotę zobowiązania wobec kontrahenta (dostawcy) można oszacować w sposób wiarygodny.

1.16 Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy

Kapitał akcyjny Grupy związany jest bezpośrednio z emisją nowych akcji, koszty emisji pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji. Wartość kapitału zaprezentowana w sprawozdaniu finansowym odpowiada wartości kapitału zakładowego Jednostki Dominującej i wykazana jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest z premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji oraz z odpisów z zysku.

Kapitał rezerwowy

Kapitały rezerwowe obejmują fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz inne kapitały rezerwowe, tworzone są z odpisów z zysku, które są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa, w tym na pokrycie strat bilansowych.

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały obejmują kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

1.17 Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody i koszty odsetkowe oraz prowizje dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według kosztu zamortyzowanego przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych, oraz alokacji związanych z nimi przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu.

Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów.

Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji, premie lub dyskonta.

Przychody odsetkowe obejmują również przychody o charakterze odsetkowym naliczane od dłużnych instrumentów finansowych klasyfikowanych do kategorii przeznaczonych do obrotu, a także przychody odsetkowe od instrumentów finansowych zabezpieczających, odnoszące się do pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

1.18 Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Prowizje otrzymywane lub płacone w wyniku świadczenia usług ujmowane są w rachunku zysków i strat liniowo i prezentowane w przychodach lub kosztach z tytułu prowizji. Do tego typu prowizji zaliczane są między innymi: prowizje za wydanie karty kredytowej, udzielenie kredytu rewolwingowego i kredytu w rachunku bieżącym, wystawienie gwarancji, opłaty i prowizje za pośrednictwo w sprzedaży usług oferowanych przez Grupę.

Prowizje otrzymywane lub płacone z tytułu wykonania określonej czynności ujmowane są w rachunku zysków i strat jednorazowo, np. prowizje za transakcje kartami kredytowymi, przelewy, operacje gotówkowe, opłaty związane z obsługą środków pieniężnych i prezentowane w przychodach lub kosztach z tytułu prowizji.

1.19 Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik na aktywach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany zawiera:

- zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu, oraz
- różnice kursowe powstałe z rewaluacji aktywów i pasywów nominowanych w walutach obcych oraz zrealizowany wynik na transakcjach spot. W różnicach kursowych ujmowany jest ponadto komponent walutowy z wyceny walutowych instrumentów pochodnych.

1.20 Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających

Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających prezentuje, wpływające na rachunek zysków i strat, skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej, tj. część zabezpieczenia, która jest nieefektywna.

1.21 Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w rachunku zysków i strat w dniu zatwierdzenia przez spółkę dokonującą wypłaty dywidendy.

1.22 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Koszty prezentowane w tej pozycji dotyczą głównie: produkcji kart płatniczych, pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń, umów agencyjnych i umów związanych z usługami informacyjnymi, a także wynikające ze sprzedaży wierzytelności Grupy. W odniesieniu do przychodów w pozycji tej prezentowane są: przychody dotyczące sprzedaży usług związanych z działalnością uboczną Grupy, oraz przychody uzyskane ze sprzedaży wierzytelności Grupy.

1.23 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek bieżący obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do dochodu do opodatkowania oraz o koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodu.

Ponadto dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu.

Z uwagi na odmiennność momentu uznania przychodu za osiągnięty lub kosztu za poniesiony w rozumieniu przepisów prawa bilansowego i podatkowego Grupa tworzy rezerwę oraz aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Przy ustalaniu odroczonego podatku dochodowego uwzględnia się wartość aktywa i rezerwy na odroczony podatek na dzień bilansowy rozpoczynający i kończący okres sprawozdawczy. Wartość odroczonego podatku dochodowego dla roku obrotowego ustala się z zastosowaniem metody bilansowej jako zmianę stanu pozycji bilansowych - aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy.

Grupa tworzy rezerwę na podatek odroczony w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Grupa może dokonać kompensaty aktywów i rezerw na odroczony podatek dochodowy, kiedy posiada do tego tytuł prawny oraz kiedy aktywa i rezerwy dotyczą odroczonego podatku nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

Zmiana stanu rezerwy oraz aktywa z tytułu podatku dochodowego odroczonego zaliczana jest do obowiązkowych obciążeń wyniku finansowego za wyjątkiem skutków wyceny odnoszonych na kapitał własny, jeśli dane transakcje i inne zdarzenia ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się w wysokości stawki podatkowej, która według przewidywań będzie stosowana wówczas, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub zobowiązanie rozliczone, przyjmując za podstawę składki przepisy podatkowe, które będą obowiązywały w momencie realizacji różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego i rezerwy na podatek odroczone nie podlegają dyskontowaniu.

1.24 Udzielone gwarancje

Kontrakty gwarancji finansowych to kontrakty, które wymagają od wystawcy dokonania wyspecyfikowanych wypłat pokrywających stratę poniesioną przez posiadacza z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w terminie zgodnym z warunkami instrumentu dłużnego.

Tego rodzaju gwarancji finansowych udziela się bankom, instytucjom finansowym i innym organizacjom w imieniu klientów w celu zabezpieczenia kredytów, linii kredytowych i innych bankowych narzędzi finansowania.

W momencie początkowego ujęcia, gwarancje finansowe wycenia się w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej na dzień udzielenia gwarancji. Po początkowym ujęciu zobowiązania Grupy wynikające z takich gwarancji wycenia się według wartości początkowej pomniejszonej o nierozliczoną część opłat pobranych w związku z wystawieniem gwarancji.

W odniesieniu do udzielonych gwarancji Grupa prezentuje w szczególności:

- wartość i rodzaj zobowiązań warunkowych, takich jak gwarancje dotyczące pokrycia zadłużenia, gwarancje bankowe, akredytywy typu „standby” służące jako gwarancje dla kredytów i papierów wartościowych,
- zobowiązania warunkowe związane z konkretnymi transakcjami (np. gwarancje właściwego wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe, rękojmie i akredytywy typu „standby” dotyczące poszczególnych transakcji),
- krótkoterminowe zobowiązania warunkowe związane z obrotem towarowym (np. akredytywy dokumentowe, w których dostarczany towar jest zabezpieczeniem),
- inne (np. gwarancje emisji, odnawialne kredyty finansowe).

1.25 Data transakcji, data rozliczenia

Zgodnie z przepisami MSR Grupa ma możliwość ujmowania transakcji w dacie jej zawarcia lub też w dacie rozliczenia. Ujmowanie transakcji w księgach, dla każdej grupy instrumentów finansowych jest dokonywane w dniu rozliczenia transakcji, analogicznie wycena instrumentu według wartości godziwej również jest dokonywana w dniu rozliczenia transakcji.

1.26 Zmiany zasad prezentacji sprawozdań finansowych

W 2009 roku Grupa wydzieliła pozycję prowizji i opłat z tytułu działalności powierniczej, zaprzestając prezentacji pozycji „Opłaty za transakcje związane z papierami wartościowymi i podobne opłaty (w tym z tytułu działalności powierniczej)”. Z uwagi na fakt, iż praktycznie cała kwota prowizji prezentowanych dotychczas w tej pozycji dotyczyła usług powierniczych w sprawozdaniu finansowym zmieniono nazwę pozycji na: „Opłaty z tytułu działalności powierniczej”. W celu zachowania porównywalności danych za rok 2008, kwotę 17 tys. PLN dotyczącą innych przychodów z tytułu papierów wartościowych, niezwiązaną z działalnością powierniczą przesunięto do pozycji „Pozostałe opłaty”.

W 2009 roku Grupa dokonała zmiany prezentacji elementów składowych wyniku dotyczącego aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wyniku z pozycji wymiany (Nota 2.3), wydzielając z pozycji „Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych” różnice kursowe dotyczące elementu kursowego wyceny walutowych instrumentów pochodnych i prezentując je w pozycji „Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane (wraz z komponentem walutowym z wyceny instrumentów pochodnych)”. Kwota o jaką skorygowano odpowiednie pozycje za rok 2008 w celu zachowania porównywalności informacji finansowych, wyniosła - 259 957 tys. PLN.

Ponadto, w 2009, Grupa dokonała zmiany prezentacji wyniku zrealizowanego i niezrealizowanego na opcjach walutowych, wydzielając go z pozycji „Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową” do pozycji „Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych”. W celu zachowania porównywalności dane za rok 2008 zostały skorygowane o kwotę 27 529 tys. PLN.

Dodatkowo w 2009 roku Grupa dokonała zmiany prezentacji pozycji „Marketing spread” (kwota stanowiąca iloczyn nominału transakcji i różnicy pomiędzy kursem transakcyjnym, a referencyjnym) prezentując ją jako element aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. W 2008 roku pozycja ta w kwocie 2 135 tys. PLN została zaprezentowana jako: „Przychody do otrzymania” w pozycji „Inne aktywa”.

1.27 Zmiany w składzie Zarządów Jednostek wchodzących w skład Grupy

Z dniem 16 listopada 2009 roku Rada Nadzorcza Raiffeisen Bank Polska S.A. przyjęła rezygnację Pana Piotra Koniecznego z pełnienia funkcji Członka Zarządu Jednostki Dominującej. Od tego dnia Pan Piotr Konieczny wykonuje w Jednostce Dominującej obowiązki CRO/CFO. Bieżący skład Zarządu Jednostki Dominującej zaprezentowano na pierwszej stronie niniejszego sprawozdania finansowego.

2. Noty do sprawozdania finansowego

2.1 Wynik z tytułu odsetek

	2009	2008
Przychody odsetkowe:		
Kredyty i pożyczki dla banków	48 412	81 983
Kredyty i pożyczki dla klientów	1 198 266	1 404 102
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	86 554	30 112
Instrumenty pochodne zabezpieczające	1 767	6 332
Instrumenty reverse repo	6 196	1 571
Inwestycyjne papiery wartościowe	29 400	36 050
Razem:	1 370 595	1 560 150
Koszty odsetek:		
Depozyty bankowe	-16 850	-65 323
Depozyty klientów	-559 934	-587 077
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-6 599	-5 577
Instrumenty repo	-1 367	-7 968
Kredyty i pożyczki otrzymane (w tym podporządkowane)	-233 801	-268 072
Razem:	-818 551	-934 017
Przychody odsetkowe netto (w tym):		
Całkowite przychody odsetkowe dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 282 274	1 523 706
Całkowite koszty odsetkowe dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-811 952	-928 440

2.2 Wynik z tytułu prowizji i opłat

	2009	2008
Przychody z tytułu prowizji i opłat:		
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	41 862	35 577
Prowizje z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	78 440	44 883
Opłaty związane z obsługą środków pieniężnych	15 172	13 574
Opłaty z tytułu działalności powierniczej	10 911	8 136
Opłaty za przelewy i inne transakcje płatnicze	91 304	100 256
Opłaty i prowizje od zobowiązań gwarancyjnych	17 332	12 906
Opłaty i prowizje od wpłat gotówkowych	15 036	13 329
Pozostałe opłaty	66 151	67 251
Razem:	336 208	295 912

Koszty z tytułu prowizji i opłat:		
Uiszczone opłaty maklerskie	-2 706	-3 079
Opłaty i prowizje dotyczące kredytów otrzymanych	-955	-2 083
Opłaty i prowizje od zobowiązań gwarancyjnych	-2 908	-1 400
Opłaty i prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów bankowych	-11 516	-9 824
Uiszczone pozostałe opłaty	-45 263	-44 263
Razem:	-63 348	-60 649
Wynik z tytułu prowizji i opłat (w tym):		
Całkowite przychody prowizyjne dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	325 297	287 776
Całkowite koszty prowizyjne dotyczące aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-60 642	-57 570

2.3 Wynik dotyczący aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	2009	2008
Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych	245 376	153 272
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentów pochodnych opartych o stopę procentową	7 826	7 884
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach dłużnych	16 415	13 648
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach kapitałowych	684	1 569
Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane (wraz z komponentem walutowym z wyceny instrumentów pochodnych)	101 326	294 535
Razem:	371 627	470 908

Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych zawiera zyski i straty na kontraktach: swap, forward i opcjach, z wyjątkiem wydzielonego komponentu walutowego, stanowiącego różnicę kursową. Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentów pochodnych opartych o stopę procentową zawiera zyski i straty na kontraktach: IRS oraz CIRS. Więcej informacji na temat instrumentów pochodnych zaprezentowano w nocie 2.31.

Zyski i straty na sprzedaży, oraz wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat, niebędących instrumentami pochodnymi, prezentowane są w pozycji „Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach dłużnych”.

Pozycja „Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane (wraz z komponentem walutowym z wyceny instrumentów pochodnych)” zawiera zyski i straty z rewaluacji aktywów i pasywów nominowanych w walucie obcej, zrealizowany wynik na transakcjach spot oraz różnice kursowe wynikające z wyceny walutowych instrumentów pochodnych (komponent walutowy). Różnice kursowe rozpoznane w wyniku, po wyłączeniu różnic kursowych dotyczących instrumentów finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat, wyniosły 150.545 tys. PLN w 2009 r. (554 492 tys. PLN w 2008 r.).

2.4 Wynik dotyczący instrumentów finansowych zabezpieczających

	2009	2008
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego	2 830	11 163
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	-2 497	-12 122
Razem:	333	-959

Dodatkowe informacje na temat instrumentów finansowych zabezpieczanych i zabezpieczających zaprezentowano w notce 2.32.

2.5 Wynik dotyczący aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

W 2008 roku Grupa nie odnotowała przychodów i kosztów odnoszących się do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. W 2009 roku w wyniku sprzedaży 201 600 sztuk akcji MTS Ceto S.A., o wartości bilansowej 202 tys. PLN za kwotę 875 tys. PLN, Grupa odnotowała przychód w wysokości 673 tys. PLN. Informacje na temat utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży prezentuje nota 2.11.

2.6 Wynik dotyczący inwestycyjnych papierów wartościowych

	2009	2008
Przychody z tytułu dyskonta	6 796	2 964
Przychody z tytułu odsetek	22 604	33 086
Razem:	29 400	36 050

Powyższe przychody dotyczą inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności.

2.7 Wynik dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom

	2009	2008
Przychody z tytułu odsetek	1 246 678	1 486 085
Przychody z tytułu prowizji	41 692	35 577
Koszty dotyczące pośrednictwa w sprzedaży produktów kredytowych	-11 516	-9 824
Koszty dotyczące sekurytyzacji należności kredytowych	-40 433	-71 054
Razem:	1 236 421	1 440 784

2.8 Wynik dotyczący zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu

	2009	2008
Koszty z tytułu odsetek	-811 920	-928 392
Koszty z tytułu prowizji	-955	-2 083
Razem:	-812 875	-930 475

2.9 Pozostałe przychody operacyjne

	2009	2008
Przychody ze sprzedaży na działalności niebankowej	13 557	13 421
Przychody z tytułu rozwiązania pozostałych rezerw	831	23 668
Przychody z tytułu sprzedaży i rewaluacji składników majątku trwałego w tym odwrócenie utraty wartości	3 079	1 351
Przychody z tytułu windykacji wierzytelności Grupy	685	688
Przychody uzyskane ze sprzedaży wierzytelności Grupy	10 930	0
Pozostałe przychody operacyjne - inne	7 787	5 152
Razem:	36 869	44 280

2.10 Pozostałe koszty operacyjne

	2009	2008
Koszty z tytułu działalności niebankowej	-862	-1 861
Koszty z tytułu zawiązania pozostałych rezerw	-43 011	-10 688
Koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych i wartości niematerialnych	-911	-434
Koszty windykacji	-5 591	-6 964
Pozostałe koszty operacyjne - inne	-4 422	-2 263
Razem:	-54 797	-22 210

2.11 Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności

	2009	2008
Utworzenie odpisów aktualizujących na:		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-12 200	-50
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	-350 952	-229 339
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	-244 542	-115 086
Pozycje pozabilansowe	-7 208	-7 682
Razem:	-614 902	-352 157
Odwrocenie odpisów aktualizujących na:		
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	108 252	95 733
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	150 722	51 906
Pozycje pozabilansowe	7 796	1 464
Razem:	266 770	149 103
Koszty netto z tytułu odpisów aktualizujących:	-348 132	-203 054

Na pozostałych klasach aktywów finansowych nie stwierdzono utraty wartości. Informacje na temat bilansowej wartości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, prezentuje nota 2.18.

2.12 Ogólne koszty administracyjne

	2009	2008
Koszty pracownicze, w tym:	-300 506	-341 543
Wynagrodzenia	-244 372	-292 388
Koszty ubezpieczeń społecznych	-48 712	-40 340
Pozostałe świadczenia pracownicze	-7 422	-8 815
Pozostałe koszty administracyjne:	-273 142	-289 283
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	-84 973	-67 630
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	-67 188	-58 723
Koszty marketingu	-23 018	-26 736
Koszty szkoleń	-8 018	-16 511
Pozostałe koszty rzeczowe	-54 469	-102 795
Koszty rat leasingowych	-10 685	-10 599
Konsulting	-15 842	-3 547
Składka i wpłaty na rzecz BFG	-8 949	-2 742
Amortyzacja:	-62 100	-62 224
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	-33 133	-34 312
Amortyzacja wartości niematerialnych	-28 967	-27 912
Razem:	-635 748	-693 050

**2.13 Obciążenie rachunku zysków i strat podatkiem dochodowym
Odniesiony do rachunku zysków i strat**

	2009	2008
Podatek dochodowy bieżący	-61 232	-166 751
Korekty podatku dochodowego bieżącego dotyczące lat ubiegłych	4 881	4 104
Podatek odroczony:	8 077	66 052
Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	8 077	66 052
Razem obciążenie podatkiem dochodowym odniesione do rachunku zysków i strat:	-48 274	-96 595

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej

	2009	2008
Zysk brutto	195 056	457 311
Podatek dochodowy bieżący według krajowej stawki podatku od zysku brutto (19%)	37 061	86 889
Wpływ na podatek kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	16 137	18 370
Wpływ na podatek przychodów niepodlegających opodatkowaniu	-43	-4 560
Dodatkowe obciążenie wyniku podatkiem dotyczącym lat ubiegłych oraz podatkiem zagranicznym niepodlegającym odliczeniu	-4 881	-4 104
Całkowite obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	48 274	96 595

2.14 Kasa i środki w Banku Centralnym

	2009	2008
Środki pieniężne w kasie	279 419	332 057
Środki w bankach centralnych poza rezerwami obowiązkowymi	624 037	1 045 573
Rezerwy obowiązkowe w bankach centralnych	456 014	508 933
Razem:	1 359 470	1 886 563

Deklarowana rezerwa obowiązkowa do utrzymywania w grudniu 2008 roku wynosiła: 508 933 tys. PLN, w grudniu 2009 roku wynosiła: 456 014 tys. PLN. Środki te są oprocentowane w wysokości 90% stopy redyskontowej weksli w NBP.

2.15 Należności od banków

	2009	2008
Środki na rachunkach bieżących	77 520	41 523
Lokaty w innych bankach	416 071	494 308
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	17 601	11 431
Razem:	511 192	547 262

Należności od banków wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Wartość papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów wynosiła:

- według stanu na 31 grudnia 2009 roku 31 300 tys. PLN,
- według stanu na 31 grudnia 2008 roku 25 100 tys. PLN.

2.16 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	2009	2008
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 781 212	1 375 369
Obligacje i bony wyemitowane przez Skarb Państwa	1 400 032	642 011
Obligacje i bony wyemitowane przez inne podmioty	1 299 016	649 910
Obligacje zamienne na akcje	82 164	83 448
Pochodne instrumenty finansowe - przeznaczone do obrotu	384 834	2 479 871
Aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	37 707	39 141
Obligacje wyemitowane przez pozostałe podmioty - obligacje korporacyjne	37 707	39 141
Razem:	3 203 753	3 894 381

Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są oprocentowane w oparciu o zmienne rynkowe stopy procentowe. Zapadalność tych aktywów prezentuje nota 3.6. Dodatkowe informacje na temat pochodnych instrumentów finansowych prezentuje nota 2.31.

Obligacje zamienne na akcje stanowią złożony instrument finansowy, którego wartości godziwej nie można na dzień bilansowy rzetelnie określić. Instrument pochodny wbudowany w obligację oparty jest na nienotowanym instrumencie kapitałowym, którego wartość godziwa również nie jest możliwa do rzetelnego ustalenia. W związku z powyższym, zgodnie z pkt. C11 Wskazówek implementacyjnych MSR39, cały instrument jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu i wyceniany po koszcie pomniejszonym o utratę wartości.

2.17 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	2009	2008
Klienci indywidualni	3 028 815	2 869 850
Klienci MIKRO	2 897 966	3 250 313
Duże przedsiębiorstwa	12 079 161	13 917 635
Małe i średnie przedsiębiorstwa	1 495 503	1 929 844
Sektor publiczny	393 011	227 067
Kredyty i pożyczki brutto:	19 894 456	22 194 709
Odpisy z tytułu utraty wartości	-689 397	-431 281
Kredyty i pożyczki netto:	19 205 059	21 763 428

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W saldzie kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględnione zostały należności z tytułu leasingu finansowego.

Należności z tytułu leasingu finansowego

	2009	2008
Należności brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	4 874 284	5 845 532
Nie dłuższym niż 1 rok	2 128 041	2 259 951
Od roku do 5 lat	2 469 639	3 271 050
Powyżej 5 lat	276 604	314 531
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego:	467 292	625 587
Nie dłuższym niż 1 rok	218 653	284 405
Od roku do 5 lat	218 853	293 812
Powyżej 5 lat	29 786	47 370
Bieżąca wartość przyszłych rat leasingu finansowego	4 406 992	5 219 945
Bieżąca wartość przyszłych rat leasingu finansowego o terminie zapadalności:	4 406 992	5 219 945
Nie dłuższym niż rok	1 909 388	1 975 546
Od roku do 5 lat	2 250 786	2 977 238
Powyżej 5 lat	246 818	267 161

Charakterystyka portfela

Struktura portfela leasingowego (wg wartości netto) z podziałem na rodzaje środków:

Leasing	2009	%	2008	%
Leasing środków transportu	3 239 999	76	3 955 984	77
Leasing nieruchomości	341 052	8	359 635	7
Leasing maszyn i urządzeń	682 105	16	822 023	16
Razem	4 263 156	100	5 137 642	100

W transakcjach leasingu finansowego nie występuje niegwarantowana wartość rezydualna przedmiotów leasingu. Korzystający nabywają przedmiot leasingu po zakończeniu umowy w cenie ustalonej na poziomie niższym niż wartość rynkowa. Sporadycznie występuje gwarancja nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy leasingu przez podmioty trzecie.

Charakterystyka portfela leasingowego dla umów zawartych w roku:

	2009	2008
Maszyny i urządzenia		
Cena zakupu	219 631	541 354
Wartość finansowana	180 212	449 078
Średnia długość kontraktu	42	45
Liczba kontraktów	1 782	3 938
Środki transport		
Cena zakupu	1 292 302	2 460 984
Wartość finansowana	1 052 827	2 097 788
Średnia długość kontraktu	41	42
Liczba kontraktów	12 397	21 650
Nieruchomości		
Cena zakupu	16 470	94 283
Wartość finansowana	15 429	86 067
Średnia długość kontraktu	120	116
Liczba kontraktów	3	20
Razem:		
Cena zakupu	1 528 403	3 096 621
Wartość finansowana	1 248 468	2 632 933
Średnia długość kontraktu	41,95	44,95
Liczba kontraktów	14 182	25 608

Niezrealizowane przychody odsetkowe	Umowy zawarte w 2009 roku stan na 31.12.2009	Umowy zawarte w 2008 roku stan na 31.12.2008
Razem:	201 168	335 961
1-3 miesiące	26 721	40 961
3 miesiące - 1 rok	68 055	102 972
1 rok - 5 lat	103 439	170 116
Powyżej 5 lat	2 953	21 912

Suma minimalnych opłat leasingowych	Umowy zawarte w 2009 roku stan na 31.12.2009	Umowy zawarte w 2008 roku stan na 31.12.2008
Razem:	1 087 640	2 648 374
1-3 miesiące	85 655	216 190
3 miesiące - 1 rok	238 071	561 195
1 rok - 5 lat	753 480	1 787 320
Powyżej 5 lat	10 434	83 669

2.18 Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

2009	Stan na 1 stycznia	Utworzenie odpisów na utratę wartości	Należności spisane w ciągu roku w ciężar odpisów	Odwrocenie odpisu na utratę wartości	Reklasyfikacja	Saldo na 31 grudnia
Odpisy na należności oceniane indywidualnie						
Należności od klientów indywidualnych	106 212	104 473	-49 130	-60 467	1 562	102 650
Należności od klientów MIKRO	53 107	136 946	0	-79 800	-1 562	108 691
Należności od dużych przedsiębiorstw	191 572	285 349	-29 290	-98 106	0	349 525
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	31 028	59 728	0	-8 866	0	81 890
Należności od sektora publicznego	80	0	0	-80	0	0
Razem:	381 999	586 496	-78 420	-247 319	0	642 756

Odpisy na należności oceniane grupowo (IBNI)						
Należności od klientów indywidualnych i MIKRO	27 936	3 123	0	-10 455	0	20 604
Należności od klientów korporacyjnych i sektora publicznego	21 346	5 891	0	-1 200	0	26 037
Razem:	49 282	9 014	0	-11 655	0	46 641
Odpisy razem:	431 281	595 510	-78 420	-258 974	0	689 397

2008	Stan na 1 stycznia	Utworzenie odpisów na utratę wartości	Należność i spisane w ciągu roku w ciężar odpisów	Odwrocenie odpisu na utratę wartości	Reklasyfikacja	Saldo na 31 grudnia
Odpisy na należności oceniane indywidualnie						
Należności od klientów indywidualnych	83 603	40 927	-2 730	-15 588	0	106 212
Należności od klientów MIKRO	23 908	61 238	0	-32 039	0	53 107
Należności od dużych przedsiębiorstw	110 791	189 032	-49 415	-58 836	0	191 572
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	39 980	24 658	0	-33 610	0	31 028
Należności od sektora publicznego	590	83	0	-593	0	80
Razem:	258 872	315 938	-52 145	-140 666	0	381 999
Odpisy na należności oceniane grupowo (IBNI)						
Należności od klientów indywidualnych i MIKRO	19 294	12 921	0	-4 279	0	27 936
Należności od klientów korporacyjnych i sektora publicznego	8 474	15 566	0	-2 694	0	21 346
Razem:	27 768	28 487	0	-6 973	0	49 282
Odpisy razem:	286 640	344 425	-52 145	-147 639	0	431 281

Zmiany odpisów na utratę wartości związanych z należnościami z tytułu kredytów samochodowych:

2009	Stan na 1 stycznia	Utworzenie odpisów na utratę wartości	Należności spisane w ciągu roku w ciężar odpisów	Odwrócenie odpisu na utratę wartości	Różnice kursowe	Saldo na 31 grudnia
Należności od klientów indywidualnych	8 993	1 455	0	0	0	10 448
Odpisy na należności oceniane grupowo (IBNI)	896	16	0	0	0	912
Odpisy razem:	9 889	1 471	0	0	0	11 360

2008	Stan na 1 stycznia	Utworzenie odpisów na utratę wartości	Należności i spisane w ciągu roku w ciężar odpisów	Odwrócenie odpisu na utratę wartości	Różnice kursowe	Saldo na 31 grudnia
Należności od klientów indywidualnych	7 032	1 961	0	0	0	8 993
Odpisy na należności oceniane grupowo (IBNI)	613	283	0	0	0	896
Odpisy razem:	7 645	2 244	0	0	0	9 889

2.19 Inwestycyjne papiery wartościowe

	2009	2008
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności:		
Obligacje skarbowe	429 096	541 962
Obligacje NBP	0	21 930
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży:		
Udziały kapitałowe	28 934	40 366
Razem inwestycyjne papiery wartościowe:	458 030	582 328

	2009	2008
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności:	429 096	541 962
Notowane na aktywnym rynku	429 096	520 032
Nienotowane na aktywnym rynku	0	21 930
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży:	28 934	40 366
Nienotowane na aktywnym rynku	28 934	40 366
Razem inwestycyjne papiery wartościowe:	458 030	582 328

Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych przedstawia się następująco:

Utrzymywane do terminu zapadalności:	
Stan na 1 stycznia 2009 roku	541 962
Zwiększenia (zakupy)	0
Zmniejszenia (umorzenie)	-112 866
Stan na 31 grudnia 2009 roku	429 096
Dostępne do sprzedaży:	
Stan na 1 stycznia 2009 roku	40 366
Zwiększenia (zakupy)	975
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	-202
Różnice kursowe	-5
Utrata wartości	-12 200
Stan na 31 grudnia 2009 roku	28 934
Razem stan na 31 grudnia 2009 roku	458 030

Utrzymywane do terminu zapadalności:	
Stan na 1 stycznia 2008 roku	643 628
Zwiększenia (zakupy)	10
Zmniejszenia (umorzenie)	-101 676
Stan na 31 grudnia 2008 roku	541 962
Dostępne do sprzedaży :	
Stan na 1 stycznia 2008 roku	40 581
Zwiększenia	0
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	-200
Różnice kursowe	-15
Stan na 31 grudnia 2008 roku	40 366
Razem stan na 31 grudnia 2008 roku	582 328

Informacje na temat wartości godziwej inwestycyjnych papierów wartościowych prezentuje nota 2.34.

2.20 Wartości niematerialne

2009	Wartość brutto na 01.01.2009	Zwiększenia stanu w ciągu roku		Zmniejszenia stanu w ciągu roku	Wartość brutto 31.12.2009
		Zwiększenia bezpośrednie w ciągu roku	Przyjęcie do użytkowania		
Prawa użytkowane przez Grupę	1 173	0	0	-1 154	19
Oprogramowanie komputerowe	210 224	10 060	48 272	-4 834	263 722
Oprogramowanie komputerowe w budowie	50 499	45 092	-48 578	-410	46 603
Zaliczki na wartości niematerialne	3 751	0	0	-3 234	517
Razem:	265 647	55 152	-306	-9 632	310 861

Umorzenie	Wartość umorzenia na 01.01.2009	Amortyzacja okresu	Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość umorzenia na 31.12.2009
Prawa użytkowane przez Grupę	1 154	10	-1 146	18
Oprogramowanie komputerowe	99 907	28 957	-5 153	123 711
Razem:	101 061	28 967	-6 299	123 729

Wartość bilansowa na 31 grudnia	2009
Prawa użytkowane przez Grupę	1
Oprogramowanie komputerowe	140 011
Oprogramowanie komputerowe w budowie	46 603
Zaliczki na wartości niematerialne	517
Razem:	187 132

Grupa posiada istotną wartość niematerialną w postaci głównego systemu operacyjnego. Wartość początkowa inwestycji wynosiła 98 903 tys. PLN, bieżąca wartość inwestycji wynosi 41 930 tys. PLN, pozostały okres amortyzacji wynosi 5 lat.

2008	Wartość brutto na 01.01.2008	Zwiększenia stanu w ciągu roku		Zmniejszenia stanu w ciągu roku	Wartość brutto na 31.12.2008
		Zwiększenia bezpośrednie w ciągu roku	Przyjęcie do użytkowania		
Prawa użytkowane przez Grupę	1 154	19	0	0	1 173
Oprogramowanie komputerowe	164 178	8 523	43 947	-6 424	210 224
Oprogramowanie komputerowe w budowie	46 632	48 633	-43 589	-1 177	50 499
Zaliczki na wartości niematerialne	0	3 751	0	0	3 751
Razem:	211 964	60 926	358	-7 601	265 647

Umorzenie	Wartość umorzenia na 01.01.2008	Amortyzacja okresu	Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość umorzenia na 31.12.2008
Prawa użytkowane przez Grupę	0	1 154	0	1 154
Oprogramowanie komputerowe	77 090	28 688	-6 181	99 597
Oprogramowanie komputerowe w budowie	0	310	0	310
Razem:	77 090	30 152	-6 181	101 061

Wartość bilansowa na 31 grudnia	2008
Prawa użytkowane przez Grupę	19
Oprogramowanie komputerowe	110 627
Oprogramowanie komputerowe w budowie	50 499
Zaliczki na wartości niematerialne	3 441
Razem:	164 586

2.21 Rzeczowe aktywa trwałe

2009	Wartość brutto na 01.01.2009	Zwiększenia stanu w ciągu roku		Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość brutto na 31.12.2009
		Zwiększenia bezpośrednie w ciągu roku	Przyjęcie do użytkowania lub zmiana klasyfikacji		
Grunty i prawa wieczystego użytkowania	16	0	0	-16	0
Ulepszenia w obcych obiektach	107 176	15 361	15 281	-10 946	126 872
Urządzenia techniczne i maszyny	168 393	4 129	4 650	-35 627	141 545
Środki transportu	46 424	4 813	4 080	-12 860	42 457
Inne środki trwałe	13 913	1 760	111	-4 510	11 274
Środki trwałe w budowie	7 895	15 655	-19 625	-39	3 886
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	4 546	0	0	-4 399	147
Razem:	348 363	41 718	4 497	-68 397	326 181

Umorzenie	Wartość umorzenia na 01.01.2009	Amortyzacja okresu	Zmniejszenia stanu w ciągu roku	Wartość umorzenia na 31.12.2009
Ulepszenia w obcych obiektach	66 241	12 738	-10 840	68 139
Urządzenia techniczne i maszyny	138 099	11 132	-35 343	113 888
Środki transportu	14 459	8 328	-9 050	13 737
Inne środki trwałe	9 440	935	-1 619	8 756
Razem:	228 239	33 133	-56 852	204 520

Wartość bilansowa na 31 grudnia	2009
Grunty i prawa wieczystego użytkowania	0
Ulepszenia w obcych obiektach	58 733
Urządzenia techniczne i maszyny	27 657
Środki transportu	28 720
Inne środki trwałe	2 518
Środki trwałe w budowie	3 886
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	147
Razem:	121 661

2008	Wartość brutto na 01.01.2008	Zwiększenia stanu w ciągu roku		Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość brutto na 31.12.2008
		Zwiększenia bezpośrednie w ciągu roku	Przyjęcie do użytkowania lub zmiana klasyfikacji		
Grunty i prawa wieczystego użytkowania	16	0	0	0	16
Ulepszenia w obcych obiektach	65 351	15 302	26 654	-131	107 176
Urządzenia techniczne i maszyny	170 314	14 469	-2 057	-14 333	168 393
Środki transportu	24 371	28 433	3 614	-9 994	46 424
Inne środki trwałe	11 974	4 224	244	-2 529	13 913
Środki trwałe w budowie	12 681	20 513	-25 199	-100	7 895
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	0	4 546	0	0	4 546
Razem:	284 707	87 487	3 256	-27 087	348 363

Umorzenie	Wartość umorzenia na 01.01.2008	Amortyzacja okresu	Zmniejszenia stanu w ciągu roku	Wartość umorzenia na 31.12.2008
Ulepszenia w obcych obiektach	44 910	21 643	-312	66 241
Urządzenia techniczne i maszyny	147 100	4 268	-13 269	138 099
Środki transportu	15 380	6 649	-7 570	14 459
Inne środki trwałe	10 489	1 006	-2 055	9 440
Razem:	217 879	33 566	-23 206	228 239

Wartość bilansowa na 31 grudnia	2008
Grunty i prawa wieczystego użytkowania	16
Ulepszenia w obcych obiektach	40 935
Urządzenia techniczne i maszyny	30 294
Środki transportu	31 965
Inne środki trwałe	4 473
Środki trwałe w budowie	7 895
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	4 546
Razem:	120 124

2.22 Inne aktywa

	2009	2008
Inkaso weksli i czeków	1 155	2 095
Dłużnicy różni	3 799	20 576
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych - należności	27 531	36 561
Koszty zapłacone z góry	214 325	162 905
Przychody do otrzymania	24 400	18 857
Rozrachunki publiczno prawne	5 077	0
Aktywa przejęte za długi	25 382	15 789
Inne	1 439	2 694
Razem:	303 108	259 477

Kwota należności długoterminowych z tytułu dostaw i usług wyniosła na koniec roku 2009 62 497 tys. PLN, na koniec roku 2008 67 217 tys. PLN. Wartość odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości innych aktywów wynosiła według stanu na koniec grudnia 2008 roku 11 328 tys. PLN, na koniec grudnia 2009 19 086 tys. PLN.

W pozycji rozrachunki publicznoprawne wykazane zostały na dzień 31 grudnia 2009 roku należności z tytułu podatku od towarów i usług (4.959 tys. PLN) oraz należności z tytułu nadpłaty w podatku od środków transportowych (118 tys. PLN), 31 grudnia 2008 roku - należności z tytułu nadpłaty w podatku od środków transportowych.

W kosztach zapłaconych z góry najistotniejszą pozycję stanowią koszty składek ubezpieczeniowych, którymi Grupa obciąża leasingobiorców w okresach przyszłych w wysokości 157 575 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 109 728 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Aktywa przejęte za długi wykazywane są w wartości godziwej i są to przedmioty leasingu, które będą podlegały sprzedaży bądź ponownemu leasingowi.

Zmiana stanu odpisu aktualizującego wartość innych aktywów:

	2009	2008
Stan odpisu na dzień 1 stycznia	11 328	2 026
Utworzenie odpisów na utratę wartości	8 484	9 691
Wykorzystanie odpisów	-58	-29
Odwrocenie odpisu na utratę wartości	-668	-360
Stan odpisu na dzień 31 grudnia	19 086	11 328

2.23 Zobowiązania wobec banków

	2009	2008
Rachunki bieżące	230 182	418 862
Depozyty terminowe	983 612	607 447
Kredyty otrzymane	5 604 702	6 740 370
Transakcje repo	2 479	11 514
Razem:	6 820 975	7 778 193

Zobowiązania wobec banków wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

2.24 Inne depozyty pochodzące z rynku pieniężnego

	2009	2008
Wyemitowane obligacje	0	39 927
Razem:	0	39 927

2.25 Zobowiązania wobec klientów

	2009	2008
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	3 525 143	3 293 162
Zobowiązania wobec klientów MIKRO	689 345	624 567
Zobowiązania wobec dużych przedsiębiorstwa	9 336 836	9 447 948
Zobowiązania wobec małych i średnich przedsiębiorstw	1 384 717	2 214 027
Zobowiązania wobec sektora publicznego	32 552	25 897
Razem:	14 968 593	15 605 601

Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

2.26 Zobowiązania podporządkowane

	2009	2008
Pożyczka o wartości 130 milionów PLN z terminem zapadalności w 2011 roku.	132 097	132 746
Pożyczka o wartości 270 milionów PLN z terminem zapadalności w 2013 roku	273 399	274 961
Razem:	405 496	407 707

Pożyczki podporządkowane są płatne przez Grupę w terminie zapadalności. W 2009 roku Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań, analogicznie w 2008 roku. Pożyczki nie są dodatkowo zabezpieczone.

Zgodnie z decyzjami Komisji Nadzoru Bankowego, Grupa może zaliczać zobowiązania podporządkowane do kapitałów Grupy. Na użytek wyliczenia funduszy własnych Grupy, kwota stanowiąca pożyczkę podporządkowaną ulega stopniowej amortyzacji zgodnie z regulacjami Nadzoru Finansowego.

2.27 Inne zobowiązania

	2009	2008
Fundusze specjalne w tym Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 629	3 080
Rozrachunki międzybankowe	40 628	89 837
Rozrachunki z biurami maklerskimi	43	730
Rozrachunki publiczno-prawne	21 498	30 742
Wierzyciele różni	68 641	64 595
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych - zobowiązania	233	252
Pozostałe	663	2 908
Przychody pobierane z góry	44 461	44 884
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	64 828	110 605
Razem:	242 624	347 633

Kwota zobowiązań długoterminowych z tytułu dostaw i usług wyniosła na dzień 31 grudnia 2008 13 960 tys. PLN, na dzień 31 grudnia 2009 roku 9 045 tys. PLN

2.28 Pozostałe rezerwy

2009	Stan na 1 stycznia	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Saldo na 31 grudnia
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane indywidualnie	4 798	7 192	-2 674	9 316
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane grupowo IBNI	11 024	16	-5 122	5 918
Razem:	15 822	7 208	-7 796	15 234
Rezerwy na sprawy sporne	1 390	300	-174	1 516
Inne rezerwy	1 640	36 135	-1 640	36 135
Rezerwy razem:	18 852	43 643	-9 610	52 885

2008	Stan na 1 stycznia	Utworzenie rezerwy lub odpisu	Odwrócenie rezerwy lub odpisu	Saldo na 31 grudnia
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane indywidualnie	1 425	4 798	-1 425	4 798
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe oceniane grupowo IBNI	8 179	2 884	-39	11 024
Razem:	9 604	7 682	-1 464	15 822
Rezerwy na sprawy sporne	25 019	371	-24 000	1 390
Inne rezerwy	5 107	0	-3 467	1 640
Rezerwy razem:	39 730	8 053	-28 931	18 852

W odpisach na zobowiązania pozabilansowe uwzględnione zostały odpisy na gwarancje finansowe. Gwarancje finansowe oraz inne zobowiązania pozabilansowe zostały opisane w nocie 2.36.

Z końcem 2008 roku Grupa dokonała rozwiązania rezerwy dotyczącej roszczenia na kwotę 24 mln PLN dotyczącego niezawartej umowy cesji wierzytelności, w związku z oddaleniem apelacji przez Sąd Apelacyjny w Warszawie i utrzymaniem wyroku Sądu Okręgowego z 2007 roku oddalającego w całości powództwo wobec Grupy. Pozostałe rezerwy na sprawy sporne obejmują jednostkowo nieistotne roszczenia. Grupa nie jest w stanie wiarygodnie oszacować terminów ostatecznego rozstrzygnięcia tych spraw.

W 2009 roku Jednostka Zależna utworzyła w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych rezerwę na zobowiązania podatkowe w wysokości 34 mln PLN. Decyzja Zarządu Jednostki Zależnej o utworzeniu rezerwy wynika ze zmiany w 2009 roku kierunku orzecznictwa sądów oraz organów skarbowych w obszarze stosowania przepisów podatkowych. Rezerwa ta obejmuje wartość szacowanego przez Zarząd Jednostki Zależnej trwałego wypływu środków pieniężnych w przypadku ostatecznego przegrania sporu z organami podatkowymi.

2.29 Odroczony podatek dochodowy

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	2009	2008
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt) z tego:		
Odsetki od depozytów	-81 925	-100 878
Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	-80 641	-93 177
Dyskonto od papierów wartościowych	-409	-7 701
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	-875	0
Różnice kursowe	-350 970	-2 735 044
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	-205 157	0
Odpisy aktualizujące wartość kredytów nie uznane za koszty uzyskania przychodów	-77 319	-81 012
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingowych	-156 120	-88 530
Pozostałe rezerwy	-946 529	-657 876
Koszty do zapłacenia	-916	-1 642
Pozostałe aktywa	-74 210	-110 689
Razem różnice ujemne:	-359 639	-420 457
Podatek dochodowy odroczony od różnic ujemnych (19%):	-2 252 785	-4 196 128
	-428 029	-797 264

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	2009	2008
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód), z tego:		
Odsetki od kredytów	122 103	67 900
Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	98 625	36 516
Dyskonto od papierów wartościowych	23 478	31 314
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	0	70
Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	376 025	2 454 186
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	253 887	261 343
Pozostałe rezerwy	119 400	74 555
Razem różnice dodatnie:	897 944	2 883 797
Podatek dochodowy odroczone od różnic dodatnich (19%):	170 609	547 921

Zmiany różnic przejściowych w ciągu roku

2009	Saldo na 1 stycznia 2009	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Saldo na 31 grudnia 2009
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt) z tego:	-100 878	18 953	-81 925
<i>Odsetki od depozytów</i>	-93 177	12 536	-80 641
<i>Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych</i>	-7 701	7 292	-409
Dyskonto od papierów wartościowych	0	-875	-875
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	-2 735 044	2 384 074	-350 970
Różnice kursowe	0	-205 157	-205 157
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	-81 012	3 693	-77 319
Odpisy aktualizujące wartość kredytów nieuznane za k.u.p.	-88 530	-67 590	-156 120
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingowych	-657 876	-288 653	-946 529
Pozostałe rezerwy	-1 642	726	-916
Koszty do zapłacenia	-110 689	36 479	-74 210
Pozostałe aktywa	-420 457	60 818	-359 639
	-4 196		
Razem różnice ujemne:	128	1 943 343	-2 252 785
Podatek dochodowy odroczony:	-797 264	369 235	-428 029
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód), z tego:	67 900	54 203	122 103
<i>Odsetki od kredytów</i>	36 516	62 109	98 625
<i>Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych</i>	31 314	-7 836	23 478
<i>Dyskonto od papierów wartościowych</i>	70	-70	0
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	2 454 186	-2 078 161	376 025
Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	261 343	-7 456	253 887
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	74 555	44 844	119 400
Pozostałe rezerwy	25 813	716	26 529
Razem różnice dodatnie:	2 883 797	-1 985 853	897 944
Podatek dochodowy odroczony:	547 921	-377 312	170 609
Saldo odroczonego podatku dochodowego	-249 343	-8 077	-257 420

2008	Saldo na 1 stycznia 2008	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Saldo na 31 grudnia 2008
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt) z tego:	-46 423	-54 455	-100 878
<i>Odsetki od depozytów</i>	-39 944	-53 233	-93 177
<i>Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych</i>	-6 479	-1 222	-7 701
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	-277 900	-2 457 144	-2 735 044
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	-68 028	-12 984	-81 012
Odpisy aktualizujące wartość kredytów nieuznane za k.u.p.	-74 919	-13 611	-88 530
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingowych	-934 885	277 009	-657 876
Pozostałe rezerwy	-1 180	-462	-1 642
Koszty do zapłacenia	-110 032	-657	-110 689
Pozostałe aktywa	-450 570	30 113	-420 457
	-1 963		
Razem różnice ujemne:	937	-2 232 191	-4 196 128
Podatek dochodowy odroczony:	-373 148	-424 116	-797 264
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód), z tego:	50 652	17 248	67 900
<i>Odsetki od kredytów</i>	25 910	10 606	36 516
<i>Odsetki od papierów wartościowych i instrumentów pochodnych</i>	23 560	7 754	31 314
<i>Dyskonto od papierów wartościowych</i>	1 182	-1 112	70
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	866 860	1 587 326	2 454 186
Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	30 934	230 409	261 343
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	50 986	23 569	74 555
Pozostałe rezerwy	0	25 813	25 813
Razem różnice dodatnie:	999 432	1 884 365	2 883 797
Podatek dochodowy odroczony:	189 892	358 029	547 921
Saldo odroczonego podatku dochodowego przed uwzględnieniem Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.:	-183 256	-66 087	-249 343
Ujęcie po raz pierwszy w konsolidacji Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.	-35	35	0
Saldo odroczonego podatku dochodowego po uwzględnieniu Raiffeisen Insurance Agency Sp z o.o.:	-183 291	-66 052	-249 343

2.30 Kapitały Grupy

Kapitał zakładowy	Wartość nominalna akcji	Liczba akcji
Stan na 1 stycznia 2009:	998 018	109 793
Emisja akcji	170 910	18 802
Stan na 31 grudnia 2009:	1 168 928	128 595

Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone. Wszystkie akcje mają takie same prawa głosu. Udziałowcem, który posiada 100% kapitału zakładowego Grupy jest Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Kapitał zapasowy	2009	2008
Stan na 1 stycznia:	272 736	151 218
Przeniesienie z zysków lat ubiegłych	36 273	40 638
Nadwyżka wartości emisyjnej nad wartością nominalną	172 527	80 880
Stan na 31 grudnia:	481 536	272 736

Zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych 8% zysku netto Grupy przenosi się na kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on jedną trzecią wartości kapitału akcyjnego.

Kapitał rezerwowy (Łącznie)	2009	2008
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	743 306	636 464
Kapitał rezerwowy - pozostały	46 522	46 522
Fundusz na działalność maklerską	1 000	1 000
Razem:	790 828	683 986

Poniższa tabela przedstawia zmiany w poszczególnych składnikach w kapitałach rezerwowych.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	2009	2008
Stan na 1 stycznia:	636 464	511 869
Przeniesienie z zysków z lat ubiegłych	106 842	124 595
Stan na 31 grudnia:	743 306	636 464

Fundusz ogólnego ryzyka przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyka w działalności Grupy tworzony jest z odpisów z rocznego zysku netto, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa bankowego.

Kapitał rezerwowy	2009	2008
Stan na 1 stycznia:	46 522	47 522
Wydzielenie funduszu na działalność maklerską	0	-1 000
Stan na 31 grudnia:	46 522	46 522

Kapitał rezerwowy stanowią skumulowane przeniesienia z zysków z lat ubiegłych. Kapitał ten nie podlega podziałowi.

Fundusz na działalność maklerską	2009	2008
Stan na 1 stycznia:	1 000	0
Wydzielenie funduszu	0	1 000
Stan na 31 grudnia:	1 000	1 000

Zgodnie z decyzją Zarządu Jednostki Dominującej z dnia 22 października 2008 roku w ramach kapitału rezerwowego dokonano wydzielenia kwoty 1 mln PLN na fundusz przeznaczony na działalność maklerską.

Niepodzielony wynik finansowy	2009	2008
Stan na 1 stycznia:	341 634	322 540
Przeniesienie zysku za rok obrotowy	127 992	335 306
Przeniesienie na fundusz ogólnego ryzyka bankowego	-106 842	-124 595
Przeniesienie na kapitał zapasowy	-36 273	-40 638
Wyplacone dywidendy	-183 172	-151 972
Ujęcie po raz pierwszy w konsolidacji Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.	0	993
Stan na 31 grudnia:	143 339	341 634

Udziały mniejszości	2009	2008
Stan na 31 grudnia :	230 619	220 355

Udziałowcem posiadającym 50% kapitału zakładowego Raiffeisen Leasing Polska S.A. oprócz Raiffeisen Bank Polska S.A., jest Raiffeisen Leasing International GmbH. Konsolidacja tej Spółki jest wynikiem sprawowania nad nią kontroli.

Dywidendy

Zarząd Jednostki Dominującej planuje wypłatę dywidendy z zysku za rok 2009 w kwocie 100 mln PLN, co stanowi kwotę 777,64 PLN na jedną akcję. Zarząd Jednostki Zależnej proponuje, aby z niepodzielonego zysku za 2009 rok wypłacić dywidendę dla akcjonariuszy w wysokości równowartości w złotych 3 mln EUR, co stanowi około 2 EUR na jedną akcję. Zarząd Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o. proponuje wypłatę dywidendy z zysku za 2009 rok w kwocie 11 791 tys. PLN, co stanowi 2 947,81 PLN na jedną akcję.

Dywidenda z zysku Jednostki Dominującej za rok 2008 w kwocie 183 172 tys. PLN została wypłacona jednemu akcjonariuszowi Jednostki Dominującej, zgodnie z Uchwałą Walnego Zgromadzenia, w dniu 6 kwietnia 2009 roku. Dywidenda wypłacana przez Jednostkę Dominującą na rzecz jedyne go udziałowca, Raiffeisen International Bank Holding AG, korzysta ze zwolnienia z opodatkowania w Polsce na podstawie art. 22 ust. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Decyzją Walnego Zgromadzenia Jednostki Zależnej z dnia 7 kwietnia 2009 roku dywidenda z zysku za rok 2008 została wypłacona w kwocie 17.054 tys. PLN.

W dniu 30 marca 2009 roku Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o. wypłaciła dywidendę za 2008 rok w kwocie 13 641 tys. PLN.

2.31 Pochodne instrumenty finansowe i instrumenty wbudowane

Grupa wykorzystuje następujące instrumenty pochodne jako zabezpieczenia, a także na potrzeby nie związane z rachunkowością zabezpieczeń:

- walutowe transakcje terminowe
- opcje walutowe
- instrumenty stóp procentowych.

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące niezrealizowane transakcje Spot.

Walutowe i procentowe kontrakty Swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny.

Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty Swap stóp procentowych).

Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów Swap nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Grupy stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów Swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Grupa ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie - konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Grupą a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w bilansie, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują jaki jest stopień narażenia Grupy na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

2009	Wartość nominalna	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania
Walutowe instrumenty pochodne:			
Walutowe kontrakty Swap	16 879 557	345 058	-295 319
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	470 933	13 373	-13 396
Razem:	17 350 490	358 431	-308 715
Instrumenty pochodne dla stóp procentowych:			
Kontrakty Swap dla stóp procentowych	2 994 572	26 403	-26 878
Razem:	2 994 572	26 403	-26 878

2008	Wartość nominalna	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania
Walutowe instrumenty pochodne:			
Walutowe kontrakty Swap	26 884 581	2 110 853	2 356 891
Opcje zakupione i sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 229 496	318 537	318 537
Razem:	30 114 077	2 429 390	2 675 428
Instrumenty pochodne dla stóp procentowych:			
Kontrakty Swap dla stóp procentowych	2 542 904	50 481	51 000
Razem:	2 542 904	50 481	51 000

Około 80% transakcji dokonywanych przez Grupę to transakcje walutowe zawierane z innymi instytucjami finansowymi. Kierownictwo ustaliło limity na poszczególne instytucje finansowe, które określają wartość transakcji, jaka może być zawarta z jednym kontrahentem.

Instrumenty wbudowane

Do instrumentów wbudowanych Grupa zalicza lokaty dwuwalutowe oraz lokaty inwestycyjne stanowiące umowy zasadnicze, natomiast wbudowane do nich instrumenty pochodne stanowią opcje walutowe. Do instrumentów takich zaliczane są również obligacje zamienne na akcje (nota 2.16).

2.32 Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w zakresie zabezpieczenia wartości godziwej udzielonego kredytu o stałej stopie procentowej. Instrumentem zabezpieczającym jest swap na stopę procentową, gdzie Grupa płaci stałą stopę procentową a otrzymuje zmienną.

Pod koniec grudnia 2005 roku Grupa udzieliła na okres 15 lat kredytu o stałej stopie procentowej w wartości nominalnej 45 mln EUR, zabezpieczając go transakcją swap na stopę procentową w wartości nominalnej 44,8 mln EUR. Wartość wyceny kredytu według stanu na dzień 31 grudnia 2009 i 2008 roku zaprezentowano w poniższych tabelach. Informacje na temat części nieefektywnej zabezpieczenia odniesionej do wyniku finansowego prezentuje nota 2.4.

2009	Wartość nominalna	Wycena	
		Aktywa	Zobowiązania
Instrument zabezpieczany	158 365	0	-1 384
Instrument zabezpieczający	160 509	0	-3 004

2008	Wartość nominalna	Wartości godziwe	
		Aktywa	Zobowiązania
Instrument zabezpieczany	167 439	0	-4 213
Instrument zabezpieczający	166 866	0	-519

2.33 Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

Zasady ewidencji tych transakcji opisano w punkcie 1.6.

Na dzień bilansowy nie wystąpiły transakcje typu sell buy back i buy sell back. Informacje na temat zawartych transakcji repo zawarte w nocie 2.23.

2.34 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

W poniższej tabeli przedstawiono wartość księgową i godziwą tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w bilansie Grupy według ich wartości godziwej.

	Wartość księgową		Wartość godziwa	
	2009	2008	2009	2008
Aktywa:				
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 359 470	1 886 563	1 359 470	1 886 563
Należności od banków	511 192	547 262	511 192	547 262
Kredyty i pożyczki udzielone klientom w tym:	19 205 059	21 763 428	19 205 059	21 763 428
<i>Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym</i>	<i>5 694 836</i>	<i>5 960 844</i>	<i>5 694 836</i>	<i>5 960 844</i>
<i>Kredyty i pożyczki udzielone przedsiębiorcom</i>	<i>13 510 223</i>	<i>15 802 584</i>	<i>13 510 223</i>	<i>15 802 584</i>
Inwestycyjne papiery wartościowe w tym:	429 096	520 032	431 598	517 844
<i>Papiery notowane na aktywnym rynku</i>	<i>429 096</i>	<i>520 032</i>	<i>431 598</i>	<i>517 844</i>
Inne aktywa	3 799	20 576	3 799	20 576

Zobowiązania:				
Zobowiązania wobec banków	6 820 975	7 778 193	6 820 975	7 778 193
Inne depozyty pochodzące z rynku pieniężnego	0	39 927	0	39 927
Zobowiązania wobec klientów	14 968 593	15 605 601	14 968 593	15 605 601
Zobowiązania podporządkowane	405 496	407 707	405 496	407 707
Inne zobowiązania	68 641	64 595	68 641	64 595

Poniżej zaprezentowano główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas określania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków - wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat o stałym oprocentowaniu poniżej 1 roku jest ich wartość bilansowa.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym i przedsiębiorcom - wykazywane są w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku została wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności do otrzymania zarówno z tytułu kapitału, jak i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Wartość godziwa kredytów nieregularnych jest równa ich wartości bilansowej netto, która uwzględnia wszelkie przesłanki wskazujące na utratę wartości kredytów. Tak oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu, oraz zmiany poziomu stóp procentowych w przypadku kredytów o stałej stopie procentowej.

Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności - wartość godziwą papierów, dla których istnieje aktywny rynek, ustalono w oparciu o publikowane notowania cen z aktywnego rynku (kwotowania rynkowe z dnia bilansowego).

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - dla nienotowanych instrumentów kapitałowych Grupa nie była w stanie sporządzić wiarygodnego oszacowania wartości godziwej i dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęła wartość według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Zobowiązania finansowe - zaprezentowane w tej pozycji instrumenty finansowe to: kredyty otrzymane i depozyty. Wartość godziwa dla zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek przy zastosowaniu czynnika dyskontującego wyliczonego w oparciu o krzywą zerokuponową. Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

Metody ustalania wartości godziwej poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej wraz z przypisanymi do nich modelami wyceny, można zaklasyfikować do trzech głównych kategorii:

Kategoria I - aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub techniki wyceny bazujące tylko i wyłącznie na informacjach rynkowych. Wycena mark-to-market stosowana głównie w odniesieniu do notowanych papierów wartościowych.

Kategoria II - aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących obserwacje rynkowe lub informacje pochodzące z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie notowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu.

W oparciu o tego typu modele wyceniana jest większość instrumentów pochodnych, w tym transakcje terminowe na papiery wartościowe, nie płynne papiery skarbowe lub papiery emitowane przez bank centralny oraz nienotowane dłużne papiery korporacyjne i komunalne papiery wartościowe, dla których do wyceny pobierane są dane z aktywnego rynku.

Kategoria III - aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku. Wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Metoda ta dotyczy nieliniowych instrumentów pochodnych zawieranych na nieaktywnym rynku, nienotowanych dłużnych papierów korporacyjnych, które nie spełniają warunków pozwalających na zaliczenie ich do kategorii II, a także instrumentów pochodnych, dla których dokonano korekty wartości godziwej o odpisy z tytułu ryzyka kredytowego.

Informacje na temat wycen w podziale na opisane powyżej kategorie prezentuje poniższa tabela.

	Wyszczególnienie pozycji	2009	2008
1.	Kategoria I:		
1.1	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	1 400 032	642 011
	papiery dłużne	1 400 032	642 011
	Razem aktywa:	1 400 032	642 011
1.2	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	0
	Razem zobowiązania:	0	0
2.	Kategoria II:		
2.1	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	1 721 557	3 168 922
	instrumenty pochodne	384 834	2 479 871
	papiery dłużne	1 336 723	689 051
	Razem aktywa:	1 721 557	3 168 922
2.2	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	335 593	2 726 428
	instrumenty pochodne	332 589	2 725 909
2.3	Instrumenty pochodne zabezpieczające	3 004	519
	Razem zobowiązania:	335 593	2 726 428
3.	Kategoria III:		
	Razem aktywa:	0	0
	Razem zobowiązania:	0	0
	Razem wszystkie kategorie - aktywa:	3 121 589	3 810 933
	Razem wszystkie kategorie - zobowiązania:	335 593	2 726 428

2.35 Działalność powiernicza

Grupa prowadzi działalność powierniczą polegającą na utrzymywaniu lub lokowaniu aktywów w imieniu osób prywatnych, funduszy, planów emerytalnych i innych instytucji. Aktywa te i związane z nimi przychody nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Zespół Usług Powierniczych prowadził na rzecz klientów 233 rachunki papierów wartościowych (635 rachunków na dzień 31 grudnia 2008 roku). Suma wartości instrumentów finansowych klientów Zespołu Usług Powierniczych na ten dzień wynosiła 4 417 803 tys. PLN (4 106 271 tys. PLN na koniec 2008 roku).

W okresie sprawozdawczym przechowywano papiery wartościowe znajdujące się w publicznym obrocie i papiery w formie materialnej, oraz papiery wartościowe znajdujące się w obrocie za granicą. W ramach świadczenia usług powierniczych na rzecz klientów Grupa współpracowała z kilkoma biurami maklerskimi.

Grupa pełni funkcje depozytariusza dla klientów i dla portfela własnego, oraz dla praw pochodnych jest reprezentantem podmiotu niebędącego uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i uczestnikiem rozliczającym.

2.36 Zobowiązania warunkowe

Poniższa tabela przedstawia wynikającą z zawartych umów wartość zobowiązań warunkowych:

	2009	2008
Gwarancje bankowe	1 460 092	1 411 221
Akredytywy i akcepty bankowe	112 320	121 384
Zobowiązania do udzielenia kredytu:	3 745 051	5 278 989
Z pierwotnym terminem zapadalności do 1 roku	2 799 283	1 728 350
Z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku	945 768	3 550 639
Inne zobowiązania pozabilansowe	104	60 845
Razem:	5 317 567	6 872 439

Wszystkie zobowiązania Grupy do udzielenia kredytu mają charakter bezwarunkowy. Szczegółowy opis ryzyk związanych z zobowiązaniami pozabilansowymi został przedstawiony w notach dotyczących ryzyka.

W 2009 roku miały miejsce w spółkach Grupy trzy kontrole podatkowe, w wyniku których organy podatkowe wyraziły odmienne od Zarządów jednostek wchodzących w skład Grupy opinie co do podatkowego ujęcia wyniku na inwestycjach dokonywanych w latach 2004, 2006 i 2007.

Na moment sporządzenia sprawozdania finansowego Grupa nie otrzymała decyzji organów podatkowych odnośnie wszystkich wymienionych powyżej kontroli. Zdaniem Zarządów jednostek wchodzących w skład Grupy, dokonane przez nie rozliczenia podatkowe ww. inwestycji były prawidłowe.

Polskie przepisy podatkowe podlegają interpretacjom oraz zmianom, stąd jak zaprezentowano powyżej, istnieje teoretyczna możliwość, iż interpretacja tych przepisów przez władze skarbowe może być inna niż zastosowana przez Jednostkę Dominującą, co może skutkować dążeniem organów podatkowych do ustalenia innego wymiaru podatku od tego, który został zapłacony przez Jednostkę Dominującą. Zgodnie z art.70 § 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, rok podatkowy może podlegać badaniu przez władze skarbowe w ciągu 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. W ocenie Zarządów jednostek wchodzących w skład Grupy, ryzyko wpływu środków z tego tytułu nie jest istotne.

2.37 Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia

Jako zabezpieczenie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego Grupa wydzieliła w swoich aktywach bony skarbowe o wartości bilansowej:

- 66 751 tys. PLN w 2009 roku,
- 58 683 tys. PLN w 2008 roku.

Nominalna wartość papierów wartościowych stanowiących poręczenie umów odkupu zawartych z innymi bankami i klientami, wynosiła według stanu na: 31 grudnia 2008 roku 35 991 tys. PLN, na 31 grudnia 2009 roku Grupa nie posiadała tego typu papierów. Grupa utrzymuje również w Banku Centralnym środki stanowiące rezerwę obowiązkową zgodnie z wymogami przepisów prawnych.

Jako zabezpieczenie programu sekurytyzacji wierzytelności leasingowych ustanowiono zastaw rejestrowy na części aktywów Grupy. Dotyczy to należności z sekurytyzowanych umów leasingu finansowego o wartości brutto 538.348 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 993.467 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Przedmiotem zastawu rejestrowego jest zbiór rzeczy ruchomych stanowiących całość gospodarczą, na który składają się samochody stanowiące obecnie przedmioty leasingu w umowach leasingu zawieranych przez Grupę, wierzytelności z których zostały sprzedane w ramach sekurytyzacji.

2.38 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Jednostki powiązane z Grupą to:

Jednostka dominująca najwyższego szczebla - Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG.

Jednostki dominujące pośredniego szczebla - Raiffeisen International Beteiligungs GmbH 100% udziałów w tej spółce posiada Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG, Cembra Beteiligungs GmbH, 100% udziałów w tej spółce posiada Raiffeisen International Beteiligungs GmbH.

Jednostka dominująca wobec Banku - Raiffeisen International Bank-Holding AG, 68,5 % akcji tej spółki jest własnością Cembra Beteiligungs GmbH; 31,5 % akcji znajduje się w wolnym obrocie.

Jednostki zależne wobec Banku- Raiffeisen Financial Services Sp. z o.o., Telpol 3 S.A.

Pozostałe jednostki - pozostałe jednostki powiązane - podmioty kontrolowane przez Raiffeisen International Bank-Holding AG oraz Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG.

W ramach zwykłej działalności operacyjnej przeprowadzono pewną liczbę transakcji bankowych z podmiotami powiązanymi. Obejmują one przede wszystkim kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych. Wartości transakcji z podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji bilansu na koniec roku oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy przedstawiają się następująco:

	Członkowie organu zarządzającego	
	2009	2008
Kredyty	714	838
Przychody z tytułu odsetek	98	107

Kredyty udzielone członkom organu zarządzającego i kluczowemu personelowi kierowniczemu oparte są o warunki i zasady rynkowe.

	Członkowie organu zarządzającego	
	2009	2008
Wynagrodzenie krótkoterminowe organu zarządzającego	10 994	10 545

Listę Członków Zarządu Jednostki Dominującej zaprezentowano na tytułowej stronie niniejszego sprawozdania finansowego.

We wrześniu 2009 r., z tytułu programu Share Incentive Program, Prezesowi Zarządu oraz czterem Członkom Zarządu Jednostki Dominującej przyznanych zostało łącznie 17.715 sztuk akcji warunkowych („contingent shares”) Raiffeisen International Bank-Holding AG („RI”). Zgodnie z warunkami cena alokacji („allocation value”), ustalona na podstawie średniego kursu zamknięcia akcji „RI” na giełdzie ATX w dniach 1 stycznia - 31 marca 2009 r., wyniosła 17,05 EUR.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla M. St. w Warszawie, KRS 0000262000, NIP 525-243-52-50, REGON 141987717, ul. Chałubińskiego 10, 00-620 Warszawa, Polska

	Jednostki dominujące		Jednostki zależne nieobjęte konsolidacją		Pozostałe jednostki	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Kredyty i pożyczki	0	0	0	0	0	0
Lokaty międzybankowe	200 894	446 674	0	0	49 406	1 576
Rachunki Nostro i inne rachunki bieżące	29 262	1 839	0	0	33 710	9 616
Pochodne instrumenty finansowe - aktywa	198 952	435 270	0	0	689	9 700
Depozyty międzybankowe	102 728	0	0	0	17 954	23 004
Kredyty i pożyczki otrzymane	3 657 090	3 908 403	0	0	0	0
Rachunki Loro i inne rachunki bieżące	2 857	249 235	0	0	3 587	2 524
Pochodne instrumenty finansowe - pasywa	130 124	665 474	0	0	4 335	6 270
Pożyczki podporządkowane	405 496	407 707	0	0	0	0
Przychody odsetkowe	12 129	17 912	0	0	41 104	2 072
Koszty odsetkowe	-727	-104 609	0	0	-1 047	-646
Przychody prowizyjne	1 314	1 652	0	0	3 247	2 301
Koszty prowizyjne	-689	-966	-16 897	-23 695	-49	-65
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	24 886	-12 128	0	0	-1 810	0
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	-172	0	5	0	1 138	0
Ogólne koszty administracyjne	-13 393	-4 737	0	0	-4 250	-2 451
Gwarancje i akredytywy	425 980	160 055	0	0	64 274	59 081
Linie kredytowe	0	39 737	0	0	0	0

2.39 Istotne transakcje

W lipcu 2007 roku Grupa zakupiła 29 850 sztuk akcji Polish Real Estate Investment Ltd., w cenie 335 EUR za 1 akcję. W grudniu 2009 roku Grupa nabyła dodatkowy pakiet 29 850 sztuk akcji w cenie 1 EUR za 1 akcję. Łączna wartość inwestycji wynosi według stanu na 31 grudnia 2009 roku 10 030 tys. EUR, i stanowi 5,60% udziału w kapitale Spółki. Dodatkowo w ramach tej transakcji Grupa nabyła w 2007 roku trzyletnie obligacje zamienne na akcje w kwocie 20 mln EUR. Obligacje są prezentowane jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Obecna cena ustalona na moment ewentualnej konwersji wynosi 250 EUR za 1 akcję, cena ustalona w momencie zakupu wynosiła 385 EUR za 1 akcję, jej obniżenie związane jest z nabyciem przez Grupę dodatkowego pakietu akcji Spółki. Oprocentowanie obligacji to jednoroczny Euribor plus 2,75%. W momencie wykorzystania opcji konwersji obligacje stają się zerokuponowe.

Grupa nie dokonuje wyceny transakcji kapitałowej z uwagi na brak aktywnego rynku, oraz brak informacji, które umożliwiłyby wiarygodne określenie jej wartości godziwej, w związku z tym wycena transakcji dokonywana jest w cenie nabycia, z uwzględnieniem ewentualnej utraty wartości. Wycena obligacji zamiennych na akcje, z uwagi na brak możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej, dokonywana jest również według kosztu zakupu z uwzględnieniem utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2008 nie utworzono odpisu z tytułu utraty wartości, zarówno w odniesieniu do inwestycji kapitałowej jak i obligacji zamiennych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa zaewidencjonowała odpis z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowej w kwocie 12 200 tys. PLN, nie stwierdzono utraty wartości w odniesieniu do obligacji zamiennych na akcje.

2.40 Sekurytyzacja oraz sprzedaż należności Grupy

2.40.1. Sekurytyzacja należności

W 2006 roku przeprowadzona została syntetyczna sekurytyzacja aktywów dotycząca portfela kredytów dla klientów korporacyjnych. Transakcja sekurytyzacyjna polegała na zawarciu umowy pozabilansowej transakcji kredytowej pomiędzy Grupą a KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), w celu przeniesienia wszystkich ryzyk kredytowych związanych z kredytami w sekurytyzowanym portfelu. Pierwotna wartość aktywów i zobowiązań objętych sekurytyzacją wynosiła około 250 mln EUR, wartość portfela zmienia się z częstotliwością miesięczną i może wahać się od 270 mln EUR do 225 mln EUR, co stanowiło ok. 9,5% wartości portfela kredytowego (kredyty dla klientów sektora niefinansowego) - według stanu na koniec 2006 roku.

Wartość bilansowa aktywów i zobowiązań objętych tą transakcją na koniec roku 2008 wynosiła 234 mln EUR, na koniec 2009 roku wynosiła 258 mln EUR. Główną korzyścią przedmiotowej transakcji jest transfer ryzyka kredytowego, czego miernikiem jest redukcja regulacyjnego wymogu kapitałowego, oraz brak rozpoznania utraty wartości na aktywach wchodzących w skład portfela.

W 2006 roku Grupa rozpoczęła również program sekurytyzacji wierzytelności z tytułu umów leasingu. W trakcie trzyletniego okresu rewolwingowego Grupa może sprzedawać niewymagalne na dzień sprzedaży wierzytelności wynikające z umów leasingowych do łącznej wartości 640 mln PLN. W styczniu 2008 r. podwyższono limit sprzedanych wierzytelności do 1 mld PLN. W styczniu 2009 roku program sekurytyzacji wszedł w okres amortyzacji, co spowodowało spadek zobowiązań z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2009 roku o 46% w porównaniu do roku ubiegłego. W lutym 2010 roku limit programu został zwiększony do 775 mln PLN. Ustanowiono nowy okres rewolwingowy, trwający minimalnie do września 2010 roku i maksymalnie do stycznia 2012 roku.

Nabywcą sekurytyzowanych wierzytelności leasingowych jest spółka ROOF Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Sekurytyzowane wierzytelności leasingowe prezentowane są w aktywach Spółki z uwagi na niespełnienie warunków wyłączenia składnika aktywów z bilansu określonych w MSR 39 OS36, w szczególności warunku obowiązku niezwłocznego przekazywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów.

Szczegółowe informacje należności objętych sekurytyzacją według stanu na 31 grudnia 2009 i 31 grudnia 2008 roku prezentuje poniższe zestawienie:

Typ aktywów objętych transakcją sekurytyzacji	Rodzaj transakcji	Wartość transakcji 2009	Wartość transakcji 2008	Kwota ryzyka pozostająca w Grupie 2009	Kwota ryzyka pozostająca w Grupie 2008
Należności kredytowe	Syntetyczna	1 058 237	976 448	0	0
Należności z tytułu umów leasingu	Sprzedaż wierzytelności (true sale)	541 093	1 000 190	0	0
Razem:		1 599 330	1 976 638	0	0

2.40.2 Sprzedaż należności

W 2009 roku Grupa zbyła trzy portfele wierzytelności nieregularnych o łącznej wartości nominalnej 67 615 tys. PLN. Każdy portfel składał się z wierzytelności zaklasyfikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych, udzielonych osobom fizycznym i mikroprzedsiębiorcom. Wybór nabywców odbył się w formie przetargu zamkniętego. Nabywcami portfeli były dwa niepowiązane ze sobą niestandardyzowane sekurytyzacyjne zamknięte fundusze inwestycyjne. Wszystkie trzy transakcje oparte były o konstrukcję przelewu wierzytelności oraz właściwe przepisy prawa bankowego.

2.41 Leasing operacyjny

2.41.1. Grupa jako leasingobiorca

W przypadku leasingu operacyjnego, gdzie Grupa jest leasingobiorcą, minimalne przyszłe płatności z tytułu leasingu w ramach niezbywalnych umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	2009	2008
Poniżej 1 roku	60 324	60 361
Od roku do 5 lat	189 596	204 298
Powyżej 5 lat	79 269	109 874
Razem:	333 414	380 434

Wymienione w tabeli zobowiązania związane są z zawartymi umowami leasingu operacyjnego budynków lub lokali na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej oraz z dzierżawą urządzeń informatycznych.

2.41.2. Grupa jako leasingodawca

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego Grupy wyniosły na koniec 2008 roku 7 585 tys. PLN, natomiast na koniec 2009 roku 9 255 tys. PLN.

Umowy leasingu operacyjnego, w przypadku których Grupa jest leasingodawcą, kalkulowane są na warunkach finansowych nieodbiegających od warunków innych umów leasingu. Podstawowe różnice wynikają z wyłączenia obowiązku spłaty przez korzystającego wartości rezydualnej. Korzystający nie nabywa prawa do zakupu przedmiotu po zakończeniu umowy leasingu za cenę odbiegającą od ceny rynkowej określonej na dzień zakupu. Grupa weryfikuje cenę rynkową w oparciu o wycenę rzeczoznawcy oraz zebrane oferty.

Okres umów leasingu operacyjnego jest nie dłuższy niż 3/4 okresu ekonomicznej użyteczności przedmiotu leasingu. Ponieważ wartość końcowa nie jest gwarantowana, do sumy opłat nie zalicza się wartości rezydualnej - suma zdyskontowanych opłat jest znacząco niższa niż wartość rynkowa przedmiotu leasingu na dzień zawarcia umowy leasingu.

Wartość brutto środków trwałych oddanych w leasing operacyjny:

	Wartość początkowa na 01.01.2009	Zwiększenia w ciągu roku	Zmiana klasyfikacji	Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość końcowa na 31.12.2009
Budynki i lokale	474	0	0	0	474
Urządzenia techniczne i maszyny	1 652	0	0	-751	901
Środki transportu	37 095	3 659	0	-1 916	38 838
Pozostałe środki trwałe	463	0	0	-378	85
Razem:	39 684	3 659	0	-3 045	40 298

Grupa Kapitałowa Palfinger Polska Sp. z o.o.
 Konsolidowane sprawozdanie finansowe wg MSSF
 za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

Umorzenie	Wartość początkowa na 01.01.2009	Zwiększenia w ciągu roku	Zmiana klasyfikacji	Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość końcowa na 31.12.2009
Budynki, lokale	51	12	0	0	63
Urządzenia techniczne i maszyny	1 153	-336	0	-103	714
Środki transportu	6 474	5 995	0	-733	11 736
Pozostałe środki trwałe	262	-165	0	-54	43
Razem:	7 940	5 506	0	-890	12 556

Wartość netto środków trwałych oddanych w leasing operacyjny:

	2009
Budynki, lokale	411
Urządzenia techniczne i maszyny	187
Środki transportu	27 102
Pozostałe środki trwałe	42
Razem:	27 742

Suma przyszłych minimalnych opłat z leasingu operacyjnego po dniu bilansowym:

Przychody	2009		
	Od podmiotów powiązanych z Grupą	Od podmiotów pozostałych	Razem
Do 1 roku	2 308	3 249	5 557
Powyżej 1 roku	1 917	1 949	3 866
Razem:	4 225	5 198	9 423

Wartość brutto środków trwałych oddanych w leasing operacyjny:

	Wartość początkowa na 01.01.2008	Zwiększenia w ciągu roku	Zmiana klasyfikacji	Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość końcowa na 31.12.2008
Budynki i lokale	474	0	0	0	474
Urządzenia techniczne i maszyny	1 652	0	0	0	1 652
Środki transportu	19 128	30 998	0	-13 031	37 095
Pozostałe środki trwałe	463	0	0	0	463
Razem:	21 717	30 998	0	-13 031	39 684

Umorzenie	Wartość początkowa na 01.01.2008	Zwiększenia w ciągu roku	Zmiana klasyfikacji	Zmniejszenia w ciągu roku	Wartość końcowa na 31.12.2008
Budynki, lokale	39	12	0	0	51
Urządzenia techniczne i maszyny	784	369	0	0	1 153
Środki transportu	10 351	4 282	0	-8 159	6 474
Pozostałe środki trwałe	139	123	0	0	262
Razem:	11 313	4 786	0	-8 159	7 940

Wartość netto środków trwałych oddanych w leasing operacyjny:

	2008
Budynki, lokale	423
Urządzenia techniczne i maszyny	499
Środki transportu	30 621
Pozostałe środki trwałe	201
Razem:	31 744

Suma przyszłych minimalnych opłat z leasingu operacyjnego po dniu bilansowym:

Przychody	2008		
	Od podmiotów powiązanych z Grupą	Od podmiotów pozostałych	Razem
Do 1 roku	2 254	3 250	5 504
Powyżej 1 roku	3 647	4 380	8 027
Razem:	5 901	7 630	13 531

2.42 Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły żadne zdarzenia, mające istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

2.43 Ważniejsze oszacowania w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są na doświadczeniach historycznych i innych czynnikach, w tym oczekiwaniach co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych przez Jednostkę Dominującą

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Dla ustalenia, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu.

Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów.

Grupa planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych o historyczne doświadczenia strat poniesionych na aktywach o cechach ryzyka kredytowego i obiektywnych dowodach utraty wartości podobnych do tych, które charakteryzują portfel.

Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, będą poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o +/- 10%, to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 17,9 mln PLN, lub zwiększeniu o 19,3 mln PLN. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń.

Utrata wartości należności z tytułu leasingu finansowego oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom przez Jednostkę Zależną

Spółka przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego i umów leasingowych pod kątem utraty wartości co miesiąc. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzania zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego i umów leasingowych, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnej umowy.

Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej leasingobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów.

Spółka dokonuje również oszacowania punktu defaultu (DP), czyli oczekiwanego czasu do bankructwa. Jest to czas, po którym prawdopodobieństwo niewypłacalności podmiotu (pod warunkiem pozostania w portfelu Spółki) jest większe niż pewien z góry określony poziom istotności.

Spółka planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych o historyczne doświadczenia strat poniesionych na aktywach o cechach ryzyka kredytowego i obiektywnych dowodach utraty wartości podobnych do tych, które charakteryzują portfel.

Przyjęty model polega na dyskontowaniu przepływów pieniężnych za pomocą rynkowych czynników dyskontowych z dnia wyceny.

Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, będą poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

W Spółce przeprowadzana jest ocena wpływu zmiany parametrów przyjętych do wyliczenia wartości odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu leasingu na wynik finansowy Spółki, gdzie PD oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu liczone dla okresu sześciomiesięcznego, LIP - okres identyfikacji straty (w Spółce przyjęto 6 miesięcy), LGD - oczekiwaną wysokość straty na kontrakcie w przypadku wystąpienia defaultu.

W 2009 roku:

- Zwiększenie PD LIP o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu RIBNI (Model IBNI dla klientów Micro) o 10%, co przy obecnej wartości portfela dałoby kwotę 0,51 mln PLN dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie PD LIP o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu MIBNI (Model IBNI dla korporacyjnych i SME) o 10%, co przy obecnej wartości portfela dałoby kwotę 0,17 mln PLN dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu RIBNI o 10%, co przy obecnej wartości portfela dałoby kwotę 0,51 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 20% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu RIBNI o 20%, co przy obecnej wartości portfela dałoby kwotę 1,03 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu MIBNI o 10%, co przy obecnej wartości portfela dałoby kwotę 0,17 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 20% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu MIBNI o 20%, co przy obecnej wartości portfela dałoby kwotę 0,35 mln dodatkowych rezerw.

W 2008 roku:

- Zwiększenie PD LIP o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu RIBNI (Model IBNI dla klientów Micro) o 9,02%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,68 mln PLN dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie PD LIP o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu MIBNI (Model IBNI dla korporacyjnych i SME) o 8,38%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,19 mln PLN dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie PD LIP o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu IBNI należności z tytułu kredytu samochodowego o 10%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,09 mln PLN dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu RIBNI o 9,02%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,68 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 20% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu RIBNI o 18,05%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 1,35 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu MIBNI o 8,38%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,2 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 20% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu MIBNI o 16,76%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,4 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 10% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu Car Loans (kredyty samochodowe) IBNI o 10%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,09 mln dodatkowych rezerw.
- Zwiększenie LGD o 20% spowodowałoby wzrost rezerw dla modelu Car Loans (kredyty samochodowe) IBNI o 20%, co przy wartości portfela na dzień kończący okres sprawozdawczy dałoby kwotę 0,18 mln dodatkowych rezerw.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Jeżeli do ustalenia wartości godziwej stosuje się techniki wyceny (np. modele), metody te są oceniane i weryfikowane okresowo przez wykwalifikowanych niezależnych pracowników, czyli takich, którzy nie uczestniczyli w opracowaniu tych metod. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. W celu określenia potencjalnego wpływu zmiany kursu walutowego oraz krzywych stóp procentowych na wycenę transakcji pochodnych, analizą wrażliwości objęto następujące typy transakcji: FX Forward, FX Swap, opcje walutowe, Swap odsetkowy (IRS).

Przyjęto trzy scenariusze zmiany kursu bieżącego poszczególnych walut oraz dokonano przesunięcia krzywej stóp procentowych dla poszczególnych walut poprzez dodanie spreadu w wysokości 150 BP.

Transakcje opcji walutowych

Transakcje opcji walutowych zawierane są na zasadzie back to back. Ruch na wycenie negatywnej nie będzie miał przełożenia na rachunek zysków i strat, ponieważ zostanie zneutralizowany ruchem na wycenie dodatniej, zatem wynik netto z tytułu wyceny transakcji opcyjnych pozostanie na niezmiennym poziomie. W związku z tym w odniesieniu do opcji analizie poddano tylko i wyłącznie portfel transakcji klientowskich, przy uwzględnieniu różnego poziomu kursu walutowego, aby zaprezentować potencjalny wpływ na rachunek zysków i strat hipotetycznej sytuacji niedomykania transakcji na zasadzie back to back. Wynik analizy prezentuje poniższe zestawienie.

Transakcje klientowskie (niebankowe)		Różnica w stosunku do scenariusza 0
Wartość wyceny (scenariusz 0)	7 212	0
Wartość wyceny (scenariusz 1)	14 130	6 918
Wartość wyceny (scenariusz 2)	27 298	13 168
Wartość wyceny (scenariusz 3)	40 332	13 033

Kursy odniesienia do wyceny portfela transakcji:

Scenariusz 0	kurs bieżący,
Scenariusz 1	1,1* kurs bieżący,
Scenariusz 2	1,3* kurs bieżący ,
Scenariusz 3	1,5* kurs bieżący

Swapy odsetkowe

W przypadku transakcji typu Swapy odsetkowe prawie wszystkie transakcje domykane są na zasadzie back to back zatem zmiana parametrów wyceny nie będzie miała wpływu na wycenę netto transakcji. Wyjątek stanowią 3 transakcje, z których jedna jest transakcją podlegającą zasadom rachunkowości zabezpieczeń oraz jedna transakcją klientowską, która nie została domknięta na zasadzie back to back.

W przypadku transakcji objętej rachunkowością zabezpieczeń (kredyt o stopie zmiennej zabezpieczony przepływami z transakcji IRS) poniższa tabela zawiera zestawienie wpływu zmiany wyceny na wynik w przypadku 3 założonych scenariuszy.

Wycena IRS dla Banku S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Chałubińskiego 1, 00-611 Warszawa, NIP: 525-243-63-80, REGON: 142683719, KRS: 0000438204, z dnia 12 grudnia 2019 r.

	Wycena	Wycena netto EUR przesunięcie krzywej 150 BP
Wycena IRS	-731	3 159
Wycena kredyt	-335	-4 058
	-1 066	-899
Scenariusz 1: Zmiana wyniku - przesunięcie krzywej 150 BP plus zmiana kursu	757	tys. PLN
Scenariusz 2: Zmiana wyniku - przesunięcie krzywej 150 BP plus zmiana kursu	894	tys. PLN
Scenariusz 3: Zmiana wyniku - przesunięcie krzywej 150 BP plus zmiana kursu	1 032	tys. PLN

Kursy odniesienia do wyceny transakcji:

Scenariusz 0   kurs bieżący,
Scenariusz 1   1,1* kurs bieżący,
Scenariusz 2   1,3* kurs bieżący ,
Scenariusz 3   1,5* kurs bieżący.

W przypadku transakcji klientowskiej poniższa tabela zawiera zestawienie wpływu zmiany wyceny na wynik w przypadku 3 założonych scenariuszy.

		Scenariusz 1	Scenariusz 2	Scenariusz 3
Zmiana na wyniku przesunięcie krzywej 150 BP (tys. EUR)	-34			
Kurs EUR/PLN 2009-12- 31 fixing	4,1082			
Zmiana na wyniku - przesunięcie krzywej 150 BP (w tys. PLN)	-138			
Kurs EUR/PLN po stresie (*)		4,52	5,34	6,16
Zmiana na wyniku - przesunięcie krzywej 150 BP plus zmiana na kursie (tys. PLN)		-152	-180	-208

Transakcje FX Forward oraz FX Swap

Analizie podlegają transakcje klienta niebankowego. Uwzględniono 3 scenariusze dedykowane do zmiany kursu walutowego uwzględnionego przy wycenie transakcji.

Poniższe scenariusze uwzględniają zarówno zmianę kursu bieżącego, jak i przesunięcie poszczególnych krzywych o 150BP.

Transakcje klientowskie (niebankowe)		Różnica w odniesieniu do scenariusza 0
Wartość wyceny (scenariusz 0)	44 530	0
Wartość wyceny (scenariusz 1)	185 921	141 391
Wartość wyceny (scenariusz 2)	468 704	424 174
Wartość wyceny (scenariusz 3)	751 486	706 956

Kursy odniesienia do wyceny portfela transakcji:

Scenariusz 0	kurs bieżący,
Scenariusz 1	1,1* kurs bieżący,
Scenariusz 2	1,3* kurs bieżący ,
Scenariusz 3	1,5* kurs bieżący.

Pozycja walutowa

Pozycja walutowa całkowita w Jednostce Dominującej według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku nie przekracza 2% wartości funduszy własnych. Aby przekroczyć omawiany próg skutkujący kalkulacją wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego, pozycja walutowa całkowita musiałaby wzrosnąć o 44,5 mln PLN. Biorąc pod uwagę fakt, iż wynosiła ona 1,6 mln PLN, czyli znacznie poniżej progu istotności kapitałowej, pozycja walutowa wynikająca ze struktury produktowej Jednostki Dominującej nie generowała znaczącego ryzyka.

Fundusze własne	2 326 534
2% funduszy własnych	46 531
Pozycja walutowa całkowita	1 596
Udział pozycji walutowej do 2% funduszy	3,4%
Bufor	44 935
Bufor %	96,6%

Zmienność na globalnych i krajowych rynkach finansowych

Trwający globalny kryzys płynnościowy, który rozpoczął się w połowie 2007 roku spowodował, niższy poziom dostępności kapitału, niższą płynność w sektorze bankowym oraz wyższe stopy pożyczek międzybankowych, a także bardzo dużą zmienność rynków giełdowych.

Niepewność na światowych rynkach finansowych doprowadziła również do upadku banków i konieczności przygotowywania programów naprawczych w Stanach Zjednoczonych, Europie Zachodniej i Rosji. W istocie pełny obraz wpływu trwającego kryzysu finansowego jest niemożliwy do przewidzenia tak samo jak i posiadanie 100% pewności zabezpieczenia się przed nim.

Zarząd Jednostki Dominującej nie może wiarygodnie określić efektu dalszego pogarszania się płynności na rynkach finansowych, wzrastającej zmienności na rynku walutowym oraz giełdowym na sytuację finansową Grupy. Zarząd podejmuje wszelkie niezbędne kroki, które mają na celu zapewnienie stabilności i dalszego rozwoju Grupy.

Płynność

W 2009 roku kontynuowane były przez Grupę działania mające na celu utrzymanie ryzyka płynności na bezpiecznym poziomie. Ze względu na niepewność co do rozwoju sytuacji na rynku międzynarodowym i krajowym Grupa kształtowała strukturę bilansu uzyskując zmniejszenie uzależnienia od krótkoterminowego finansowania hurtowego oraz zwiększając rezerwę płynności w postaci aktywów płynnych.

Wpływ na klientów / kredytobiorców:

Obniżająca się płynność na rynkach finansowych może mieć wpływ na klientów / kredytobiorców Grupy, co w efekcie może mieć wpływ na ich zdolność do regulowania zadłużenia. Pogarszająca się sytuacja operacyjna klientów / kredytobiorców może mieć wpływ na prognozy Zarządu dotyczące przepływów pieniężnych, a także ocenę utraty wartości aktywów finansowych, jak i niefinansowych. Na podstawie wszelkich dostępnych informacji Zarząd oceniając utratę wartości aktywów odpowiednio odzwierciedlił w niej zrewidowane szacunki dotyczące przyszłych przepływów pieniężnych.

Wartość zabezpieczeń

Poziom rezerw na utratę wartości pożyczek jest oparty na oszacowaniach Zarządu Jednostki Dominującej dokonanych na dzień bilansowy, biorących pod uwagę przepływy pieniężne, które mogą pojawić się w związku z przejęciami pomniejszonymi o koszty związane z przejęciem własności oraz sprzedażą zabezpieczeń. Rynek wielu typów zabezpieczeń w Polsce, w szczególności nieruchomości, został dotknięty skutkami obecnej zmienności na światowych rynkach finansowych, co miało wpływ na obniżenie się poziomu płynności pewnych grup zabezpieczeń.

Modele wyceny w momencie badania odzwierciedlają panujące warunki finansowe w dacie pomiaru, co może jednak nie być reprezentatywną charakterystyką rynku albo przed albo też po dacie, na którą przeprowadzono takie badanie. Na dzień bilansowy Zarząd Jednostki Dominującej dokonał przeglądu modeli, aby być pewnym, że odzwierciedlają one prawidłowo aktualną sytuację rynkową, włączając w to specyfikę płynności rynku oraz spready kredytowe.

3. Zarządzanie ryzykiem

3.1 Charakter i zakres ryzyka związanego z instrumentami finansowymi

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. stosuje w swojej działalności aktywne podejście do zarządzania ryzykiem polegające na jego identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu i ograniczaniu. Grupa kieruje się zasadą, że efektywny system zarządzania i kontroli ryzyka jest oparty na trzech, dopasowanych elementach:

- strukturze organizacyjnej - obejmującej podział zadań i kompetencji, w tym wyraźne wskazania funkcji realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne w procesie zarządzania i kontroli ryzyka,
- metodach monitoringu, pomiaru i szacowania ryzyka - stanowiących warunek prawidłowej identyfikacji przez Grupę ponoszonego ryzyka,
- działaniach skoncentrowanych na wykorzystaniu nowoczesnych technik zabezpieczania i transferu ryzyka w celu dostosowania rodzaju i profilu ryzyka podejmowanego przez Grupę do apetytu na ryzyko wyrażonego w przyjętych planach strategicznych.

Struktura organizacyjna

Podstawowym założeniem przyjętym przy konstruowaniu systemu zarządzania i kontroli ryzyka jest rozdzielenie jednostek organizacyjnych kontrolujących ryzyko od jednostek biznesowych a więc podejmujących ryzyko, co zostało odzwierciedlone w strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A.

Zarządzanie i kontrola ryzyka stanowi w Grupie proces, który przebiega na trzech zasadniczych poziomach:

1. Decyzji podejmowanych przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Jednostki Dominującej w ramach systemu komitetów ryzyka:
  - a) Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiedzialny przede wszystkim za:
    - zatwierdzanie zasad zarządzania ryzykiem w odniesieniu do ogólnej zdolności Grupy do podejmowania ryzyka,
    - alokację kapitału do poszczególnych obszarów ryzyka,
    - monitorowanie realizacji przyjętej strategii zarządzania aktywami i pasywami Grupy,
  - b) Komitet Sterujący Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym odpowiedzialny za zatwierdzanie zasad oraz monitorowanie realizacji polityki i strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym,
  - c) Komitet Sterujący Ryzykiem Portfela Kredytowego realizujący przede wszystkim zadania związane z:
    - rozwojem i wdrażaniem polityk i strategii zarządzania ryzykiem kredytowym,
    - systematycznym monitoringiem ryzyka portfela kredytowego,
    - analizą wpływu czynników zewnętrznych na ryzyko portfela kredytowego,
    - nadzorem nad procesem kalkulacji, estymacji i walidacji parametrów ryzyka,

- d) System Komitetów Kredytowych odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji kredytowych w ramach przyznanych kompetencji.
2. Kontroli realizowanej przez Departament Zarządzania Ryzykiem oraz Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.
3. Operacyjnego zarządzania ryzykiem - realizowanego na poziomie poszczególnych jednostek organizacyjnych podejmujących ryzyko.

Zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka wdrażane są na podstawie pisemnych strategii, polityk i zasad.

Proces zarządzania kapitałem

Zarządzanie kapitałem w Grupie ma na celu utrzymywanie kapitału na poziomie adekwatnym do profilu ryzyka działalności Grupy oraz zwiększanie rentowności Grupy i jej wartości dla akcjonariuszy.

Grupa ustala minimalną wartość współczynnika wypłacalności, którą zobowiązana jest utrzymywać, powyżej minimalnego poziomu wymaganego zgodnie z art. 128 ust. 1 pkt. 3 Prawa Bankowego (8%). Przyjęta wartość współczynnika adekwatności kapitałowej zatwierdzana jest przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który zatwierdza również mechanizmy alokacji kapitału do poszczególnych linii biznesowych Grupy.

Grupa dokonuje kalkulacji wymogów kapitałowych zgodnie z wymogami Uchwały KNF nr 380/2008 z 17 grudnia 2008 roku w sprawie adekwatności kapitałowej.

Rodzaj ryzyka	Metoda obliczania wymogu
Ryzyko kredytowe i kontrahenta	Standardowa
Ryzyko rynkowe	Standardowa
Ryzyko operacyjne	Standardowa

Poniższe zestawienie prezentuje wymóg kapitałowy dla poszczególnych rodzajów ryzyka:

Rodzaj ryzyka	Wymóg kapitałowy wyliczony zgodnie z wymogami KNF 2009	Wymóg kapitałowy wyliczony zgodnie z wymogami KNF 2008
Ryzyko Kredytowe i Kontrahenta	1 594 224	1 784 762
Ryzyko Rynkowe	12 824	20 250
Ryzyko Operacyjne	174 088	145 362
Suma regulacyjnych wymogów kapitałowych	1 781 136	1 950 374
Suma wymogów kapitałowych wyznaczonych z wykorzystaniem modelu wewnętrznego	0	0
Łączny wymóg kapitałowy	1 781 136	1 950 374
Wartość funduszy własnych	2 725 737	2 429 115
Współczynnik adekwatności kapitałowej	12,24%	9,96%

Podstawowym źródłem kapitału na pokrycie wymogów kapitałowych jest kapitał pierwszej kategorii wspomagany przez zobowiązania podporządkowane. Kapitał pierwszej kategorii wynosił na koniec 2009 roku 2 458,6 mln PLN (2 138,4 mln PLN na koniec 2008 roku), a kapitał drugiej kategorii 267,1 mln PLN (290,8 mln PLN na koniec 2008 roku).

Główne zmiany wartości kapitału, jakie miały miejsce podczas 2009 roku, to zaliczenie na poczet kapitału wyniku finansowego Grupy z roku 2008 w kwocie 143,1 mln PLN, amortyzacja pożyczki podporządkowanej w wysokości 26 mln PLN oraz 54 mln PLN, podniesienie kapitału podstawowego łącznie o kwotę 171 mln PLN i podniesienie kapitału zapasowego o 173 mln .

W ciągu 2009 roku Grupa spełniała wymogi regulacyjne dotyczące współczynnika adekwatności kapitałowej.

Kalkulacja Kapitału Ekonomicznego

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. stosuje kapitał ekonomiczny (EC) jako element Procesu Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego (ICAAP), który stanowi implementację wymogów filaru drugiego Nowej Umowy Kapitałowej w szczególności Nr 383/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. ICAAP jest regulowany odpowiednim zarządzeniem Zarządu Jednostki Dominującej.

Wyniki procesu są raportowane do odpowiednich komitetów. Metodologia ICAAP podlega corocznemu przeglądowi i aktualizacji zarówno w zakresie identyfikacji typów ryzyka jak i stosowanych metodologii. Decyzje o zmianach w procesie są podejmowane przez Zarząd Jednostki Dominującej.

Kapitał ekonomiczny jest definiowany jako kapitał mający na celu pokrycie nieoczekiwanych strat, jakie może ponieść Grupa w wyniku materializacji rodzajów ryzyka występujących, lub mogących wystąpić w działalności Grupy lub otoczeniu gospodarczym i jest obliczany na podstawie sześciu głównych typów ryzyka, na jakie Grupa jest narażona:

- Ryzyko Kredytowe,
- Ryzyko Operacyjne,
- Ryzyko Płynności,
- Ryzyko Stopy Procentowej,
- Ryzyko Biznesowe,
- Ryzyko Kursu Walutowego.

Dla pozostałych zidentyfikowanych typów ryzyka, które zostały uznane za potencjalnie materialne, Grupa przeprowadza okresową ocenę poziomu ryzyka i na podstawie jej wyników podejmuje stosowne kroki mające na celu kontrolę ryzyka.

Potencjalnie materialne rodzaje ryzyka prezentuje poniższa tabela.

Typ Ryzyka	Podejście	Model
Kredytowe	Ilościowe	CreditRisk+
Operacyjne	Ilościowe	Wewnętrzny - LDA
Płynności	Ilościowe	Statystyczny
Stopy Procentowej	Ilościowe	Statystyczny
Biznesowe	Ilościowe	Statystyczny
Kursu Walutowego	Ilościowe	Statystyczny
Koncentracji	Jakościowe	Scorecards
Reputacji	Jakościowe	Scorecards
Sekurytyzacji	Jakościowe	Scorecards
Strategiczne	Jakościowe	Scorecards

Agregacja wyników z poszczególnych modeli oparta jest o funkcję kopuli Gaussa. Kapitał ekonomiczny jest kalkulowany jako różnica pomiędzy wartością narażoną na ryzyko (przy poziomie ufności 99,95% i okresie 1 roku) oraz posiadanymi rezerwami z tytułu ryzyk objętych kalkulacją.

W dniu 31 grudnia 2009 roku wartość kapitału ekonomicznego wynosiła 1 389,00 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosiła 1 202,21 mln PLN).

3.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to zagrożenie poniesienia strat w wyniku niewywiązania się dłużnika z warunków zawartej umowy.

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz wielkość aktywów ważonych ryzykiem w podziale na grupy podmiotów zgodnie z wymogami Uchwały nr 380/2008 KNF z 17 grudnia 2008 roku w sprawie adekwatności kapitałowej, prezentuje poniższe zestawienie:

2009	Aktywa ważone ryzykiem (RWA)	Wymogi kapitałowe razem dla następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta
Rządy i banki centralne	25 841	2 067
Samorządy terytorialne i władze lokalne	19 269	1 542
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	52 703	4 216
Banki wielostronnego rozwoju	0	0
Organizacje międzynarodowe	0	0
Instytucje - banki	638 192	51 056
Przedsiębiorstwa	10 095 485	807 639
Detaliczne	2 923 801	233 904
Zabezpieczenie na nieruchomościach	4 547 979	363 838
Przeterminowane	950 296	76 024
Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0	0
Obligacje zabezpieczone	0	0
Ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorstw	0	0
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
Pozostałe	674 229	53 938
Razem:	19 927 795	1 594 224

2008	Aktywa ważone ryzykiem (RWA)	Wymogi kapitałowe razem dla następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta
Rządy i banki centralne	0	0
Samorządy terytorialne i władze lokalne	7 573	606
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	53 084	4 247
Banki wielostronnego rozwoju	0	0
Organizacje międzynarodowe	0	0
Instytucje - banki	661 807	52 945
Przedsiębiorstwa	15 103 963	1 208 317
Detaliczne	4 060 430	324 834

Zabezpieczenie na nieruchomościach	1 377 468	110 197
Przeterminowane	471 261	37 701
Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0	0
Obligacje zabezpieczone	0	0
Ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorstw	0	0
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
Pozostałe	573 936	45 915
Razem:	22 309 522	1 784 762

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Grupę działalności kredytowej poprzez zapewnienie najwyższej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec indywidualnego klienta i portfela kredytowego Grupy.

W odniesieniu do indywidualnego klienta, monitorowaniu podlega jego sytuacja ekonomiczno-finansowa, przebieg wykorzystania i spłaty kredytu, ustanowione zabezpieczenia oraz powiązania kapitałowo-organizacyjne klienta. Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

Monitorowanie ryzyka kredytowego na poziomie portfela obejmuje sporządzanie regularnych, okresowych analiz dotyczących portfela kredytowego Grupy, zapewniających identyfikację niekorzystnych tendencji i koncentracji oraz wykonywanie doraźnych przeglądów tego portfela związanych przede wszystkim ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym.

Stosowane przez Grupę procedury monitorowania ryzyka kredytowego obejmują również zasady monitorowania ustanowionych zabezpieczeń. W ramach monitoringu przeprowadzane są okresowe przeglądy zabezpieczeń. Zakres i częstotliwość tych przeglądów uzależniona jest od rodzaju przedmiotu zabezpieczenia i obejmuje: wartość zabezpieczenia i jej zmiany w okresie od ostatniego przeglądu, prawidłowość, kompletność i ważność dokumentów związanych z ustanowionym zabezpieczeniem oraz dokumentów ubezpieczeniowych dotyczących zabezpieczeń rzeczowych (przegląd polis ubezpieczeniowych, sposobów ich opłacania, terminy ważności).

Ekspozycja na ryzyko kredytowe Grupy wynika głównie z prowadzonej działalności kredytowej, oraz w mniejszym stopniu ze sprzedaży i operacji w ramach portfela handlowego, instrumentów pochodnych oraz udziału w transakcjach płatniczych i rozliczeniach papierów wartościowych na rachunek Grupy oraz na rachunek klientów Grupy.

Grupa stosuje wewnętrzne procedury pozwalające określić poziom ryzyka kredytowego wiążącego się z przyznaniem danemu klientowi kredytu lub innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym oraz stopień akceptowalności tego ryzyka. Procedury te tworzone są zgodnie ze standardami obowiązującymi w Grupie RZB.

Wdrażane i modyfikowane procedury w tym zakresie mają na celu identyfikację zagrożeń oraz podejmowanie działań odpowiadających zmianom ryzyka.

Grupa posiada jasny i przejrzysty system kompetencji kredytowych zbudowany na wielostopniowym systemie komitetów kredytowych o różnych, ściśle określonych kompetencjach. Każda osoba zaangażowana w proces podejmowania decyzji odpowiada za ryzyko i zwrot na transakcji będącej przedmiotem decyzji.

W celu zapewnienia niezależności ocen ryzyka kredytowego i jakości portfela Grupy wprowadzony został podział odpowiedzialności pomiędzy jednostkami biznesowymi oraz jednostkami ryzyka.

Jednostki biznesowe odpowiedzialne są za zarządzanie indywidualnymi ekspozycjami kredytowymi i w ramach swoich kompetencji wykonują czynności związane z:

- analizą kredytową oraz oceną ryzyka klienta,
- podejmowaniem decyzji kredytowych,
- monitoringiem zawartej transakcji i kredytobiorcy,
- restrukturyzacją i windykacją.

Jednostki zarządzające ryzykiem odpowiedzialne są za monitoring ryzyka całego portfela kredytowego Grupy i w ramach swoich zadań realizują między innymi następujące funkcje:

- wdrożenie strategii, polityk i procedur kredytowych,
- zapewnienie właściwego stosowania zatwierdzonych przez Grupę standardów procesu kredytowego,
- monitorowanie poziomu rezerw celowych na ryzyko kredytowe,
- zarządzanie portfelem kredytów zagrożonych.

Przed zawarciem umowy kredytowej Grupa dokonuje oceny zdolności kredytowej klienta. Ocena klienta wspierana jest przez wykorzystywane w Grupie systemy ratingowe i scoringowe. Systemy te stanowią ważny element zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie.

W przypadku klientów korporacyjnych zdolność kredytowa klienta jest oceniana w ramach systemu ratingowego w celu przyporządkowania klienta do jednej z kategorii ratingowych. Kategoria ratingowa ustalana jest na podstawie analizy czynników ilościowych (roczne i międzyokresowe sprawozdania finansowe), czynników jakościowych oraz informacji dodatkowych, stanowiących sygnały ostrzegawcze. Kategoria ratingowa ma wpływ na określenie standardowych kosztów ryzyka i jest ważnym parametrem w zarządzaniu portfelem kredytowym Grupy.

Grupa dokonuje również oceny ryzyka związanego z przeznaczeniem kredytu i zdolności klienta do obsługi zadłużenia, w tym przede wszystkim na podstawie generowanych przez klienta nadwyżek finansowych. Grupa udziela kredytów klientom charakteryzującym się wysoką wiarygodnością kredytową. Jednakże mając na względzie ograniczenia potencjalnej straty w sytuacji braku obsługi długu, Grupa dąży do zawierania umów zabezpieczeń, w szczególności w odniesieniu do długoterminowych umów kredytowych.

Ocena zdolności kredytowej klienta detalicznego dokonywana jest przy wykorzystaniu kart scoringowych.

Grupa udziela kredytów klientom posiadającym zdolność kredytową, jednakże dążąc do wzmocnienia możliwości odzyskania zaangażowanych środków, ustanawia odpowiednie zabezpieczenia.

Czynności podejmowane w zakresie zabezpieczeń mają na celu należyte zabezpieczenie interesu Grupy, w tym ustanowienie zabezpieczenia dającego możliwie najwyższy poziom odzysku wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych. Stąd zabezpieczenia nie różnią się pomiędzy kredytami obsługiwanymi terminowo i przeterminowanymi, oraz ze stwierdzoną utratą wartości i bez utraty. Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych Grupy.

Przyjmowane przez Grupę zabezpieczenia ograniczające skutki ryzyka kredytowego to:

- hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- hipoteka na nieruchomości komercyjnej,
- zastaw na aktywach trwałych,
- zastaw na przedsiębiorstwie,
- zabezpieczenia płynne (gotówka, dłużne papiery wartościowe),
- gwarancje bankowe,
- gwarancje skarbu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego,
- gwarancje korporacyjne,
- potwierdzone cesje wierzytelności,
- spłaty własne (tylko dla części nie pokrytej zabezpieczeniami),
- Polisa Coface w przypadku faktoringu z ubezpieczeniem.

Podstawowym zabezpieczeniem kontraktów leasingowych są przedmioty leasingu, dotyczy to wszystkich umów, z uwagi na konstrukcję standardowej umowy leasingowej oraz fakt, iż własność przedmiotu leasingu pozostaje do czasu zakończenia umowy po stronie leasingodawcy.

W celu kontroli ryzyka portfela kredytowego w zakresie oczekiwanych i nieoczekiwanych strat (kapitału i poziomu odpisów z tytułu utraty wartości), Grupa określa limity koncentracji ryzyka kredytowego dla potrzeb kontroli wewnętrznej i zarządza ekspozycją na ryzyko w ramach tych limitów poprzez regularny system monitorowania.

Limity akceptowanego przez Grupę poziomu ryzyka kredytowego są zatwierdzane przez Zarząd Jednostki Dominującej.

Struktura limitów obowiązująca w Grupie przedstawia się następująco:

Limity walutowe i płynnościowe:

- Limit dotyczący maksymalnego przyrostu aktywów długoterminowych,
- Limit dotyczący udziału należności walutowych w portfelu kredytowym Grupy.

Limity branżowo - geograficzne:

- Limit koncentracji kredytowej w odniesieniu do branż gospodarki,
- Limit koncentracji geograficznej.

Limity jakościowe portfela:

- Limit dotyczący maksymalnej niezabezpieczonej ekspozycji portfela kredytowego,
- Limit maksymalnej ekspozycji kredytowej dla grupy klientów z ratingiem z przedziału 4,0 - 5,0 i bez ratingu (odrębnie dla portfela dużych, oraz małych i średnich przedsiębiorstw),
- Limity dotyczące finansowania rynku nieruchomości.

Limity wynikające z przepisów artykułu 71 Prawa bankowego:

- Limit koncentracji kredytowej względem pojedynczego klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

Zaangażowanie wobec jednego kredytobiorcy (włączając banki i brokerów) podlega dalszym ograniczeniom w formie szczegółowych limitów dotyczących narażenia na ryzyko bilansowe i pozabilansowe oraz dzienne limity ryzyka dostaw dotyczące pozycji takich jak walutowe kontrakty terminowe. Faktyczna ekspozycja na ryzyko jest codziennie porównywana z dopuszczalnym limitem.

Kwotę, która najlepiej odzwierciedla maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia jakichkolwiek elementów ograniczających skutki ryzyka kredytowego, takich jak: posiadane zabezpieczenia, oraz inne elementy powodujące poprawę warunków kredytowania (np. porozumienia dotyczące rozliczania w kwocie netto, niekwalifikujące się do kompensaty, zgodnie z MSR 32), prezentuje poniższe zestawienie:

Nazwa ekspozycji	2009	2008
	Kwota ekspozycji*	Kwota ekspozycji*
Łączna kwota ekspozycji bilansowej i pozabilansowej brutto z podziałem na klasy ekspozycji	26 952 071	31 331 871
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	1 080 051	1 554 506
Ekspozycje wobec instytucji finansowych (banków)	511 192	547 262
Ekspozycje wobec przedsiębiorców, w tym:	18 640 521	22 317 066
<i>Ekspozycje z tytułu kredytowania specjalistycznego</i>	<i>4 236 714</i>	<i>4 591 571</i>
<i>Ekspozycje wobec małych i średnich przedsiębiorstw</i>	<i>2 692 759</i>	<i>3 328 693</i>
Ekspozycje detaliczne ogółem i w podziale wg kategorii ekspozycji:	6 571 502	6 750 082
<i>Odnawialne ekspozycje detaliczne</i>	<i>398 129</i>	<i>381 591</i>
<i>Pozostałe ekspozycje detaliczne</i>	<i>6 173 373</i>	<i>6 368 491</i>
Ekspozycje kapitałowe	28 934	40 366
Inne aktywa niebędące ekspozycjami kredytowymi (obligacje korporacyjne)	119 871	122 589

*Ekspozycja składa się z pozycji bilansowych, pozabilansowych oraz udziałów i obligacji korporacyjnych.

W powyższej tabeli uwzględniono część portfela kredytów dla klientów korporacyjnych, podlegającą transakcji sekurytyzacji syntetycznej, na zasadach opisanych w nocie 2.40.1.

Normy i limity wynikające z przepisów Prawa Bankowego - artykułu 71 Ustawy Prawo Bankowe oraz maksymalne dopuszczalne limity kwot wynikające z ww. przepisów

Zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe suma wierzytelności Grupy oraz udzielonych przez Grupę zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć limitu koncentracji wierzytelności, który wynosi:

- 20% funduszy własnych Grupy - w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Grupy podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec Grupy, z zastrzeżeniem art. 79 ust. 3,
- 25% funduszy własnych Grupy - w przypadku, gdy podmioty te nie są podmiotami powiązаныmi z Grupą, w sposób określony w pkt. 1.

Wartości dopuszczalnych limitów kształtowała się na poziomie:.

Dopuszczalne limity koncentracji	2009	2008
Limit koncentracji zaangażowania względem podmiotów niepowiązanych organizacyjnie lub kapitałowo z Grupą (25%):	681 434	607 279
Limit koncentracji zaangażowania względem podmiotów powiązanych organizacyjnie lub kapitałowo z Grupą (20%):	545 147	485 823

Grupa nie posiada zaangażowań przekraczających powyższe poziomy.

Wartość kapitału regulacyjnego do wyliczania współczynnika wypłacalności na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 2 725 737 tys. PLN, na dzień 31 grudnia 2008 wynosiła 2 429 113 tys. PLN.

	Kwota wymogu kapitałowego 2009	Kwota wymogu kapitałowego 2008
Ryzyko kredytowe	1 594 224	1 784 762
Ryzyko rynkowe	12 824	20 250
Ryzyko kontrahenta	174 088	145 362
Razem:	1 781 136	1 950 374

Wymogi z tytułu innych ryzyk wyniosły 0 PLN.

Zestawienie klientów Grupy, których suma ekspozycji przekroczyła 10% funduszy własnych Grupy

Ekspozycje przekraczające wartość 10% funduszy własnych Grupy zostały zaprezentowane w oparciu o zaangażowania względem pojedynczego klienta oraz grup kapitałowych. Suma tych zaangażowań nie przekroczyła limitu określonego w art. 71 pkt. 2 Prawa Bankowego wynoszącego 800% funduszy własnych Grupy.

2009				
Nr klienta	Nazwa kredytobiorcy	Wartość zaangażowania w tys. PLN	Podmiot/Grupa	Udział procentowy
1	Kredytobiorca 1	408 174	Grupa	14,97%
2	Kredytobiorca 2	360 701	Grupa	13,23%
3	Kredytobiorca 3	320 019	Grupa	11,74%
4	Kredytobiorca 4	299 448	Grupa	10,99%
5	Kredytobiorca 5	276 026	Podmiot	10,13%

2008				
Nr klienta	Nazwa kredytobiorcy	Wartość zaangażowania w tys. PLN	Podmiot/Grupa	Udział procentowy
1	Kredytobiorca 1	438 305	Grupa	18,04%
2	Kredytobiorca 2	360 701	Podmiot	14,85%
3	Kredytobiorca 3	327 408	Grupa	13,48%
4	Kredytobiorca 4	326 032	Podmiot	13,42%
5	Kredytobiorca 5	275 989	Grupa	11,36%
6	Kredytobiorca 6	263 861	Podmiot	10,86%

Zestawienie należności bilansowych analizowanych pod kątem utraty wartości indywidualnie i grupowo z podziałem na poszczególne sektory klientów kredytobiorców, prezentują poniższe zestawienia:

2009	Należności analizowane indywidualnie wartość ekspozycji	Należności analizowane grupowo wartość ekspozycji	Należności razem wg wartości bilansowej
Należności z rozpoznaną utratą wartości	1 147 603	0	1 147 603
Klienci indywidualni	117 320	0	117 320
Klienci MIKRO	187 124	0	187 124
Duże przedsiębiorstwa	678 492	0	678 492
Małe i średnie przedsiębiorstwa	164 667	0	164 667
Sektor publiczny	0	0	0
Należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	900 851	16 227 216	17 128 067
Klienci indywidualni	0	2 638 439	2 638 439
Klienci MIKRO	0	2 291 740	2 291 740
Duże przedsiębiorstwa	863 660	9 796 085	10 659 745
Małe i średnie przedsiębiorstwa	37 158	1 141 711	1 178 869
Sektor publiczny	33	359 241	359 274
Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	303 360	1 315 426	1 618 786
Klienci indywidualni	2 105	270 951	273 056
Klienci MIKRO	202	418 900	419 102
Duże przedsiębiorstwa	251 164	489 760	740 924
Małe i średnie przedsiębiorstwa	25 261	126 706	151 967
Sektor publiczny	24 628	9 109	33 737
Razem:	2 351 814	17 542 642	19 894 456

2008	Należności analizowane indywidualnie wartość ekspozycji	Należności analizowane grupowo wartość ekspozycji	Należności razem wg wartości bilansowej
Należności z rozpoznaną utratą wartości	843 482	0	843 482
Klienci indywidualni	126 503	0	126 503
Klienci MIKRO	20 217	0	20 217
Duże przedsiębiorstwa	488 738	0	488 738
Małe i średnie przedsiębiorstwa	204 844	0	204 844
Sektor publiczny	3 180	0	3 180
Należności nieprzeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	231 130	19 460 531	19 691 661
Klienci indywidualni	0	2 370 417	2 370 417
Klienci MIKRO	0	2 983 396	2 983 396
Duże przedsiębiorstwa	205 493	12 324 124	12 529 617
Małe i średnie przedsiębiorstwa	25 604	1 595 883	1 621 487
Sektor publiczny	33	186 711	186 744
Należności przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	123 246	1 536 320	1 659 566
Klienci indywidualni	1 096	371 403	372 499
Klienci MIKRO	168	353 197	353 365
Duże przedsiębiorstwa	80 671	661 948	742 619
Małe i średnie przedsiębiorstwa	13 285	140 655	153 940
Sektor publiczny	28 026	9 117	37 143
Razem:	1 197 858	20 996 851	22 194 709

Dodatkowo do należności nieprzeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości, Grupa zalicza papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa w kwocie 1 400 032 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2009 r. (642 011 tys. PLN na 31 grudnia 2008 r.) oraz papiery wartościowe emitowane przez Narodowy Bank Polski w kwocie 1 299 016 tys. PLN na 31 grudnia 2009 r. (649 910 tys. PLN na 31 grudnia 2008 r.). Rating wyżej wymienionych papierów wartościowych równy był ratingowi państwa polskiego.

Poniższa tabela prezentuje informację o jakości kredytowej aktywów finansowych, które nie są zaległe, i w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości. Jakość przedstawiono wykorzystując wewnętrzne ratingi stosowane przez Grupę.

Grupa stosuje trzy skale wewnętrznych ratingów:

- skala dotycząca klientów korporacyjnych oraz SME określona w 10 stopniowej skali (co pół stopnia) od 0 do 5,0 (gdzie 0 oznacza brak ryzyka niespłacenia, a 5 - utratę wartości);
- skala dotycząca projektów inwestycyjnych określona w skali od 6,1 do 6,5 (gdzie 6,1 oznacza znikome ryzyko niespłacenia, a 6,5 - utratę wartości);
- skala ratingowa dotycząca banków, oddziałów zagranicznych instytucji kredytowych, instytucji sektora finansowego oraz sektora publicznego określona w skali od A1 do D (gdzie A oznacza minimalne ryzyko kredytowe, a D - utratę wartości).

Grupa nie przypisuje ratingów klientom indywidualnym oraz klientom MIKRO - te ekspozycje prezentowane są jako NR (non-rated).

2009 (w tys. PLN)

Nazwa	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	Ekspozycje wobec instytucji finansowych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców w tym:	Ekspozycje z tytułu kredytowania specjalistycznego	Ekspozycje wobec małych i średnich przedsiębiorstw	Ekspozycje detaliczne ogółem i w podziale wg kategorii ekspozycji:	Ekspozycje detaliczne zabezpieczone na nieruchomościach	Odnawialne ekspozycje detaliczne	Łączna kwota ekspozycji wg wyceny bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego wg klas ekspozycji
Kwota ekspozycji*	1 080 051	511 192	12 346 693	3 943 946	1 178 869	4 930 179	1 556 388	398 217	18 868 115
Wartość przyjętych zabezpieczeń	0	564 155	44 930 902	13 660 670	2 287 900	5 570 394	4 758 912	19 609	51 065 451
0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	1 98 523	23 682	86 548	246 376	0	0	444 899
1,5	0	435	1 147 736	8 268	191 056	215 801	0	0	1 363 972
2	0	0	1 799 483	109 196	162 147	311 878	0	0	2 111 361
2,5	0	28	1 078 875	29 897	150 860	298 483	0	2	1 377 386
3	0	885	1 111 786	73 044	136 436	238 192	0	0	1 350 863
3,5	0	0	1 097 063	32 624	157 376	119 621	0	0	1 216 684
4	0	0	367 560	9 969	94 251	72 287	0	0	439 847
4,5	0	0	542 495	40 685	96 680	157 554	0	0	700 049
5	0	0	620 286	29 484	93 645	191 593	0	0	811 879
6,1	0	0	370 130	370 130	0	0	0	0	370 130
6,2	0	0	1 796 525	1 996 473	0	5	0	5	1 796 530
6,3	0	0	1 083 769	1 083 769	0	14	0	14	1 083 783
6,4	0	0	99 002	99 002	0	0	0	0	99 002
6,5	0	0	37 723	37 723	0	0	0	0	37 723
A1	0	6 808	0	0	0	0	0	0	6 808
A2	0	1 816	0	0	0	0	0	0	1 816
A3	0	331 333	23 469	0	0	0	0	0	354 802
B1	1 080 051	140 703	83 743	0	0	0	0	0	1 304 497
B2	0	14 034	8 839	0	0	0	0	0	22 873
B3	0	2 058	24 283	0	0	0	0	0	26 341
B4	0	0	39 961	0	0	0	0	0	39 961
B5	0	12 178	10 338	0	0	0	0	0	22 516
D_L	0	0	1 192	0	0	0	0	0	1 192
NR	0	914	803 912	0	9 870	3 078 375	1 556 388	398 196	3 883 201

Rozkład kwoty ekspozycji według klas ryzyka

*ekspozycja dotyczy pozycji bilansowych oraz udziałów i obligacji korporacyjnych.

2008 (w tys. PLN)

Nazwa	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	Ekspozycje wobec instytucji finansowych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców w tym:	Ekspozycje z tytułu kredytowania specjalistycznego	Ekspozycje wobec małych i średnich przedsiębiorstw	Ekspozycje detaliczne ogółem i w podziale wg kategorii ekspozycji:	Ekspozycje detaliczne zabezpieczone na nieruchomościach	Odnawialne ekspozycje detaliczne	Łączna kwota ekspozycji wg wyceny bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego wg klas ekspozycji
Kwota ekspozycji*	1 554 506	547 262	16 191 331	3 663 982	1 886 991	5 735 052	1 507 148	389 156	24 028 151
Wartość przyjętych zabezpieczeń	0	2 097	38 910 873	5 459 738	3 314 020	4 476 585	3 933 519	2 857	43 389 555
0,5	0	457 958	0	0	0	0	0	0	457 958
1	0	0	591 816	171 617	178 648	1	0	1	591 817
1,5	0	0	2 501 056	26 886	371 096	89 141	0	0	2 590 197
2	0	874	2 471 689	48 607	406 656	289 033	0	0	2 761 596
2,5	0	0	1 661 534	49 172	258 966	732 246	0	0	2 393 780
3	0	0	2 136 745	43 381	221 794	737 128	0	0	2 873 873
3,5	0	181	1 473 441	56 420	166 916	342 099	0	0	1 815 721
4	0	0	435 784	75 786	95 418	127 409	0	0	563 193
4,5	0	0	193 385	0	99 452	223 972	0	0	417 357
5	0	0	507 188	0	53 200	95 522	0	0	602 710
6,1	0	0	761 636	761 636	0	0	0	0	761 636
6,2	0	0	1 518 672	1 668 260	0	7	0	7	1 518 679
6,3	0	0	633 567	633 567	0	14	0	14	633 581
6,4	0	0	95 832	95 832	0	0	0	0	95 832
6,5	0	0	32 817	32 817	0	0	0	0	32 817
A1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A2	0	13 793	0	0	0	0	0	0	13 793
A3	0	36 403	8 088	0	0	0	0	0	44 491
B1	1 554 506	31 502	129 389	0	0	0	0	0	2 047 454
B2	0	5 218	39 221	0	0	0	0	0	44 439
B3	0	25	14 255	0	0	0	0	0	14 280
B4	0	0	10 550	0	0	0	0	0	10 550
B5	0	0	15 316	0	0	0	0	0	15 316
D, L	0	0	1 710	0	0	0	0	0	1 710
NR	0	1 308	957 640	1	34 845	3 098 480	1 507 148	389 134	4 057 428

Rozkład kwoty ekspozycji według klas ryzyka

*ekspozycja dotyczy pozycji bilansowych oraz udziałów i obligacji korporacyjnych.

Opis ustanowionego zabezpieczenia, oraz innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania portfela analizowanego indywidualnie prezentują poniższe zestawienia:

Nazwa	Całkowita wartość ekspozycji zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe	Całkowitą wartość ekspozycji zabezpieczona gwarancją lub kredytowymi instrumentami pochodnym
2009		
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji finansowych (banków)	14 932	103 509
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	5 432 116	1 368 946
Ekspozycje detaliczne	2 460 259	0
Ekspozycje kapitałowe	0	0
Pozycje sekurytyzacyjne	0	0
Inne aktywa niebędące ekspozycjami kredytowymi	0	0

Nazwa	Całkowita wartość ekspozycji zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe*	Całkowitą wartość ekspozycji zabezpieczona gwarancją lub kredytowymi instrumentami pochodnym
2008		
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji finansowych (banków)	11 696	65 015
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	3 976 986	1 628 096
Ekspozycje detaliczne	2 446 341	0
Ekspozycje kapitałowe	0	0
Pozycje sekurytyzacyjne	0	0
Inne aktywa niebędące ekspozycjami kredytowymi	0	0

*Uznane zabezpieczenia stanowią zabezpieczenia, które w ocenie Grupy pomniejszają ekspozycję na ryzyko dla celów kalkulacji rezerw.

Analizę wiekową aktywów bilansowych, które są zaległe na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości oraz rynkowej wartości wszystkich przyjętych przez Grupę zabezpieczeń prezentują poniższe zestawienia prezentują poniższe zestawienia.

Rodzaj aktywów	Okres przeterminowania					Razem:	Wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń
	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku		
2009							
Należności od banków	1	0	0	0	0	1	0
Należności od klientów indywidualnych	230 204	40 119	1 986	742	5	273 056	416 926
Należności od klientów MIKRO	316 099	85 314	13 252	2 840	1 597	419 102	406 720
Należności od dużych przedsiębiorstw	688 978	35 190	12 369	1 661	2 726	740 924	227 927
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	110 801	31 992	8 307	198	669	151 967	110 459
Należności od sektora publicznego	33 737	0	0	0	0	33 737	0
Razem:	1 379 820	192 615	35 914	5 441	4 997	1 618 787	1 162 032

Rodzaj aktywów	Okres przeterminowania					Razem:	Wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń
	Poniżej 30 dni	Powyżej 30 dni poniżej 90 dni	Powyżej 90 dni poniżej 180 dni	Powyżej 180 dni poniżej 1 roku	Powyżej 1 roku		
2008							
Należności od banków	0	0	0	0	0	0	0
Należności od klientów indywidualnych	422 862	13 659	641	146	20	437 328	352 199
Należności od klientów MIKRO	285 235	73 613	5 003	1 098	2 986	367 935	313 746
Należności od dużych przedsiębiorstw	643 729	31 268	3 813	20 176	2 913	701 899	345 772
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	108 584	29 848	2 535	1 380	938	143 285	129 472
Należności od sektora publicznego	9 117	0	2	0	0	9 119	0
Razem:	1 469 527	148 388	11 994	22 800	6 857	1 659 566	1 141 189

Analizę składników aktywów bilansowych, w przypadku których rozpoznano utratę wartości i powiązanych z nimi zabezpieczeń prezentuje poniższe zestawienie:

Rodzaj aktywów	Zabezpieczenia				
	Aktywa bilansowe	Rezerwy na utratę wartości	Wartość przyjętych zabezpieczeń	Zabezpieczenia sprzedawalne	Zabezpieczenia niesprzedawalne
2009					
Należności od banków	0	0	0	0	0
Należności od klientów indywidualnych	117 320	102 650	38 654	36 174	2 480
Należności od klientów MIKRO	187 124	108 691	152 424	152 424	0
Należności od dużych przedsiębiorstw	678 492	349 525	426 816	426 393	423
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	164 667	81 890	149 857	149 520	337
Należności od sektora publicznego	0	0	0	0	0
Razem:	1 147 603	642 756	767 751	764 511	3 240

Rodzaj aktywów	Zabezpieczenia				
	Aktywa bilansowe	Rezerwy na utratę wartości	Wartość przyjętych zabezpieczeń	Zabezpieczenia sprzedawalne	Zabezpieczenia niesprzedawalne
2008					
Należności od banków	0	0	0	0	0
Należności od klientów indywidualnych	126 503	106 212	13 544	12 254	1 290
Należności od klientów MIKRO	20 217	53 107	57 343	57 343	0
Należności od dużych przedsiębiorstw	488 738	191 572	433 565	433 510	55
Należności od małych i średnich przedsiębiorstw	204 844	31 028	88 427	88 427	0
Należności od sektora publicznego	3 180	80	0	0	0
Razem:	843 482	381 999	592 879	591 534	1 345

Restrukturyzacja kredytów i pożyczek

Renegocjowanie warunków umownych pożyczek i kredytów stanowi przesłankę utraty wartości, chyba że renegocjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Proces restrukturyzacji polega na zmianie umów w zakresie wydłużenia okresu płatności, rozpoznanych planów naprawczych, modyfikacji i odłożenia spłaty długu klienta, który w wyniku tego procesu klasyfikowany jest jako default. Praktyka i procedury procesu restrukturyzacji opierają się na współczynnikach i kryteriach, które w opinii Grupy pokazują, że płatności mają być z największym prawdopodobieństwem uregulowane na czas. Procedury restrukturyzacji są uwarunkowane regularnymi przeglądami. Najczęściej restrukturyzacja jest przeprowadzana w odniesieniu do pożyczek terminowych. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości rozpoznaje się utratę wartości kredytów renegocjowanych, jeżeli zmiana warunków umownych wynika z wyższego ryzyka kredytowego.

Informacje na temat należności restrukturyzowanych prezentuje poniższa tabela.

Rodzaj restrukturyzowanych kredytów i pożyczek	2009
Kredyty i pożyczki restrukturyzowane, które w przeciwnym wypadku byłyby przeterminowane lub w przypadku których nastąpiłaby utrata wartości, w tym:	71 007
Należności od klientów indywidualnych	55 101
Należności od klientów MIKRO	15 906
Kredyty i pożyczki restrukturyzowane, w przypadku których w wyniku analizy indywidualnej nie stwierdzono utraty wartości, w tym:	3 651
Należności od klientów indywidualnych	36
Należności od klientów MIKRO	3 615
Kredyty i pożyczki przeterminowane w trakcie procesu restrukturyzacji, w tym:	4 994
Należności od klientów indywidualnych	716
Należności od klientów MIKRO	4 278
Razem:	79 652

Geograficzna koncentracja ryzyka kredytowego w Grupie oraz koncentracja według branż

Wartość zaangażowania prezentowana w poniższych tabelach składa się z zaangażowania bilansowego i pozabilansowego oraz ekwiwalentu bilansowego transakcji pochodnych w odniesieniu do klientów korporacyjnych, detalicznych i banków. Wartość zaangażowania została zaprezentowana w wartości, która nie uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego.

Nazwa	Ekspozycje ogółem	W tym:		Kwoty korekt wartości i rezerw
		Ekspozycje z rozpoznaną utrata wartości	Ekspozycje przeterminowane	
2009				
Łączna kwota ekspozycji bilansowych i pozabilansowych	27 184 705	1 147 603	1 618 786	704 631
POLSKA:	25 777 447	1 146 404	1 612 324	703 607
Województwo dolnośląskie	1 905 372	103 098	144 202	71 538
Województwo kujawsko-pomorskie	482 910	38 082	51 552	23 366
Województwo lubelskie	1 045 844	39 107	66 619	25 254
Województwo lubuskie	914 340	89 208	107 240	58 304
Województwo łódzkie	1 209 247	55 356	45 438	30 048
Województwo małopolskie	1 772 445	99 578	159 408	40 516
Województwo mazowieckie	7 514 889	216 552	370 271	127 936
Województwo opolskie	174 838	8 785	18 977	4 578
Województwo podkarpackie	222 614	12 945	24 607	4 747
Województwo podlaskie	409 491	45 009	61 789	29 446
Województwo pomorskie	2 273 174	92 378	124 005	61 874
Województwo śląskie	2 574 754	173 788	126 518	118 574
Województwo świętokrzyskie	742 736	30 449	64 707	28 419
Województwo warmińsko- mazurskie	322 607	25 196	48 953	11 669
Województwo wielkopolskie	3 520 400	91 000	156 061	50 839
Województwo zachodniopomorskie	691 786	25 873	41 977	16 499
ZAGRANICA	1 407 258	1 199	6 462	1 024

Nazwa	Ekspozycje ogółem	W tym:		Kwoty korekt wartości i rezerw
		Ekspozycje z rozpoznaną utrata wartości	Ekspozycje przeteterminowane	
2008				
Łączna kwota ekspozycji bilansowych i pozabilansowych	33 569 594	843 482	1 659 566	431 281
POLSKA:	31 896 843	843 198	1 627 522	430 809
Województwo dolnośląskie	2 175 764	87 521	129 696	62 356
Województwo kujawsko-pomorskie	695 288	20 387	64 431	12 903
Województwo lubelskie	1 029 334	15 364	62 198	7 916
Województwo lubuskie	1 140 315	54 129	91 499	21 962
Województwo łódzkie	1 374 272	14 914	65 535	11 196
Województwo małopolskie	1 947 833	63 827	162 460	24 532
Województwo mazowieckie	11 007 544	149 937	306 024	95 231
Województwo opolskie	210 402	7 285	14 998	4 091
Województwo podkarpackie	499 269	18 113	25 985	6 092
Województwo podlaskie	439 949	23 966	52 313	11 702
Województwo pomorskie	2 409 218	65 791	168 950	33 471
Województwo śląskie	2 961 227	218 053	128 812	79 391
Województwo świętokrzyskie	768 631	17 259	38 275	13 813
Województwo warmińsko- mazurskie	350 503	8 920	30 096	3 964
Województwo wielkopolskie	4 211 310	58 203	239 467	30 295
Województwo zachodniopomorskie	675 984	19 529	46 783	11 894
ZAGRANICA	1 672 751	284	32 044	472

Kod branży	Nazwa	Łączna kwota ekspozycji wg wyceny bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego wg głównych grup EKD										Salda korekt wartości i rezerw										
		Ekspozycje ogółem	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	Ekspozycje wobec instytucji finansowych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	Ekspozycje detaliczne	Ekspozycje kapitałowe	Pozycje sekurytyzacyjne	Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Inne aktywa niebędące ekspozycjami kredytowymi												
2009																						
A	Rolnictwo																					
	łowiectwo	118 145	0	0	85 613	32 532	0	0	0	0	0	16 338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 364
	leśnictwo	531	0	0	152	379	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
B	Rybacktwo	33 180	0	0	23 189	9 991	0	0	0	0	0	5 744	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 348
C	Górnictwo																					
D	Przetwórstwo przemysłowe	4 616 061	0	0	4 300 610	315 451	0	0	0	0	0	423 646	0	0	0	0	0	0	0	0	0	250 010
E	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	167 262	0	0	162 396	4 866	0	0	0	0	0	102	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 393
F	Budownictwo	1 398 617	0	0	1 100 642	297 975	0	0	0	0	0	59 046	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27 306
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	3 688 037	0	0	3 165 848	522 189	0	0	0	0	0	231 487	0	0	0	0	0	0	0	0	0	159 625
H	Hotele i restauracje	181 544	0	0	138 225	43 319	0	0	0	0	0	6 683	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 451
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 142 249	0	0	660 463	481 786	0	0	0	0	0	182 234	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74 373
J	Pośrednictwo finansowe	1 736 654	1 080 051	511 192	116 345	26 155	2 911	0	0	0	0	3 035	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 375
K	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	4 508 125	0	0	4 071 442	410 660	26 023	0	0	0	0	106 364	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38 639
L	Administracja publiczna i	205 497	0	0	204 648	849	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Kod branży	Nazwa	Łączna kwota ekspozycji wg wyceny bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego wg głównych grup EKD										Salda korekt wartości i rezerw					
		Ekspozycje ogółem	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	Ekspozycje wobec instytucji finansowych	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	Ekspozycje detaliczne	Ekspozycje kapitałowe	Pozycje sekurytyzacyjne	Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	Inne aktywa niebędące ekspozycjami kredytowymi							
2008																	
A	Rolnictwo i leśnictwo	140 663	0	0	95 517	42 507	0	0	0	0	0	2 639	0	0	1 517		
B	Rybnictwo	13 184	0	0	9 410	594	0	0	0	0	0	3 180	0	0	89		
C	Górnictwo	47 899	0	0	28 102	13 672	0	0	0	0	0	6 125	0	0	2 994		
D	Przetwórstwo przemysłowe	5 013 902	0	0	4 147 360	451 766	0	0	0	0	0	414 776	0	0	171 705		
E	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	198 931	0	0	191 288	7 133	0	0	0	0	0	510	0	0	272		
F	Budownictwo	2 022 650	0	0	1 519 430	425 694	38 094	0	0	0	0	39 432	0	0	19 834		
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	4 529 154	0	0	3 773 634	681 886	0	0	0	0	0	73 634	0	0	45 768		
H	Hotele i restauracje	210 177	0	0	153 831	54 095	0	0	0	0	0	2 251	0	0	2 276		
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 718 609	0	0	850 260	729 363	0	0	0	0	0	138 986	0	0	53 394		
J	Pośrednictwo finansowe	2 410 539	1 554 506	547 262	271 420	33 883	2 272	0	0	0	0	1 196	0	0	847		
K	Obsługa nieruchomości,	3 969 389	0	0	3 856 659	104 025	0	0	0	0	0	8 705	0	0	9 266		

wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej																						
L	Adminstracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	5 431	0	5 431	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0
M	Edukacja	19 472	0	10 498	0	8 916	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	0	0	0	0	229	0
N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	344 853	0	195 697	0	148 012	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 144	0	0	0	0	499	0
O	Usługowa komunalna	251 429	0	171 851	0	47 555	0	0	0	0	0	0	0	0	0	32 023	0	0	0	0	7 020	0
P	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	3 131 371	0	143 912	0	2 868 636	0	0	0	0	0	0	0	0	0	118 823	0	0	0	0	115 555	0
Q	Organizacje i zespoły eksterytorialne	498	0	498	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem:		24 028 151	1 554 506	15 424 798	547 262	5 617 737	40 366	0	843 482	0	0	431 281	0	0	0	0	0	0	0	0	431 281	0

Instrumenty pochodne

Grupa sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami pochodnymi netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty, jak i okresu obowiązywania. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co w odniesieniu do instrumentów pochodnych stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów.

Poziomem ekspozycji na to ryzyko kredytowe zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, łącznie z potencjalną ekspozycją na ryzyko wynikające ze zmian na rynku.

Zwykle nie uzyskuje się zabezpieczeń w odniesieniu do ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami, z wyjątkiem sytuacji, gdy Grupa wymaga od kontrahentów depozytów zabezpieczających.

Stosowane przez Grupę techniki wyceny oparte są zazwyczaj o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak: stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku odpowiednich danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, Grupa wykorzystuje zazwyczaj w technikach wyceny własne szacunki parametrów niezbędnych do wyceny opierając je o najlepszą wiedzę i doświadczenie.

Zobowiązania warunkowe o charakterze kredytowym

Głównym celem tych instrumentów jest zapewnienie dostępności środków dla klientów zgodnie z zapotrzebowaniem. Gwarancje i akredytywy "standby", stanowiące nieodwołalne zapewnienia, że Grupa spłaci zobowiązania klienta wobec osób trzecich, jeżeli klient nie będzie w stanie ich spłacić, są związane z takim samym ryzykiem, jak kredyty. Akredytywy dokumentowe i akredytywy typu listu kredytowego (CLC), które są pisemnymi zobowiązaniami Grupy wydanymi na rzecz klienta, upoważniającymi osoby trzecie do wypisywania czeków na Jednostkę Dominującą do ustalonej kwoty na określonych warunkach, są zabezpieczone na dostawach towarów których dotyczą, przez co związane są z mniejszym ryzykiem niż bezpośredni kredyt.

Zobowiązania warunkowe o charakterze kredytowym dotyczą niewykorzystanej części udzielonych kredytów, gwarancji i akredytyw. Jeżeli chodzi o ryzyko kredytowe z tytułu zobowiązań do udzielenia kredytu, Grupa jest potencjalnie narażona na straty w wysokości równej całej kwocie niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów. Prawdopodobna wysokość straty jest jednak niższa od całej kwoty niewykorzystanych zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ większość z tych zobowiązań uzależniona jest od spełnienia przez klientów określonych standardów kredytowych. Grupa monitoruje okresy obowiązywania zobowiązań do udzielenia kredytów, ponieważ w przypadku dłuższych okresów ryzyko kredytowe jest zazwyczaj większe.

3.3 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe wynika z otwartych pozycji w produktach procentowych, walutowych i kapitałowych, które narażone są na zmiany wartości na rynku. Grupa stosuje dla potrzeb konstrukcji limitów ryzyka metody symulacyjne, metody oparte na wartości punktu bazowego oraz metody oparte na wartości pozycji netto.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym podlega ciągłej ocenie oraz ewolucji w celu dostosowania go do zmieniających się warunków rynkowych.

Na proces zarządzania składają się:

- identyfikacja czynników ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie ryzyka.

3.4 Ryzyko walutowe

Cele i zasady zarządzania ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe to ryzyko zmiany wartości poszczególnych instrumentów finansowych spowodowanych fluktuacjami kursów walutowych. Z uwagi na prowadzoną działalność, Grupa narażona jest na wpływ wahań kursowych na swoją sytuację finansową i przepływy pieniężne.

Ryzyko walutowe rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia straty jest uzależnione od:

- zmienności kursów walutowych,
- niedopasowania należności i zobowiązań walutowych.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ustalenie obszarów ryzyka walutowego i podejmowanie działań mających na celu ograniczenie ryzyka walutowego do akceptowanych przez Grupę rozmiarów.

W celu zarządzania ryzykiem walutowym Zarząd Jednostki Dominującej ustala limity poziomu ekspozycji na ryzyko dla poszczególnych walut oraz globalnie dla pozycji overnight, które są na bieżąco monitorowane. Wielkości, które również podlegają kontroli to wartość zagrożona, obliczana w horyzoncie 10-dniowym oraz maksymalna miesięczna i roczna strata z transakcji na rynku walutowym.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu zmian kursów walut i relacji między należnościami a zobowiązaniami walutowymi na wynik finansowy, Grupa dostosowuje działalność do zewnętrznych i wewnętrznych norm ostrożnościowych. Limity wielkości ryzyka walutowego uzależnione są od kapitałów Grupy, jak również ściśle skorelowane z osiąganymi wynikami ekonomicznymi dla działalności walutowej.

Ponadto, dla potrzeb Nadzoru Finansowego wykorzystywana jest tzw. metoda podstawowa wyznaczająca dopuszczalne granice ekspozycji na ryzyko niedopasowania należności i zobowiązań walutowych (tzw. pozycja całkowita) w odniesieniu do funduszy własnych Grupy.

Raporty codzienne dotyczące pozycji walutowej Jednostki Dominującej obejmujące analizę działalności walutowej w kontekście przestrzegania obowiązujących norm ostrożnościowych oraz wyników ekonomicznych przedstawiane są dyrektorom jednostek organizacyjnych odpowiedzialnym za zarządzanie oraz kontrolę ryzyka oraz członkowi Zarządu Jednostki Dominującej nadzorującemu pion gospodarki pieniężnej.

Na dzień 31.12.2009 pozycja walutowa całkowita netto długa Grupy wynosiła 2 072 tys. PLN, co stanowi 0,08% funduszy własnych Grupy. W związku z powyższym Grupa nie miała wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Pozycja walutowa Grupy w trzech podstawowych walutach była następująca:

USD -432 tys. PLN,
 EUR 1 472 tys. PLN,
 CHF -511 tys. PLN.

Poniższa tabela przedstawia podział pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy według poszczególnych walut według stanu na dzień 31 grudnia 2009 i 2008 roku (w tys. PLN).

Koncentracje aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

2009					
	EUR	USD	CHF	Pozostałe	Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - aktywa	5 437 144	421 047	2 664 448	400 935	8 923 574
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasywa	5 031 034	675 596	1 169 408	170 035	7 046 073
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do otrzymania	4 641 990	3 893 970	356 257	422 800	9 315 017
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do wydania	5 046 628	3 639 853	1 851 808	653 100	11 191 389
Pozycja walutowa netto długa (+)	1 472	0	0	600	2 072
Pozycja walutowa netto krótka (-)	0	-432	-511	0	-943

2008					
	EUR	USD	CHF	Pozostałe	Razem
Składniki pozycji walutowej bilansowe - aktywa	5 260 463	713 968	3 053 846	407 384	9 435 661
Składniki pozycji walutowej bilansowe - pasywa	5 458 754	897 840	1 230 359	180 589	7 767 542
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do otrzymania	9 056 236	6 010 212	383 083	1 177 476	16 627 007
Składniki pozycji walutowej pozabilansowe - kwoty do wydania	8 857 674	5 826 269	2 207 356	1 403 943	18 295 242
Pozycja walutowa netto długa (+)	271	71	0	328	670
Pozycja walutowa netto krótka (-)	0	0	-786	0	-786

Polityka Grupy w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym zakłada posiadanie zamkniętej pozycji walutowej. Grupa nie prowadzi wyodrębnionych portfeli handlowych w zakresie przeprowadzania transakcji walutowych. Ryzyko walutowe jest niematerialne - wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wynosi 0 PLN. W związku z powyższym Grupa w procesie zarządczym nie stosuje metod symulacyjnych. Metoda wartości zagrożonej (VaR) jest stosowana ze względu na wymagania Grupy.

Wartość zagrożona (VaR), definiowana jest jako potencjalna wartość straty wynikająca ze zmiany kursu walutowego z zachowaniem założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymywania pozycji. Do wyznaczenia VaR stosuje się metodę wariacji-kowariancji przy poziomie ufności równym 99%. Parametry dla metody VaR w odniesieniu do Jednostki Dominującej kształtowały się następująco:

	2009	2008
VaR Limit (mln EUR)	0,5	0,5
VaR (mln EUR)	0,020	0,014
VaR Utylizacja limitu	3,92%	2,77%

3.5 Ryzyko zmiany stopy procentowej dla przepływów pieniężnych i wartości godziwej

Cele i zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest spowodowane tym, że możliwe zmiany stóp procentowych na rynku mogą mieć wpływ na przyszłe przepływy pieniężne lub też na wartość godziwą posiadanych przez Grupę instrumentów finansowych.

Identyfikacja obszarów, w których Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej oraz kształtowanie struktury bilansu i zobowiązań pozabilansowych w sposób pozwalający na maksymalizację wartości aktywów netto oraz wyniku odsetkowego są głównymi celami zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Dla celów oceny ryzyka stóp procentowych Grupa wykorzystuje następujące metody:

dla księgi bankowej:

- metodologię analizy luki stóp procentowych,
- metodę wartości punktu bazowego BpV,
- metodę VaR.

dla księgi handlowej:

- metodę wartości punktu bazowego BpV,
- metodę VaR.

Analiza luki pozwala na ocenę wrażliwości dochodów odsetkowych netto na zmiany rynkowych stóp procentowych. Grupa wykorzystuje analizę Monte Carlo do przeprowadzania testów warunków skrajnych przyjmując założenie o nagłym szokowym przesunięciu się krzywych dochodowości. Analiza luki uzupełniana jest analizą wrażliwości na zmianę kształtu krzywych dochodowości z wykorzystaniem analizy głównych składowych.

Metodologia wartości punktu bazowego (BpV) ocenia wrażliwość wartości utrzymywanych pozycji na zmiany stóp procentowych.

Wartość zagrożona (VaR), definiowana jest jako potencjalna wartość straty wynikająca ze zmiany wartości bieżącej przepływów pieniężnych z instrumentu finansowego, z zachowaniem założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymywania pozycji. Do wyznaczenia VaR stosuje się metodę wariancji-kowariancji przy poziomie ufności równym 99%.

Obliczone zgodnie z powyższymi założeniami wartości VAR dla Jednostki Dominującej są następujące (w mln EUR, termin utrzymywania 10 dni, poziom ufności 99%).

	2009	2008
Księga bankowa	0,458	1,288
Księga bankowa: wykorzystanie limitu	30,5%	42,9%
Księga handlowa	0,163	0,475
Księga handlowa wykorzystanie limitu	16,3%	47,5%

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość zagrożona na stopie procentowej (księga bankowa) w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 1 881 tysięcy złotych, co stanowiło około 0,08% funduszy własnych Jednostki Dominującej.

Grupa przeprowadza również analizę wrażliwości marży odsetkowej netto na zmianę rynkowych stóp procentowych. Scenariusz testowy zakłada jednorazową zmianę wszystkich stóp procentowych oraz zwiększenie korelacji pomiędzy zmianami stóp. Wewnętrzny limit Grupy na wartość tej zmiany wynosi 10%, a jego wartość na koniec 2009 roku wynosiła 2,85 %, w roku 2008: 5,03%.

Ponadto Grupa przeprowadza analizę zmiany wartości ekonomicznej do wartości funduszy własnych Grupy, na skutek zmiany struktury stóp procentowych, dla poszczególnych typów walut, o przyjęty wskaźnik zakłócenia poziomu struktury stóp. W tym celu wyznaczana jest ważona wartość pozycji aktywów oraz pasywów, gdzie system wag oparty jest o założone równoległe przesunięcie struktury stóp procentowych.

Wykorzystanie wag ma na celu oszacowanie zmiany wartości bieżącej aktywów oraz pasywów, przy założeniu zmiany struktury stóp procentowych. Następnie wyznaczany jest rozkład zmiany wartości ekonomicznej kapitału przy danym poziomie ufności. Wartość wskaźnika porównywana jest do poziomu kapitałów własnych.

Wartość wskaźnika nie może przekroczyć 20%. Sytuacja taka oznaczałaby, iż standardowe zakłócenie poziomu stóp procentowych powoduje spadek wartości ekonomicznej o ponad 20% wartości funduszy regulacyjnych pierwszej i drugiej kategorii. Wartość wskaźnika dla Jednostki Dominującej na koniec roku 2009 wyniosła 2,9%.

Na podstawie wymienionych metod pomiarowych funkcjonuje system limitów ekspozycji na ryzyko stóp procentowych. Limity ryzyka stóp procentowych (limit luki, limit BpV oraz VaR limit) są ustanowione na poziomie Jednostki Dominującej, ale także osobno dla spółek zależnych.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Departament Zarządzania Ryzykiem. Pomiar ryzyka prowadzony jest w cyklu dziennym. Dzielne raporty z wykorzystaniem poszczególnych limitów ryzyka rozsyłane są w formie elektronicznej do merytorycznych komórek organizacyjnych Grupy.

W celu właściwego zarządzania ryzykiem kierownictwo Jednostki Dominującej uczestniczy aktywnie w procesie ustanawiania i weryfikacji limitów, oraz kontroli poziomu ich wykorzystania. Za okresową kontrolę zarządzania ryzykiem stóp procentowych odpowiedzialny jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO). ALCO na swych comiesięcznych posiedzeniach dokonuje oceny poziomu ryzyka, na które Grupa jest narażona i w razie konieczności zobowiązuje właściwe jednostki do podjęcia odpowiednich kroków w celu jego ograniczenia.

Wrażliwość aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych na zmiany stóp procentowych - analiza zmian oprocentowania

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Grupy na ryzyko zmiany stopy procentowej. Tabela ta przedstawia aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianej w umowie lub terminu wymagalności.

Wartość bilansowa pochodnych instrumentów finansowych, które są wykorzystywane przede wszystkim w celu obniżania poziomu ekspozycji Banku na zmiany stóp procentowych, ujęta jest w „Aktywach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” oraz „Innych pasywach”.

Przewidywane terminy zmian oprocentowania i wymagalności/zapadalności nie odbiegają znacząco od terminów umownych.

2009	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem:
Aktywa:									
Kasa i środki w banku centralnym	279 419	1 080 051	0	0	0	0	0	0	1 359 470
Należności od banków	2 164	497 215	7 372	4 441	0	0	0	0	511 192
Inwestycyjne papiery wartościowe	0	337 332	0	0	120 698	0	0	0	458 030
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	409 060	1 004 125	1 049 342	365 229	178 185	161 565	36 247	0	3 203 753
Kredyty i należności udzielone klientom	0	18 017 164	926 374	64 913	8 730	12 764	15 975	159 139	19 205 059
Inne aktywa	903 912	0	0	0	0	0	0	0	903 912
Aktywa ogółem	1 594 555	20 935 887	1 983 088	434 583	307 613	174 329	52 222	159 139	25 641 416
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	12 556 378	4 103 191	1 423 422	997 096	282 612	78 348	432 825	19 873 872
Zobowiązania:									
Zobowiązania wobec banków	0	6 083 000	608 809	23 881	38 276	67 009	0	0	6 820 975
Zobowiązania wobec klientów - bieżące	0	4 409 115	0	0	0	0	0	0	4 409 115
Zobowiązania wobec klientów - terminowe	0	7 733 826	2 062 909	670 679	85 519	4 623	1 886	36	10 559 478
Kapitał Grupy (w tym podporządkowany)	2 815 250	0	132 097	273 399	0	0	0	0	3 220 746
Inne Pasywa	631 102	0	0	0	0	0	0	0	631 102
Zobowiązania ogółem	3 446 352	18 225 941	2 803 815	967 959	123 795	71 632	1 886	36	25 641 416
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	12 139 717	4 105 150	1 408 769	983 303	274 470	78 348	591 169	19 580 926

2008	Nieoprocentowane	1M	3M	6M	12M	2Y	5Y	>5Y	Razem:
Aktywa:									
Kasa i środki w banku centralnym	339 581	1 546 982	0	0	0	0	0	0	1 886 563
Należności od banków	0	66 454	429 965	50 843	0	0	0	0	547 262
Inwestycyjne papiery wartościowe	0	0	29 611	286 984	0	236 871	0	28 862	582 328
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 635 195	785	706 297	8 547	424 733	95 988	22 836	0	3 894 381
Kredyty i należności udzielone klientom	0	8 824 854	12 010 085	590 120	83 703	50 669	21 214	182 783	21 763 428
Inne aktywa	851 851	0	0	0	0	0	0	0	851 851
Aktywa ogółem:	3 826 627	10 439 075	13 175 958	936 494	508 436	383 528	44 050	211 645	29 525 813
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	348 164	17 081 180	6 378 555	4 652 041	1 027 225	289 218	255 329	30 031 712
Zobowiązania:									
Zobowiązania wobec banków	0	4 551 384	2 681 599	348 781	54 317	75 103	67 009	0	7 778 193
Zobowiązania wobec klientów - bieżące	0	3 492 278	0	0	0	0	0	0	3 492 278
Zobowiązania wobec klientów - terminowe	0	3 376 216	5 795 680	1 834 693	886 056	260 151	157	297	12 153 250
Kapitał Grupy (w tym podporządkowany)	2 516 728	0	132 746	274 963	0	0	0	0	2 924 437
Inne Pasywa	3 177 656	0	0	0	0	0	0	0	3 177 656
Zobowiązania ogółem:	5 694 384	11 419 878	8 610 025	2 458 437	940 373	335 254	67 166	297	29 525 814
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	335 049	17 149 144	6 382 868	4 662 306	1 020 062	288 896	422 745	30 261 070

Średni okres trwania (duracja) aktywów Banku wynosi 0,17, a pasywów 0,20 roku. Wartość rynkowa kapitału własnego Jednostki Dominującej wynosi 2,3 mld PLN i stanowi około 11,03% rynkowej wartości bilansowej Banku.

3.6 Ryzyko utraty płynności

Podstawowym celem systemu zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Grupy, które umożliwi realizację określonych w planie finansowym celów dochodowych przy jednoczesnym utrzymaniu ciągłej zdolności terminowego wywiązywania się Grupy ze zobowiązań oraz zachowaniu nałożonych limitów ryzyka stopy procentowej i ryzyka kursowego.

Zarządzanie bieżącą płynnością Grupy prowadzone jest przez Departament Skarbu.

Poziom ponoszonego przez Grupę średnio- i długoterminowego ryzyka płynności oceniany jest na podstawie raportów płynności.

Raporty płynności informują o wysokości luki płynności (statyczna analiza luki płynności), czyli niedopasowaniu pomiędzy terminami zapadalności aktywów i terminami wymagalności pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych, na podstawie poziomu osiągniętych wskaźników płynności, które pokazują stosunek skumulowanych wpływów do skumulowanych wypływów w danym okresie czasu.

Raporty sporządzane są dla pozycji bilansowych i pozabilansowych w PLN i w podstawowych walutach obcych, EUR, USD, oraz pozostałych walutach obcych łącznie. Raporty uwzględniają elementy modelowania w zakresie zachowań rynku finansowego i klientów Grupy (m.in. rolowanie depozytów, osad na rachunkach bieżących, prawdopodobieństwo realizacji zobowiązań pozabilansowych, rezerwę obowiązkową).

Zarządzanie średnio i długoterminowym ryzykiem płynności realizowane jest w Grupie przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), który ustala pożądaną strukturę bilansu Grupy poprzez system limitów obejmujących m.in. wielkość luki płynności, stopień koncentracji depozytów stosunek wartości portfela kredytowego do depozytów.

Departament Skarbu prowadzi działalność na rynku finansowym odpowiednio kształtując portfel aktywów i pasywów tak, aby zachowane zostały wymagane poziomy limitów ryzyka płynności. Polityka cenowa i produktowa Grupy jako instrument mający wpływ na strukturę bilansu Grupy, jest również narzędziem wykorzystywanym do zarządzania ryzykiem płynności.

Grupa dokonuje również kalkulacji nadzorczych miar płynności zgodnie z wymaganiami uchwały 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. Są to:

- miary płynności krótkoterminowej,
- miary płynności długoterminowej.

Monitorowanie kształtowania się poziomu obowiązujących Grupę miar płynności dokonywane jest na bazie bieżącej.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wymagalności aktywów i zobowiązań Grupy w oparciu o pozostały, na dzień bilansowy, okres do terminu zapadalności. Prezentowane wartości uwzględniają stosowane w Grupie mechanizmy modelowania płynności.

Wojewódzki Zarządca Funduszu Banku Spółdzielczego S.A.
 ul. Wolności 10, 00-006 Warszawa, tel. 22 624 12 34, fax 22 624 12 35
 NIP 525-200-0000, REGON 141000000, KRS 0000000000, Sąd Rejestrowy MSK 0000000000
 1. Wykaz wydatków z budżetu na rok 2009 r.

2009	Bez zdefiniowanego terminu	Do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	>5 lat	Razem:
Aktywa:									
Kasa i środki w bankach centralnych	0	897 827	0	461 643	0	0	0	0	1 359 470
Należności od banków	115 036	384 343	0	0	0	2 059	0	9 754	511 192
Inwestycyjne papiery wartościowe	0	9	264 296	0	164 595	0	29 130	0	458 030
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	1 721 589	640 990	664 106	169 946	0	7 122	0	3 203 753
Kredyty i należności udzielone klientom	113 558	1 581 945	1 517 586	4 389 317	2 706 999	1 333 972	1 761 161	5 800 521	19 205 059
Inne aktywa	437 100	62 369	75 714	123 116	104 106	60 159	30 333	11 015	903 912
Aktywa razem:	665 694	4 648 082	2 498 586	5 638 182	3 145 646	1 396 190	1 827 746	5 821 290	25 641 416
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	10 716 054	3 952 410	2 594 032	625 219	232 228	132 266	1 621 663	19 873 872
Zobowiązania warunkowe udzielone	0	998 449	0	461 643	0	0	0	0	1 460 092
Zobowiązania:									
Zobowiązania wobec banków	93 472	1 114 676	122 359	812 383	2 036 404	1 260 483	688 632	692 566	6 820 975
Zobowiązania wobec klientów - bieżące	0	264 259	225 348	2 074 721	1 343 089	544 786	0	0	4 452 203
Zobowiązania wobec klientów - terminowe	25 901	699 332	1 438 352	4 078 116	4 109 089	40 067	125 499	34	10 516 390
Kapitał Grupy (w tym podporządkowany)	2 815 250	0	0	0	132 097	0	273 399	0	3 220 746
Inne zobowiązania	506 536	80 870	23 117	7 831	6 947	104	3 435	2 262	631 102
Zobowiązania razem:	3 441 159	2 159 137	1 809 176	6 973 051	7 627 626	1 845 440	1 090 965	694 862	25 641 416
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	10 456 262	3 955 842	2 565 587	617 078	232 228	132 266	1 621 663	19 580 926
Zobowiązania warunkowe otrzymane	0	171 513	210 929	904 371	770 918	236 859	978 233	1 964 161	5 236 984

2008	Bez zdefiniowanego o terminu	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesięcy	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	>5 lat	Razem:
Aktywa:									
Kasa i środki w bankach centralnych	0	1 550 263	0	336 300	0	0	0	0	1 886 563
Należności od banków	0	496 419	843	50 000	0	0	0	0	547 262
Inwestycyjne papiery wartościowe	0	0	0	180 834	277 236	73 466	50 792	0	582 328
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 492 556	650 944	63 078	548 808	86 548	22 836	0	29 611	3 894 381
Kredyty i należności udzielone klientom	0	1 949 610	1 533 794	4 398 103	3 915 323	1 685 658	2 002 720	6 278 220	21 763 428
Inne aktywa	472 067	113 351	11 504	90 460	57 695	42 105	56 148	8 521	851 851
Aktywa razem:	2 964 623	4 760 587	1 609 219	5 604 505	4 336 802	1 824 065	2 109 660	6 316 352	29 525 813
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	10 155 993	8 271 287	8 702 255	1 667 520	128 148	428 436	678 074	30 031 713
Zobowiązania warunkowe udzielone	263 863	626 820	2 513 398	1 281 617	834 761	639 905	406 130	16 007	6 582 501
Zobowiązania:									
Zobowiązania wobec banków	0	1 082 712	1 078 410	546 860	2 273 872	1 306 949	784 254	705 136	7 778 193
Zobowiązania wobec klientów - bieżące	0	199 153	145 597	1 666 870	1 072 536	368 100	0	0	3 452 256
Zobowiązania wobec klientów - terminowe	0	1 008 492	1 424 011	5 159 054	4 402 257	145 794	46 389	7 275	12 193 272
Kapitał Grupy (w tym podporządkowany)	2 516 729	0	0	0	0	132 746	274 961	0	2 924 436
Inne zobowiązania	3 117 058	19 857	40 571	170	0	0	0	0	3 177 656
Zobowiązania razem:	5 633 787	2 310 214	2 688 589	7 372 954	7 748 665	1 953 589	1 105 604	712 411	29 525 813
Instrumenty pochodne (FX i IRS)	0	10 326 902	8 353 820	8 680 678	1 665 013	128 148	428 436	678 074	30 261 071
Zobowiązania warunkowe otrzymane	129 242	125 884	1 178 791	460 720	661 402	748 911	2 190 586	90 521	5 586 057

Analizę wymagalności zobowiązań finansowych w postaci niezdyktowanych przepływów środków pieniężnych, prezentują poniższe zestawienia.

Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
2009							
Zobowiązania finansowe:	22 667 104	21 789 568	23 063 327	15 632 554	1 874 125	4 862 757	693 891
Zobowiązania wobec banków	7 232 620	6 820 975	7 504 128	1 357 584	931 628	4 521 071	693 845
Zobowiązania wobec klientów	15 434 484	14 968 593	15 559 199	14 274 970	942 497	341 686	46
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych:	16 354 640	335 593	16 488 720	14 332 594	1 905 892	250 234	0
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	16 354 640	335 593	16 488 720	14 332 594	1 905 892	250 234	0
Zobowiązania gwarancyjne udzielone	1 460 092	1 460 092	1 460 092	390 166	410 680	593 958	65 288

Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne kontraktowe	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
2008							
Zobowiązania finansowe:	24 305 591	23 423 722	25 143 167	15 941 701	2 900 421	5 584 004	717 041
Zobowiązania wobec banków	8 364 595	7 778 193	8 936 937	2 474 743	718 128	5 027 071	716 995
Zobowiązania wobec klientów	15 940 996	15 645 528	16 206 230	13 466 958	2 182 293	556 933	46
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych:	26 604 148	2 726 428	26 604 148	18 347 527	7 709 706	546 915	0
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	26 604 148	2 726 428	26 604 148	18 347 527	7 709 706	546 915	0
Zobowiązania gwarancyjne udzielone	1 411 221	1 411 221	1 411 221	444 512	434 907	467 307	64 495

Poniższe tabele przedstawiają skumulowaną lukę płynności Grupy z uwzględnieniem transakcji pozabilansowych (bez linii kredytowych).

2009							
do 1 miesiąca	1- 3 miesiący	3-12 miesiący	1- 2 lata	2- 3 lat	3- 5 lat	>5 lat	Razem:
3 261 633	3 729 316	2 222 893	-2 350 945	-2 800 195	-2 063 421	304 940	2 304 221

2008							
do 1 miesiąca	1- 3 miesiący	3-12 miesiący	1- 2 lata	2- 3 lat	3- 5 lat	>5 lat	Razem:
2 005 761	1 130 793	-1 096 088	-5 174 210	-4 207 280	-3 555 736	-72 008	-10 968 768

Dopasowanie lub kontrolowane niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i zobowiązań ma podstawowe znaczenie dla zarządzania Grupą. Kompletne dopasowanie wszystkich pozycji zdarza się w instytucjach finansowych bardzo rzadko, bowiem transakcje zawierane są często na nieokreślone terminy i są zróżnicowane pod względem rodzaju. Niedopasowana pozycja może zwiększać rentowność, lecz także niesie ze sobą większe ryzyko strat.

Terminy wymagalności aktywów i zobowiązań oraz zdolność do zastąpienia, po możliwym do przyjęcia koszcie, oprocentowanych zobowiązań z chwilą osiągnięcia terminu wymagalności, stanowią istotne elementy oceny płynności Grupy, oraz jej narażenia na zmiany stóp procentowych i kursów wymiany walut.

Wymogi w zakresie płynności dotyczące obsługi gwarancji i akredytyw zabezpieczających są znacznie niższe niż wartość odnośnego zobowiązania, ponieważ analizy prowadzone przez Grupę wykazują znacznie niższe faktyczne realizacje wymogów pieniężnych niż wartości kontraktowe.

3.7 Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Definicja ryzyka operacyjnego

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako ryzyko straty wynikającej z niewłaściwych lub zawodnych procesów, ludzi i systemów lub też ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja obejmuje swoim zakresem ryzyko prawne, nie obejmuje natomiast ryzyka strategicznego oraz ryzyka utraty reputacji.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego

Dla celów kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Grupa

RZB stosuje tzw. Metodę Standardową (ang. Standardised Approach) określającą zarówno metodę wyliczania wymogu kapitałowego, jak również wymagania dla Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W roku 2009 wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A wynosił 174 mln PLN.

Cele i zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Grupę działalności operacyjnej poprzez wdrożenie efektywnych mechanizmów identyfikacji, oceny i kwantyfikacji, ograniczania, oraz monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego.

Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie ma odzwierciedlać profil ryzyka operacyjnego Grupy i zapewnić podjęcie odpowiednich środków w celu:

- kontroli poziomu ryzyka na akceptowalnym poziomie adekwatnym do rozmiaru i charakteru działalności Grupy,
- podejmowania działań zmierzających do likwidacji przyczyn oraz negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- minimalizacji strat powstających w wyniku zdarzeń operacyjnych,
- poprawy efektywności procesów
- kształtowania świadomości związanej z ryzykiem operacyjnym.

Podstawowe zasady dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie to:

- Właścicielami ryzyka operacyjnego są menadżerowie linii biznesowych oraz poszczególnych jednostek organizacyjnych Grupy.
- Organem nadzorującym proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest Komitet Sterujący ds. Ryzyka Operacyjnego.
- Istnieje niezależna funkcja zarządzania ryzykiem operacyjnym umiejscowiona w Departamencie Zarządzania Ryzykiem.
- Występuje niezależny przegląd procedur i procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym dokonywany przez audyt wewnętrzny.
- Przeprowadzane jest systematyczne gromadzenie danych związanych z ryzykiem operacyjnym.
- Przeprowadzane jest szacowanie ekspozycji i raportowanie ryzyka operacyjnego.
- Podejmowane są działania mające na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego do akceptowalnego poziomu.

Metody zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, w Grupie Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. stosowane są następujące instrumenty identyfikacji i pomiaru ryzyka:

- gromadzenie informacji o zdarzeniach operacyjnych,
- monitoring kluczowych wskaźników ryzyka,
- analizy scenariuszy dla zdarzeń charakteryzujących się małą częstotliwością i wysoką dotkliwością,
- przeprowadzanie samooceny ryzyka operacyjnego dla kluczowych obszarów ryzyka operacyjnego,
- raportowanie ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz jednostek organizacyjnych Grupy.

Sprawozdanie Zarządu Jednostki Dominującej z działalności Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. za rok 2009

Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A. jako Jednostki Dominującej ma przyjemność przedstawić raport z działalności Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. obejmującej: Raiffeisen Bank Polska S.A., Raiffeisen-Leasing Polska S.A. oraz Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o. za rok finansowy zakończony 31 grudnia 2009.

Skład Zarządów poszczególnych podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej w 2009 roku:

Zarząd Raiffeisen Bank Polska S.A.:

Piotr Czarnecki	Prezes Zarządu
Jan Czeremcha	Wiceprezes Zarządu
Ryszard Drużyński	Wiceprezes Zarządu
Łukasz Januszewski	Członek Zarządu
Marek Patuła	Członek Zarządu

Zarząd Raiffeisen-Leasing Polska S.A.:

Arkadiusz Etryk	Prezes Zarządu
Przemysław Stańczyk	Wiceprezes Zarządu

Zarząd Raiffeisen Insurance Agency Sp. Z o.o.:

Anna Grajkowska	Prezes Zarządu
Wojciech Kazimierski	Wiceprezes Zarządu

Zmiany w strukturze akcjonariatu Grupy

Wyłącznym akcjonariuszem Raiffeisen Bank Polska S.A. jest Raiffeisen International Bank-Holding AG (RI), podmiot zależny Raiffeisen Zentral Bank Österreich AG (RZB), zrzeszający Banki Grupy Raiffeisen w Europie Środkowo-Wschodniej. Po debiucie Raiffeisen International (RI) na Giełdzie Papierów Wartościowych w Wiedniu w dniu 25 kwietnia 2005 r., RZB pozostaje głównym udziałowcem RI, dysponującym pakietem 68,5% akcji. Pozostałe akcje Raiffeisen International znajdują się w wolnym obrocie.

Akcjonariuszami Raiffeisen-Leasing Polska S.A. dysponującymi 50% pakietami akcji spółki są: Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Raiffeisen Leasing International GmbH.

Jedynym udziałowcem Spółki Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o. jest Raiffeisen-Leasing Polska S.A.

Zmiany w składzie Zarządu Jednostki Dominującej

16 listopada 2009 r. Rada Nadzorcza przyjęła rezygnację Piotra Koniecznego z pełnienia funkcji członka Zarządu, którą sprawował od listopada 2007 roku.

Rozwój Grupy w 2009 roku

Rok 2009 był dla Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A., podobnie jak dla całego sektora bankowego, trudny i zdominowany działaniami ograniczającymi skutki kryzysu finansowego. Znalazło to odzwierciedlenie zarówno w wynikach finansowych Grupy jak i w podstawowych wskaźnikach efektywnościowych. Suma bilansowa spadła w porównaniu do roku 2008 o 13%, osiągając poziom 26 mld złotych, zaś fundusze własne Grupy wyniosły na koniec 2009 roku 2,4 mld złotych (bez niepodzielonego wyniku finansowego za rok 2009). Średnioroczne zatrudnienie wyniosło 3 tys. osób. Pomimo niesprzyjających okoliczności gospodarczych Grupa osiągnęła zysk netto w wysokości 146,8 mln złotych wobec zrealizowanego w poprzednim roku zysku netto na poziomie 360,7 mln złotych, co oznacza spadek o 59%.

Do najważniejszych czynników kształtujących wynik finansowy w 2009 należy zaliczyć:

- wzrost portfela kredytów z rozpoznaną utratą wartości;
- znaczny wzrost rezerw na należności kredytowe;
- utrzymywanie się niekorzystnych tendencji na rynku finansowym oraz walutowym szczególnie w pierwszym półroczu 2009 roku;
- spadek przychodów odsetkowych i wyniku na działalności bankowej odpowiednio o 12% oraz 10% w stosunku do roku poprzedniego.

Kredyty i pożyczki zagrożone stanowiły w 2009 roku 5,9% wysokości całego portfela kredytowego netto Grupy.

Podstawowe wskaźniki efektywności Grupy kształtowały się następująco:

Wskaźniki	2009	2008
ROE brutto	8,87	28,24
ROE netto	6,68	22,28
ROA netto	0,53	1,42
CIR	53,13	52,02
CIR bez amortyzacji	47,94	47,35
Współczynnik wypłacalności	12,24%	9,96%

ROA = zysk netto / suma bilansowa

ROE brutto = zysk brutto / średnioroczne fundusze własne, bez zysku bieżącego

ROE netto = zysk netto / średnioroczne fundusze własne bez zysku bieżącego

CIR = (ogólne koszty administracyjne + amortyzacja) / dochody z działalności bankowej (bez pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych).

BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA

Obsługa Dużych Przedsiębiorstw. W roku 2009 Grupa umacniała swoją pozycję w segmencie dużych przedsiębiorstw. W porównaniu z rokiem 2008, mimo trwającej na rynku "wojny depozytowej" udało się jej zanotować wzrost wolumenów depozytowych (depozyty terminowe, overnight i rachunki bieżące) o 13,9%. Łączny wolumen kredytowy wzrósł o 6,7% z uwzględnieniem finansowania transakcji handlowych oraz projektów inwestycyjnych. Mimo kryzysu miniony rok można również zaliczyć do udanych w obszarach finansowania strukturalnego i finansowania projektów inwestycyjnych. Wolumen projektów inwestycyjnych wzrósł o 38,6%.

Małe i Średnie Firmy. W obszarze małych i średnich korporacji Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. koncentrowała się w ubiegłym roku na wsparciu przedsiębiorców w zakresie poprawy płynności i wypłacalności oferując produkty faktoringowe dopasowane do indywidualnych potrzeb. Z myślą o małych i średnich firmach Grupa wprowadziła atrakcyjny i wygodny dla importerów i eksporterów produkt – Internetową Platformę R-DEALER. Dzięki temu narzędziu Klienci mogą zawierać transakcje wymiany walut, samodzielnie analizować trendy, informacje rynkowe oraz inwestować środki na lokatach terminowych.

Pomimo globalnego kryzysu Grupa oferowała Klientom kredyty inwestycyjne z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej, w tym nowoczesny kredyt technologiczny, który cieszy się wśród naszych Klientów dużym zainteresowaniem. Grupa nieustannie pracuje nad poprawieniem efektywności i procesów, w szczególności procesów kredytowych, co w roku 2010 powinny odczuć małe i średnie firmy m.in. w postaci skrócenia czasu procesowania transakcji.

Faktoring. R-FAKTORING to marka najczęściej wybierana przez polskie przedsiębiorstwa poszukujące różnorodnych rozwiązań faktoringowych. Do Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. należy 20% rynku faktoringowego, co plasuje ją na drugim miejscu w Polsce. W ciągu całego ubiegłego roku Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. wykupiła wierzytelności handlowe na łączną kwotę ponad 10,2 mld zł, co stanowiło około 11% wzrost obrotu zrealizowanego przez Grupę w 2009 roku.

Na popularność usług faktoringowych świadczonych przez Grupę Kapitałową Raiffeisen Bank Polska S.A. wpłynęło wiele czynników, do których z pewnością należy zaliczyć najszerzy na rynku wachlarz produktów faktoringowych, możliwość elektronicznej wymiany danych na temat wierzytelności i ich spłat, szybką ścieżkę decyzyjną w zakresie przyznawania nowych limitów, jak i modyfikacji w obrębie funkcjonujących już transakcji oraz największą w Polsce sieć sprzedaży faktoringu. W ciągu ostatniego roku Grupa rozszerzyła ofertę faktoringową o usługę Asystenta Należności, Inkasa Faktoringowego oraz Mikrofaktoringu, który jest usługą z obszaru faktoringu niepełnego.

Emisja obligacji. Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. utrzymywała przez cały ubiegły rok silną pozycję w dziedzinie organizacji emisji instrumentów dłużnych. Była organizatorem emisji obligacji komercyjnych dla kilku nowych emitentów w segmentach krótko-, średnio- i długoterminowych obligacji komercyjnych oraz rozwijała dystrybucję skarbowych i korporacyjnych zagranicznych papierów dłużnych. Wartość obrotu nieskarbowymi instrumentami dłużnymi zrealizowana za pośrednictwem Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. wyniosła 1,76 mld złotych. Grupa jest wysoko notowana wśród aktywnych agentów emisji, plasując się w pierwszej dziesiątce branżowego rankingu Fitch Polska, uwzględniającego wartość wyemitowanych i niezapadłych komercyjnych papierów dłużnych. Wartość ta wyniosła na koniec roku 610 mln złotych.

BANKOWOŚĆ DETALICZNA

W roku 2009 bankowość detaliczna Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. przeszła dużą zmianę wizerunkową, ofertową i produktową. Wdrożona została nowa marka Premium Banking, za którą kryje się nowy model obsługi dla segmentu zamożniejszych klientów. W każdym z blisko 100 oddziałów przygotowana została specjalna strefa do obsługi Klientów segmentu Premium, realizowanej przez wyspecjalizowanych Doradców Finansowych. We współpracy z Raiffeisen International oraz firmą doradczą Boston Consulting Group został jednocześnie opracowany i wdrożony unikalny program treningowy, którego celem jest stałe podnoszenie i utrzymywanie kompetencji Doradców Finansowych na najwyższym poziomie.

Dzięki rozszerzeniu oferty o fundusze Opera TFI, Celowe Plany Oszczędnościowe Legg Mason, fundusze Union Investment, PSO Amplico, produkty strukturyzowane, lokaty inwestycyjne strukturyzowane oraz plan inwestycyjny Krok po Kroku, saldo depozytów w bankowości detalicznej wzrosło o 37% w stosunku do 2008 i wyniosło 1 847 mln złotych, z czego 100 mln złotych zostało skonwertowanych na lokatę inwestycyjną. Jednocześnie z uwagi na znacznie ostrożniejszą niż w poprzednich latach politykę kredytową Grupa udzieliła w ubiegłym roku mniej kredytów.

Produkty kartowe. W ubiegłym roku Grupa sprzedała ponad 15 tysięcy nowych kart kredytowych i był to wynik o ponad 52% lepszy od wyniku uzyskanego w 2008 roku. Liczba wydanych kart kredytowych na koniec roku przekroczyła 121 tysięcy. W tym samym roku Grupa podjęła szereg działań mających na celu zwiększenie poziomu aktywności dotychczasowych oraz nowych klientów produktów kartowych poprzez liczne działania marketingowe. Tym samym Grupa kontynuowała strategię produktową opartą na dostarczaniu najlepszych produktów dla najbardziej wymagających Klientów, oczekujących od Grupy najwyższej jakości usług.

Od stycznia do połowy kwietnia Grupa kontynuowała udaną kampanię oferty cross-sell'owej karty kredytowej, skierowanej do posiadaczy depozytów. Oferta cieszyła się ogromnym zainteresowaniem ze strony Klientów, na co wskazują końcowe wyniki kampanii – ponad tysiąc wydanych kart.

W marcu i kwietniu Grupa rozpoczęła akcję promującą przelewy z karty kredytowej na poczet zapłaty podatku dochodowego, pod nazwą „Masz kartę kredytową Raiffeisen Bank Polska S.A.? Masz zapłacony podatek!”. W ramach akcji Klienci dokonali przelewów z karty na ponad 7 milionów złotych.

W sierpniu Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. wydała pierwszą w Polsce multipartnerską, ekskluzywną kartę kredytową MasterCard World Class&Club wraz z powiązaniem z nią programem partnerskim Class&Club, skierowanym do klientów indywidualnych oraz przedstawicieli klasy średniej, którzy w swoim życiu postawili na jakość i styl. Karta Kredytowa MasterCard World Class&Club uprawnia do korzystania ze zniżek w sklepach i punktach usługowych każdego z partnerów programu: AlmiDecor, Cinema City, Coffeeheaven, Falkensteiner Hotels and Residences oraz Royal Collection. W grudniu do programu partnerskiego Class&Club dołączyli Rossignol, Quiksilver oraz Wittchen. Do karty dołączony został specjalny bezpłatny pakiet ubezpieczeń Class&Comfort, oferowany we współpracy z Towarzystwem Ubezpieczeniowym UNIQA. Częste korzystanie z karty MasterCard World Class&Club zwiększało szanse na zdobycie atrakcyjnych nagród w specjalnej loterii. Do końca roku Grupa wydała ponad 12 tysięcy nowych kart, zaś projekt graficzny karty został doceniony przez jej użytkowników w postaci nagrody w kategorii na „Najładniejszą polską kartę kredytową w 2009 r.” przyznawanej w ramach dorocznej konferencji Central European Electronic Card. Dodatkowo Grupa otrzymała także nagrodę jury w konkursie na "Najlepszy w 2009 roku system, aplikację lub urządzenie IT do obsługi systemów kartowych" za aplikację Mobilny m.in. do obsługi kart kredytowych wydanych przez Grupę Kapitałową Raiffeisen Bank Polska S.A.

W ramach budowania świadomości ekologicznej Grupa podjęła działania mające na celu zmniejszenie liczby wyciągów papierowych i zaproponowała Klientom przejście na wyciągi elektroniczne. Do końca roku z możliwości tej skorzystało ponad 22 tysięcy posiadaczy kart kredytowych.

Produkty strukturyzowane. W 2009 r. Grupa znacząco rozwinęła ofertę własnych produktów strukturyzowanych. Poszerzono także krąg odbiorców tych produktów, oferując lokatę inwestycyjną klientom Premium Banking. Kolejne subskrypcje cieszyły się dużym powodzeniem ze względu na atrakcyjne stopy zwrotu, jakie przynosił produkt przy jednoczesnej gwarancji kapitału oraz dzięki przejrzystej konstrukcji i możliwości zainwestowania środków na krótkie okresy, np. 3 czy 6 miesięcy. Oprócz produktów własnych Grupa oferowała Klientom także produkty strukturyzowane w formie ubezpieczenia na życie i dożycie, z myślą o klientach bankowości detalicznej.

Produkty Hipoteczne. Rok 2009 był szczególnie trudny dla produktów hipotecznych nie tylko w Raiffeisen Bank Polska S.A., ale także w innych instytucjach finansowych. W związku z nieprzewidywalnymi zmianami kursów walut już od początku roku oferta hipoteczna była uboższa o kredyty denominowane w CHF, EUR i USD. Pomimo niekorzystnych okoliczności na rynku usług hipotecznych wprowadzone przez Grupę zmiany w ofercie przyniosły oczekiwane efekty, a wynik na produktach hipotecznych był rekordowo wysoki.

Sprzyjało temu również podjęcie działań mających na celu zwiększenie ochrony kredytobiorców przed następstwami światowego kryzysu (wzrost bezrobocia, wahania kursów walut). Po ustabilizowaniu się cen na rynku nieruchomości w drugim półroczu nastąpiło pewne ożywienie na rynku produktów hipotecznych. Po ponownym wprowadzeniu kredytów denominowanych w EUR i USD oraz możliwości obniżenia oprocentowania w sytuacji, gdy Klient zdecyduje się na inne produkty Grupy, sprzedaż już w grudniu była dużo wyższa niż w innych miesiącach 2009 roku.

Bancassurance. Rok 2009 przyniósł dalszy rozwój współpracy z Grupą UNIQA oraz podjęcie współpracy z towarzystwem ubezpieczeniowym Amplico Life, które specjalnie dla Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. przygotowało bardzo atrakcyjne produkty. Chcąc zapewnić najwyższy poziom usług, Grupa wprowadziła w życie najlepsze praktyki bancassurance zalecane przez Związek Banków Polskich.

Równocześnie, w odpowiedzi na oczekiwania naszych Klientów Grupa rozszerzyła swoją ofertę ubezpieczeniową o nowe, bardzo atrakcyjne i innowacyjne produkty, w tym m.in.:

- Gwarancja i Przyszłość – ubezpieczenie, które zapewnia ochronę na życie i dożycie, jak i również na wypadek hospitalizacji,
- R-Wydatki Pod Ochroną – innowacyjny program ubezpieczeniowy, który pomaga spłacić rachunki klienta w przypadku ograniczenia dochodów w konsekwencji poważnych zdarzeń losowych,
- R-Gwarancja Dochodów – ubezpieczenie, które zapewnia ochronę dochodów klienta w przypadku utraty możliwości zarobkowania (zwolnienie z pracy, niezdolność do pracy),
- R-Pomoc i Opieka - unikatowe ubezpieczenie assistance i concierge, które obejmuje: assistance medyczny, domowy, samochodowy, prawny oraz usługi concierge (ubezpieczenie przekazywane przez doradców banku dla wybranych klientów jako bezpłatny pakiet),
- Ubezpieczenie Class&Care do karty Class&Club - ubezpieczenie Class&Care chroni spłatę zadłużenia karty w przypadku: utraty pracy, trwałej i całkowitej niezdolności do pracy i innych zdarzeń losowych; zapewnia zwrot pieniędzy za nieuprawnione użycie Karty kredytowej, utratę środków bądź za zniszczenie zakupów zakupionych Kartą,
- Ubezpieczenie Class&Comfort do karty Class&Club stanowi bardzo atrakcyjne ubezpieczenie podróży zagranicznych, komplet usług assistance oraz concierge.

Raiffeisen Club. Pomimo kryzysu gospodarczego i załamania na rynkach finansowych Grupa wytrwale umacniała swoją pozycję w segmencie najzamożniejszych Klientów (Raiffeisen Club), zwiększając swój udział w obszarze private banking poprzez pozyskanie nowych Klientów, wzrost aktywów i rozwój oferty.

Kompleksowa oferta obejmująca m.in. takie propozycje jak portfolio management, optymalizacja podatkowa i inwestowanie w nieruchomości, najwyższa jakość świadczonych usług oraz profesjonalna obsługa osobistych doradców przyczyniły się do pozyskania 600 nowych aktywnych Klientów, dzięki czemu na koniec 2009 roku Raiffeisen Club obsługiwał ponad 6200 osób z aktywami o łącznej wartości blisko 3 mld złotych.

Raiffeisen Club utrzymał stan aktywów i dodatkowo pozyskał aktywa o wartości blisko 100 mln złotych. Jednocześnie od czerwca 2009 nastąpiło ożywienie na rynku funduszy inwestycyjnych, co przełożyło się na coraz bardziej dynamiczny wzrost sprzedaży funduszy.

Dla Klientów Raiffeisen Club, posiadających aktywa o wartości co najmniej 1 mln złotych, Grupa wprowadziła w roku 2009 usługę Portfolio Management. Jest to innowacyjna oferta stanowiąca połączenie aktywnego doradztwa finansowego ze strony licencjonowanego doradcy inwestycyjnego (portfolio manager) z profesjonalnym wsparciem merytorycznym, polegającym na zbudowaniu dla Klienta portfela finansowego oraz modelowaniu jego struktury. Portfolio management zapewnia zwiększoną przejrzystość procesu doradczego, lepszą komunikację z Klientem oraz kompleksowy nadzór nad realizacją programu inwestycyjnego.

W ubiegłym roku Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. została pierwszym podmiotem w Polsce, którego pracownicy zdobyli prestiżowy certyfikat jakości - Europejskiego Doradcy Finansowego (EFA – European Financial Advisor), będący potwierdzeniem wysokich kompetencji i profesjonalizmu. Zdobyta wiedza i umiejętności pozwalają wprowadzić unikalne na rynku polskim, autorskie podejście w zakresie planowania finansowego, pozwalające na precyzyjne określenie najlepszych rozwiązań finansowych realizujących indywidualne potrzeby i plany Klienta.

Mikroprzedsiębiorstwa. W segmencie najmniejszych przedsiębiorstw (mikro), rok 2009 był przełomowy w historii tej linii biznesowej, zarówno pod względem przychodowym i wynikowym, jak i produktowym. Pomimo bardzo trudnego roku kryzysowego, przychody linii wzrosły w stosunku do 2008 r. o 32% i zamknęły się kwotą 70 mln złotych, przy czym same przychody odsetkowe wzrosły o ponad 50% (r/r). Wyniki te są rezultatem nowego, zautomatyzowanego procesu kredytowego dla produktów niezabezpieczonych, opartego na modelu punktowej oceny zdolności kredytowej oraz na tzw. limicie globalnym.

Rozpoczęte zostały również prace nad produktami finansowania zabezpieczonego, których wprowadzenie do oferty Grupy nastąpi w drugim kwartale 2010 r. W listopadzie wdrożona została zupełnie nowa oferta pakietów dla mikroprzedsiębiorstw, których sprzedaż rozpocznie się z początkiem 2010 r. Rok 2009 poświęcony był budowaniu w tym segmencie modelu bankowości opartej na relacjach z klientem, co zaowocowało wzrostem wskaźnika tzw. sprzedaży krzyżowej (cross-sell ratio), zaś przyrost aktywów został w blisko 70% zrealizowany selektywnymi ofertami dla wybranych klientów.

BANKOWOŚĆ TRANSAKCYJNA

W trudnym dla sektora roku 2009 Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. odnotowała zwiększenie udziału w rynku płatności zagranicznych w Polsce, w znacznym stopniu wynikające z wprowadzenia rok wcześniej konkurencyjnej oferty na przelewy zagraniczne w euro do krajów Unii Europejskiej (tzw. przelew euroregulowany). Udostępnienie w systemie Raiffeisen On-line wygodnego narzędzia umożliwiającego wysyłkę przelewu euroregulowanego po cenie jedynie 5 PLN, a także uruchomienie platformy walutowej R-Dealer wpłynęły na znaczny wzrost liczby przelewów euroregulowanych (ponad trzykrotny wzrost w grudniu 2009 roku w stosunku do grudnia 2008) i wzrost udziału w rynku do poziomu 10%.

W ubiegłym roku Grupa zwiększyła atrakcyjność swojej oferty poprzez wprowadzenie na rynek unikatowego pakietu transakcyjnego dla małych przedsiębiorstw (Klienci o obrotach rocznych od 4 do 20 mln PLN) pod nazwą "Układ Korzyści". Oferta, która spotkała się z dużym zainteresowaniem Klientów, daje im dowolność w konstruowaniu pakietu produktów bankowości transakcyjnej dostosowanego do potrzeb firmy, zaś opłacie podlegają tylko te produkty, z których Firma faktycznie korzysta.

W obszarze obsługi gotówkowej Grupa kontynuowała działania w kierunku outsourcingu procesów, co zaowocowało zwiększeniem efektywności oraz obniżeniem kosztów usługi i kosztów procesów w Grupie. W roku 2009 Grupa wprowadziła także nową usługę dla klientów detalicznych w segmencie R-Club - wypłaty zamknięte z bezpośrednim dostarczeniem do miejsca wskazanego przez Klienta.

Starając się spełnić oczekiwania Klientów spłacających kredyty hipoteczne we frankach szwajcarskich zaciągnięte w innych bankach Grupa wprowadziła w lipcu usługę "Lepsze widoki na spłatę we frankach". Zgodnie z rekomendacją SII, kredytobiorcy otrzymali możliwość spłaty kredytu bezpośrednio w walucie, w której został zaciągnięty. Wykorzystując ten fakt oraz obowiązujące w Grupie przejrzyste zasady ustalania spreadu, Klientom, którzy zdecydowali się otworzyć rachunek w Raiffeisen Bank Polska S.A., umożliwiono założenie darmowego konta we frankach szwajcarskich, z którego można wykonać raz w miesiącu bezpłatny przelew w walucie obcej. Przelew ten może być wykorzystany do spłaty zadłużenia kredytowego w innym polskim banku, dzięki czemu wysokość płaconej co miesiąc raty mogła ulec obniżeniu.

W grudniu 2009 Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. dołączyła do koalicji na rzecz płatności mobilnych EasyPay, którą reprezentują operatorzy komórkowi, inne banki i instytucje finansowe. Organizowana przez Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych inicjatywa EasyPay ma umożliwić realizowanie transakcji pieniężnych za pomocą telefonów komórkowych. Oprócz zakupów w internecie przy pomocy komórki opłacić będzie można także rachunki oraz inne usługi dotychczas dostępne w mobilnych płatnościach (np. zakup biletów komunikacji miejskiej czy opłata postojów w parkometrach).

BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA

Rok 2009 przyniósł szereg zmian w ofercie bankowości elektronicznej dla Klientów Indywidualnych i Małych Firm. W maju 2009 r. system bankowości internetowej został zastąpiony nową, sprawniejszą i znacznie wygodniejszą w obsłudze wersją systemu Raiffeisen On-line. Oferta bankowości elektronicznej dla Klientów Indywidualnych i Małych Firm została również rozszerzona o serwis bankowości mobilnej Mobilny Bank oraz R-Quick – mniej rozbudowaną wersję systemu bankowości internetowej doskonale sprawdzającą się wśród użytkowników z wolnymi łączami internetowymi.

W serwisach elektronicznych Grupy Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. pojawiło się wiele nowych funkcji, m.in.: doładowania telefonów komórkowych na karty pre-paid, fundusze inwestycyjne, czy obsługa kart Class&Club.

Z końcem roku 2009 r. liczba klientów detalicznych korzystających z systemu bankowości internetowej Raiffeisen On-line przekroczyła 71 tys. Korzystało z niego również ponad 8 tys. małych firm, zaś liczba aktywnych użytkowników aplikacji Mobilny Bank, dostępnej również na Blackberry i iPhone, przekroczyła 1 527.

STRATEGIA WYKORZYSTYWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. wykorzystywała szereg instrumentów finansowych służących zarządzaniu ryzykiem finansowym. Przyjmowano depozyty o stałym i zmiennym oprocentowaniu, na różne okresy, z założeniem osiągnięcia wyższego od rynkowego tempa wzrostu depozytów.

Grupa koncentrowała się na zachowaniu właściwego poziomu płynności, dostosowując odpowiednio terminy aktywów i pasywów oraz wysokość marż do zmieniających się warunków rynkowych. Rozwój akcji kredytowej opierał się w 2009 roku na stabilnych pasywach długoterminowych oraz odpowiednio zdywersyfikowanych środkach od Klientów.

Grupa starała się także poprawiać swoje wyniki dzięki uzyskiwaniu wyższych niż przeciętne marż, poprzez pożyczanie środków Klientom korporacyjnym i indywidualnym o różnej zdolności kredytowej. Zaangażowanie tego rodzaju obejmowało nie tylko kredyty i pożyczki wykazywane w bilansie, ale także gwarancje i inne zobowiązania pozabilansowe, takie jak akredytywy, gwarancje należytego wykonania i inne.

Wykorzystując krótkoterminowe zmiany sytuacji na rynku instrumentów kapitałowych, obligacji, walut oraz stóp procentowych, prowadzony był również ograniczony obrót instrumentami finansowymi, w tym instrumentami pochodnymi dostępnymi na rynkach pozagiełdowych. Działalność ta miała na celu wykorzystanie okazji rynkowych bez ponoszenia znaczącego ryzyka. Instrumentami pochodnymi wykorzystywanymi w tym celu były transakcje fx swap, forward oraz spot. Grupa posiadała w ofercie szeroki wachlarz instrumentów pochodnych zamykanych na zasadzie back-to-back z instytucjami finansowymi. W ramach oferty dostarczane są Klientom strategie dostosowane do ich potrzeb.

Na początku 2009 Grupa wdrożyła nową usługę przeznaczoną dla klientów biznesowych i korporacyjnych zawierających transakcje walutowe w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Jako jeden z pierwszych banków, Raiffeisen Bank wprowadził do oferty Platformę internetową – R-Dealer, za pośrednictwem której Klient może na bieżąco śledzić kursy i dokonywać transakcji kupna/sprzedaży waluty bez konieczności kontaktowania się z dealerem. Nowa oferta spotkała się z bardzo dobrym przyjęciem wśród klientów i ekspertów. Dzięki platformie R-Dealer Grupa pozyskała w ciągu 2009 roku ponad 5 tysięcy Klientów, z czego 3 tysiące to zupełnie nowi Klienci w Banku.

Liczba i wolumen przeprowadzanych transakcji stanowi istotny udział we wszystkich transakcjach walutowych realizowanych w RBPL. R-Dealer otrzymał również wyróżnienie w konkursie Gazety Bankowej - Lider Informatyki Instytucji Finansowych 2008 w kategorii Bankowy Lider Informatyki.

W ostatnich miesiącach roku **Grupa** dostosowała swoją działalność do dyrektywy Unii Europejskiej MiFID (Markets in Financial Instruments Directive), której celem jest zapewnienie ochrony interesu jego Klientów poprzez szereg wygodnych dla obu stron narzędzi ułatwiających klasyfikację Klientów, ich potrzeb inwestycyjnych i odpowiednich dla nich instrumentów finansowych.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Proces zarządzania ryzykiem finansowym jest nadzorowany przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), a wykonywany bezpośrednio przez Departament Zarządzania Ryzykiem. W ramach zarządzania ryzykiem finansowym wyodrębnione są polityki zarządzania ryzykiem walutowym, płynności oraz stopy procentowej. ALCO wyznacza docelowe zaangażowanie w poszczególnych rodzajach ryzyka. Metody zarządzania obejmują ustalenie w ramach poszczególnych rodzajów ryzyka limitów pozycyjnych oraz współczynników kontrolnych, które podlegają procesowi kontrolnemu. Limity obejmują m.in. limity skumulowanej luki płynności, limity wartości punktu bazowego, limity ekwiwalentu rocznego pozycji stopy procentowej oraz limity otwartych pozycji walutowych.

Leasing. Raiffeisen-Leasing jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych marek na rynku. Firma znana jest z bardzo szerokiej oferty skierowanej zarówno do mikro, małych oraz średnich przedsiębiorstw, jak i klientów korporacyjnych. Biorąc pod uwagę przedmiotowy podział rynku, RLPL wyraźnie zaznaczyła swoją obecność zwłaszcza w segmencie pojazdów oraz maszyn i urządzeń. Spółka finansuje również nieruchomości, ale w 2009 roku udział RLPL w tym segmencie był znikomy, na poziomie 1,23% (dane Związku Polskiego Leasingu).

W roku 2009 największą penetrację rynku Grupa odnotowała w segmencie pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie do 3,5 tony, osiągając istotny udział - na poziomie 20,2%. Dobrze na tle konkurencji wypada także w segmencie samochodów osobowych, gdzie uzyskała udział w rynku w wysokości 9,5%. RLPL z udziałem na poziomie 5% w rynku maszyn i urządzeń plasuje się w pierwszej dziesiątce firm specjalizujących się w leasingu tego rodzaju aktywów.

Rynek leasingu w 2009 w Polsce zanotował wyraźny spadek w wysokości 30%. Ograniczenie przez Spółkę z początkiem roku apetytu na ryzyko kredytowe oraz spowolnienie gospodarcze spowodowały spadek RLPL na 7. miejsce wśród polskich firm leasingowych pod względem wartości przedmiotów oddanych w leasing w pierwszym półroczu 2009. Bardzo duży wysiłek włożony w odbudowę pozycji rynkowej oraz stopniowa redukcja ograniczeń spowodowała, że udało się zakończyć rok 2009 na trzecim miejscu. W 2009 roku całkowity udział w rynku leasingu wyniósł 7,5%.

ROZWÓJ SIECI PLACÓWEK I INFRASTRUKTURY

W 2009 roku Grupa osiągnęła planowany poziom rozwoju sieci placówek adekwatny do aktualnej strategii rozwoju. Zostało utrzymane tempo modernizacji oddziałów: wyremontowano 5, oddano do użytku 9 (z czego 7 przeniesionych z innych lokalizacji), a do dyspozycji najzamożniejszych Klientów Grupy oddano kolejny ekskluzywny oddział w Poznaniu przy ul. Ratajczaka. Pod koniec 2009 roku rozpoczęła się modernizacja reklam zewnętrznych, związana ze zmianą źródeł oświetlenia z oświetlenia jarzeniowego na oświetlenie LED.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Rok 2009 przyniósł kolejne wyróżnienia dla Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A., podkreślające uznanie Klientów i ekspertów dla oferowanych produktów i najwyższej jakości usług. Po raz piąty z rzędu, a siódmy w historii organizatorzy konkursu Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców przyznali Bankowi Godło Promocyjne, a także specjalne wyróżnienie - Platynową Statuetkę. Miesięcznik Home&Market nagrodził Grupę "Różą bez kolców" dla najlepszego banku obsługującego sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Usługi faktoringowe oferowane przez Grupę Kapitałową Raiffeisen Bank Polska S.A. zostały uhonorowane Laurem Konsumenta 2009.

Magazyn ComputerWorld przyznał Grupie tytuł Lidera Informatyki, doceniając szybki rozwój dostępnych rozwiązań technologicznych udoskonalających pracę organizacji oraz zwiększających zadowolenie Klientów. Po raz kolejny Grupa otrzymała także wyróżnienie Superbrands dla jednej z najbardziej rozpoznawalnych marek na polskim rynku.

GRUPA KAPITAŁOWA RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A. – SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESU

Spoleczna odpowiedzialność jest jednym z najważniejszych instrumentów budowania solidarności społecznej. Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A., starając się realizować tę misję, podejmuje zinstytucjonalizowane działania społeczne oparte na wymianie, określane mianem nowoczesnej filantropii. Są to starannie zaplanowane, długofalowe przedsięwzięcia z zakresu edukacji biznesowej, które przynoszą wymierne korzyści korzystającym z nich przedsiębiorstwom, jak również w postaci wsparcia dla wybranych instytucji kulturalnych czy społecznych. Pełniąc rolę doradcy dla swoich Klientów Grupa opracowuje programy edukacyjne, skierowane do przedsiębiorstw z segmentu MŚP oraz kadry zarządzającej dużych firm, dotyczące m.in. unijnych standardów prowadzenia działalności gospodarczej czy najnowszych trendów prowadzenia biznesu w Polsce.

Grupa angażuje się w różnorodne przedsięwzięcia służące ogólnie pojętemu dobru społecznemu. Za swoje wsparcie okazane Warszawskiej Filharmonii Narodowej została w sezonie 2008/2009 uhonorowana tytułem Mecenasa Roku. Kolejny rok z rzędu Grupa była sponsorem programu stypendialnego "Moja przyszłość" organizowanego we współpracy z Towarzystwem Nasz Dom.

Celem programu stypendialnego dla dzieci z domów dziecka jest udzielenie im stałej pomocy na pokrycie kosztów reedukacji (korepetycji), zajęć wyrównawczych oraz rozwijających wiedzę, dzieci starających się o wejście w następny etap edukacji (nauka w liceum ogólnokształcącym, studia itd.) lub rozwijających swoje przygotowanie do zawodu. Wierząc w siłę nowoczesnej filantropii, **Grupa** będzie rozwijała w roku 2010 działania służące budowie postaw odpowiedzialności społecznej. Jednocześnie **Grupa** wzmacnia świadomość ekologiczną swoich pracowników, propagując z pozytywnym skutkiem cyfrowe metody pracy oraz model świadomego gospodarowania energią elektryczną, wodą i ograniczania zużycia papieru.

PERSPEKTYWY ROZWOJU, PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

W roku 2010 Grupa będzie kontynuować działania, które doprowadziły do umocnienia jej pozycji w trudnym 2009 roku, wypracowanej z poczuciem odpowiedzialności za bezpieczeństwo powierzonych środków i rygorystycznym podejściem do kwestii ryzyka. W nadchodzącym roku Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A. planuje wzrost akcji kredytowej we wszystkich segmentach klientów przy zachowaniu na bezpiecznym poziomie wskaźników płynności i poprawie wskaźników ryzyka. W roku 2010 Grupa będzie kontynuować rozwój w obszarach bankowości osobistej, przedsiębiorców mikro i małych przedsiębiorstw, realizując strategię umacniania pozycji lidera środka rynku w tych segmentach i specjalizacji w obsłudze klientów zamożnych oraz w leasingu i faktoringu.

Grupa będzie konsekwentnie dążyć do zwiększenia udziału w segmencie zamożnych klientów indywidualnych oraz poprawy efektywności działania i jakości obsługi w placówkach Grupy, stawiając równolegle na konsekwentny rozwój elektronicznych kanałów dostępu. Jednocześnie Grupa będzie utrzymywać właściwą płynność i skutecznie zarządzać ryzykiem kredytowym, rynkowym i operacyjnym. Grupa będzie kontynuować także dywersyfikację źródeł przychodów, co powinno dać fundamenty pod stabilny wzrost wyniku finansowego w kolejnych latach.

Zarząd **Grupy Kapitalowej Raiffeisen Bank Polska S.A.** pragnie podziękować Klientom i Partnerom za zaufanie i owocną współpracę w wyjątkowym 2009 roku. Jesteśmy dumni z faktu, że strategia zapewniania najwyższej jakości usług zyskuje Państwa uznanie, czego wyrazem jest rosnąca liczba Klientów i systematyczny wzrost wyników finansowych. Zapewniamy, że dołożymy wszelkich starań, aby również w przyszłości być dla Państwa najlepszym partnerem biznesowym.

Warszawa, 15 marca 2010 roku.

W imieniu **Grupy Kapitalowej Raiffeisen Bank Polska S.A.:**

Piotr Czarnecki

Prezes Zarządu

imię i nazwisko

stanowisko/funkcja

.....
podpis

Jan Czeremcha

Wiceprezes Zarządu

imię i nazwisko

stanowisko/funkcja

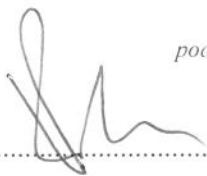

.....
podpis

Ryszard Drużyński

Wiceprezes Zarządu

imię i nazwisko

stanowisko/funkcja

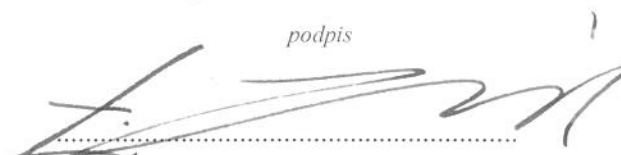

.....
podpis

Łukasz Januszewski

Członek Zarządu

imię i nazwisko

stanowisko/funkcja

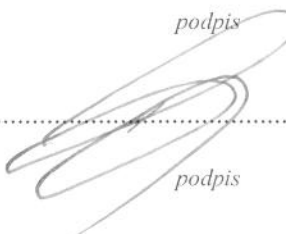

.....
podpis

Marek Patuła

Członek Zarządu

imię i nazwisko

stanowisko/funkcja

.....
podpis

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.

**Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.**

**Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej
Raiffeisen Bank Polska S.A.**

Raport zawiera 39 kolejno ponumerowanych stron i składa się z następujących części:

	Strona
I. Ogólna charakterystyka Grupy.....	2
II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania	6
III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej Grupy.....	7
IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	11
V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta.....	37
VI. Informacje i uwagi końcowe	39

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

I. Ogólna charakterystyka Grupy

1. Informacje ogólne

W skład Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. na dzień 31 grudnia 2009 r. wchodziły następujące jednostki:

Nazwa jednostki	Charakterystyka powiązania kapitałowego (% własności)	Metoda konsolidacji	Podmiot badający sprawozdanie finansowe	Rodzaj opinii	Dzień bilansowy, na który sporządzono sprawozdanie finansowe
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Podmiot dominujący	Nie dotyczy	Pricewaterhouse-Coopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009
Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	Spółka zależna (50%)	Pełna	Pricewaterhouse-Coopers Sp. z o.o.	bez zastrzeżeń	31 grudnia 2009
Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.	Spółka pośrednio zależna (100% udział Raiffeisen-Leasing Polska S.A.)	Pełna	Pricewaterhouse-Coopers Sp. z o.o.	w trakcie badania	31 grudnia 2009

Jednostki wchodzące w skład Grupy:

- Raiffeisen Bank Polska S.A. („Bank”) – podmiot dominujący. Jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).
- Raiffeisen-Leasing Polska S.A. („Raiffeisen-Leasing”) – podmiot zależny objęty konsolidacją metodą pełną. Udział Banku w głosach na WZA Raiffeisen-Leasing na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 50%. Spółka klasyfikowana jest jako zależna ze względu na posiadanie przez Bank kontroli nad polityką finansową i operacyjną jednostki zależnej. Znajduje to odzwierciedlenie między innymi we ścisłej współpracy w procesie zarządzania ryzykiem, powiązania kanałów dystrybucji, ustalaniu wspólnej oferty produktowej oraz ustaleniu wspólnej polityki rachunkowości i polityki podatkowej. Na dzień 31 grudnia 2009 r. Raiffeisen-Leasing Polska S.A. sporządzała jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.
- Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o. („Raiffeisen Insurance Agency”) – podmiot pośrednio zależny. Udział Raiffeisen-Leasing w głosach na WZA Raiffeisen Insurance Agency na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 100%. Na dzień 31 grudnia 2009 r. Raiffeisen Insurance Agency sporządzała jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Ponadto Raiffeisen Bank Polska S.A. posiadał udziały w Spółce Raiffeisen Financial Services Polska Sp. z o.o. (100%) oraz akcje w Spółce Telpol 3 S.A. (100%). Spółki te nie były objęte konsolidacją zgodnie z MSR 8 par. 8. W sprawozdaniu finansowym Grupy są one wykazywane jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w ramach pozycji „Inwestycyjne papiery wartościowe”.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

I. Ogólna charakterystyka Grupy (cd.)

1. Informacje ogólne (cd.)

Jednostka dominująca będąca bankiem w związku z art. 55 pkt. 6 Ustawy o rachunkowości sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Przedmiotem działania Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A. („Grupa”) było świadczenie usług finansowych obejmujących głównie bankowość korporacyjną, detaliczną oraz działalność leasingową.

Najważniejsze dane finansowe spółek objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2009 r. i za 2009 r. przedstawiono poniżej:

Nazwa jednostki	Suma bilansowa tys. zł	Suma przychodów tys. zł	Kapitały własne tys. zł	Wynik netto tys. zł
Raiffeisen Bank Polska S.A.	20.998.854	1.759.453	2.466.704	117.733
Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	5.325.439	393.729	449.446	39.429
Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.	52.946	19.716	11.991	11.791
Eliminacje/korekty konsolidacyjne	(735.823)	(57.266)	(112.891)	(22.171)
Razem	25.641.416	2.115.632	2.815.250	146.782

2. Raiffeisen Bank Polska S.A. – jednostka dominująca

- (a) Bank został utworzony na podstawie decyzji Nr 2 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 września 1990 r.

Bank rozpoczął działalność w 1991 r. Akt założycielski Banku sporządzono w formie aktu notarialnego w Państwowym Biurze Notarialnym w Warszawie w dniu 31 stycznia 1991 r. i zarejestrowano w Rep. Nr A III 2357/91. W dniu 30 maja 2001 r. Sąd Rejonowy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu Banku do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000014540.

Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Bankowi nadano dnia 11 czerwca 1993 r. numer NIP 526-020-58-71. Dla celów statystycznych jednostka otrzymała dnia 5 sierpnia 2003 r. numer REGON 010000854.

- (b) Zarejestrowany kapitał zakładowy Banku na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 1.168.928 tys. zł i składał się z 128.595 akcji zwykłych o wartości nominalnej 9.090 zł każda.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

I. Ogólna charakterystyka Grupy (cd.)

2. Raiffeisen Bank Polska S.A. – jednostka dominująca (cd.)

(c) W badanym roku przedmiotem działalności było m.in:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów;
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych;
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych;
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych;
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu;
- dokonywanie terminowych operacji finansowych;
- świadczenie usług faktoringowych.

(d) W roku obrotowym członkami Zarządu Banku byli:

Piotr Czarnecki	Prezes Zarządu	przez cały rok obrotowy
Jan Czeremcha	Wiceprezes Zarządu	przez cały rok obrotowy
Ryszard Drużyński	Wiceprezes Zarządu	przez cały rok obrotowy
Łukasz Januszewski	Członek Zarządu	przez cały rok obrotowy
Marek Patuła	Członek Zarządu	przez cały rok obrotowy
Piotr Konieczny	Członek Zarządu	do 16 listopada 2009 r.

3. Raiffeisen-Leasing Polska S.A. - podmiot zależny

- (a) Raiffeisen-Leasing Polska S.A. (jednostka zależna) - Spółka znajduje się w portfelu Banku od 1998 r. i jest objęta konsolidacją metodą pełną od 2001 r. Na dzień 31 grudnia 2009 r. Bank posiadał 50% udziałów w kapitale zakładowym i w głosach na WZA Spółki (na dzień 31 grudnia 2008 r. – również 50%).
- (b) W dniu 1 sierpnia 2001 r. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy – XIX Wydział Gospodarczy Sekcja Rejonowa pod numerem KRS 0000032423. Od 2006 r. w związku ze zmianą właściwości miejscowej Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy akta rejestrowe Spółki prowadzi XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.
- (c) Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Spółce nadano dnia 18 marca 1998 r. numer NIP 525-20-14-760. Dla celów statystycznych Spółka otrzymała numer REGON 012960825.
- (d) Zarejestrowany kapitał zakładowy Spółki na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 150.004 tys. zł i składał się z 1.500.038 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

I. Ogólna charakterystyka Grupy (cd.)

3. Raiffeisen-Leasing Polska S.A. - podmiot zależny (cd.)

(e) W badanym roku przedmiotem działalności Spółki był przede wszystkim leasing nieruchomości i rzeczy ruchomych.

(f) W roku obrotowym członkami Zarządu jednostki zależnej byli:

Arkadiusz Etryk	Prezes Zarządu	przez cały rok obrotowy
Przemysław Stańczyk	Członek Zarządu	przez cały rok obrotowy

4. Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o. - podmiot pośrednio zależny

(a) Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o. (jednostka pośrednio zależna) - Spółka jest spółką bezpośrednio zależną od Raiffeisen-Leasing Polska S.A. od 2006 r. i jest objęta konsolidacją metodą pełną od 2008 r. Na dzień 31 grudnia 2009 r. Raiffeisen-Leasing Polska S.A. posiadał 100% udziałów w kapitale zakładowym i w głosach na WZA Spółki (na dzień 31 grudnia 2008 r. – również 100%).

(b) W dniu 22 listopada 2006 r. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy – XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000268273.

(c) Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Spółce nadano dnia 15 stycznia 2007 r. numer NIP 107-000-57-76. Dla celów statystycznych jednostka otrzymała dnia 3 listopada 2006 r. numer REGON 140740441.

(d) Zarejestrowany kapitał zakładowy Spółki na dzień 31 grudnia 2009r. wynosił 200 tys. zł i składał się z 4.000 udziałów zwykłych o wartości nominalnej 50 zł każdy.

W badanym roku podstawowym przedmiotem działalności była działalność pomocnicza związana z pośrednictwem w sprzedaży ubezpieczeń.

(e) W roku obrotowym członkami Zarządu Spółki byli:

Anna Grajkowska	Prezes Zarządu	przez cały rok obrotowy
Wojciech Kazimierski	Wiceprezes Zarządu	przez cały rok obrotowy

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r

II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania

- (a) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została wybrana na biegłego rewidenta Grupy uchwałą nr 5 Rady Nadzorczej z dnia 9 października 2009 r. na podstawie paragrafu 27 ustęp 2 punkt 7 Statutu Banku.
- (b) PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie są niezależni od jednostek wchodzących w skład Grupy w rozumieniu art. 56 ust. 2-4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649).
- (c) Badanie przeprowadzono na podstawie umowy zawartej w dniu 10 listopada 2009 r. w okresie:
- badanie wstępne   od 16 listopada do 23 grudnia 2009 r.;
  - badanie końcowe   od 4 stycznia do 15 marca 2010 r.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej Grupy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wpływu inflacji. Ogólny wskaźnik zmian poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych (od grudnia do grudnia) wyniósł w badanym roku 3,5% (3,3% w 2008 r.).

Poniższe komentarze przedstawiono w oparciu o wiedzę uzyskaną w trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

- Na dzień 31 grudnia 2009 r. suma bilansowa uległa zmniejszeniu o 3.884.397 tys. zł (tj. o 13%) w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008 r., osiągając poziom 25.641.416 tys. zł. Spadek ten był spowodowany głównie zmniejszeniem ujemnej wyceny instrumentów pochodnych o 2.390.835 tys. zł (tj. 88%) oraz salda zobowiązań wobec banków (o 957.218 tys. zł, tj. 12%) i został częściowo skompensowany wzrostem kapitałów własnych o 298.521 tys. zł (tj. 12%).
- Podstawowym źródłem finansowania aktywów w 2009 r. były zobowiązania wobec klientów (podobnie jak w roku ubiegłym). Saldo zobowiązań wobec klientów wyniosło na dzień bilansowy 14.968.593 tys. zł (spadek o 637.008 tys. zł, tj. 4%) i stanowiło 58% sumy bilansowej (wzrost o 5 p.p. w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 r.). W 2009 r. znacząco spadło saldo zobowiązań wobec przedsiębiorstw (spadek o 940.422 tys. zł, tj. 8% do 10.721.553 tys. zł na 31 grudnia 2009 r.). Jednocześnie wzrosły zobowiązania wobec klientów indywidualnych, klientów MIKRO oraz podmiotów sektora publicznego (przyrost salda w ciągu roku o odpowiednio 231.981 tys. zł, tj. 7%, 64.778 tys. zł, tj. 10% oraz 6.655 tys. zł, tj. 26%) – komentarz 11.
- Spadek salda zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu o 2.390.835 tys. zł do poziomu 335.593 tys. zł na koniec 2009 r. był głównie rezultatem zmniejszenia ilości zawieranych transakcji, których przedmiotem były instrumenty pochodne, a także niższej niż w roku ubiegłym zmienności kursów walutowych, mających bezpośredni wpływ na wycenę walutowych instrumentów pochodnych (komentarz 10).
- Saldo zobowiązań wobec banków wyniosło 6.820.975 tys. zł na dzień bilansowy i składało się głównie z kredytów i lokat od innych banków z Grupy Raiffeisen – komentarz 9.
- Wartość kapitałów własnych na 31 grudnia 2009 r. wyniosła 2.815.250 tys. zł (2.516.729 tys. zł na 31 grudnia 2008 r.). Na wzrost salda tej pozycji o 298.521 tys. zł (tj. 12%) wpłynęły przede wszystkim: podwyższenie kapitału akcyjnego Banku w 2009 r. o kwotę 170.910 tys. zł oraz zasilenie kapitału zapasowego nadwyżką wartości emisyjnej nad nominalną (172.527 tys. zł) - komentarz 15.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- Wartość skonsolidowanych funduszy własnych liczona na bazie regulacyjnej wyniosła na dzień 31 grudnia 2009 r. 2.725.737 tys. zł (2.429.115 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r.) i była wyższa o 944.601 tys. zł od całkowitego wymogu kapitałowego (1.781.136 tys. zł na koniec 2009 r.). Współczynnik wypłacalności liczony na dzień bilansowy na bazie portfela bankowego i handlowego wyniósł 12,24% i uległ zwiększeniu w porównaniu do końca poprzedniego roku o 2,28 p.p.
- Niższy poziom finansowania znalazł odzwierciedlenie przede wszystkim w spadku na dzień bilansowy salda kredytów i pożyczek udzielonych klientom o 2.558.369 tys. zł (tj. 12%). Saldo to na dzień bilansowy wyniosło 19.205.059 tys. zł.
- Na dzień bilansowy kredyty i pożyczki udzielone klientom (łącznie z należnościami z tytułu leasingu) stanowiły 75% wartości sumy bilansowej (wzrost o 1 p.p. w porównaniu do końca 2008 roku). Wartość brutto portfela kredytowego i leasingowego na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 19.894.456 tys. zł i spadła w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. o 2.300.253 tys. zł (tj. 10%). Spadek spowodowany był przede wszystkim ograniczeniem finansowania przez Grupę dużych przedsiębiorstw (saldo kredytów i pożyczek udzielonych przez Grupę podmiotom z tego segmentu spadło w ciągu roku o 1.838.474 tys. zł, tj. 13%) – komentarz 4.
- Spadkowi salda portfela kredytowego i leasingowego towarzyszyło pogorszenie jego jakości. Na dzień 31 grudnia 2009 r. udział należności z rozpoznaną utratą wartości w całości salda kredytów i pożyczek wzrósł o 2,0 p.p. i wyniósł 5,8%. Jednocześnie wskaźnik pokrycia odpisami aktualizującymi należności ze stwierdzoną utratą wartości wyniósł 56,0% na 31 grudnia 2009 r. i wzrósł w porównaniu do końca poprzedzającego go roku obrotowego o 10,7 p.p. Spadek jakości portfela spowodowany był przede wszystkim pogorszeniem sytuacji finansowo-ekonomicznej przedsiębiorstw i dotyczył w większym stopniu umów leasingowych niż kredytowych.
- Spadek salda aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o 690.628 tys. zł (tj. 18%) na dzień bilansowy spowodowany był głównie niższym niż przed rokiem dodatnim saldem wyceny instrumentów pochodnych – wyniosło ono na dzień bilansowy 384.834 tys. zł (spadek o 2.095.037 tys. zł, tj. 84%). Spadek ten został częściowo skompensowany zwiększeniem portfela obligacji i bonów skarbowych (wzrost salda o 758.021 tys. zł, tj. 118%) oraz bonów pieniężnych (wzrost o 649.106 tys. zł, tj. 100%) – komentarz 3.
- Spadek należności od banków o 36.070 tys. zł (tj. 7%) do kwoty 511.192 tys. zł na dzień bilansowy dotyczył głównie lokat w innych bankach (spadek o 78.237 tys. zł, tj. 16%). Saldo środków utrzymywanych na rachunkach bieżących wzrosło o 35.997 tys. zł (tj. 87%) i na dzień bilansowy wynosiło 77.520 tys. zł.
- Saldo inwestycyjnych papierów wartościowych wyniosło na dzień bilansowy 458.030 tys. zł i było niższe o 124.298 tys. zł (tj. 21%) od salda na koniec 2008 r. Spadek dotyczył głównie obligacji skarbowych i NBP – komentarz 5.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- Na dzień bilansowy udział aktywów pracujących w aktywach ogółem wyniósł 95,4% i był niższy od stanu na koniec 2008 r. o 0,6 p.p.
- Współczynnik płynności do 1 miesiąca na dzień bilansowy wyniósł 0,95 (0,97 na dzień 31 grudnia 2008 r.). Analogiczne wartości dla współczynnika płynności do 3 miesięcy wyniosły odpowiednio 1,05 i 0,88.
- Współczynnik wypłacalności wyniósł na dzień 31 grudnia 2009 r. 12,24% (9,96% na dzień 31 grudnia 2008 r.).
- Wynik na działalności operacyjnej wyniósł w 2009 roku 195.056 tys. zł i był niższy od wyniku roku 2008 o 262.255 tys. zł (tj. 57%). Na wartość tego wyniku złożyły się przede wszystkim: wynik z tytułu odsetek w kwocie 552.044 tys. zł, wynik z tytułu prowizji i opłat w kwocie 272.860 tys. zł i wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany w kwocie 371.627 tys. zł. Jednocześnie, wynik na działalności operacyjnej pomniejszyły ogólne koszty administracyjne w kwocie 635.748 tys. zł oraz wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności w kwocie 348.132 tys. zł w 2009 r.
- Wynik odsetkowy w 2009 r. wyniósł 552.044 tys. zł i był o 74.089 tys. zł (tj. 12%) niższy od wyniku osiągniętego w 2008 r. Główną przyczyną spadku wyniku były niższe o 205.836 tys. zł (tj.15%) przychody odsetkowe od kredytów i pożyczek udzielonych klientom, spowodowane ograniczeniem akcji kredytowej i spadkiem rynkowych stóp procentowych. W porównaniu do 2008 r. niższa była stopa przychodu odsetkowego z aktywów pracujących, która wyniosła w 2009 r. 5,2% (spadek o 1,2 p.p.). Spadek przychodów odsetkowych został ograniczony niższymi niż w 2008 r. o 82.774 tys. zł (tj.25%) kosztami finansowania z rynku międzybankowego oraz z tytułu pożyczek podporządkowanych. Cena pozyskiwanych środków obcych wyniosła 3,3% w 2009 r. (4,1% w 2008 r.) W rezultacie, w 2009 r. marża odsetkowa, liczona jako stosunek wyniku odsetkowego do przychodów odsetkowych, nieznacznie wzrosła (o 0,2 p.p.) w porównaniu do 2008 r. i wyniosła 40,3% (komentarz 17).
- Wynik z tytułu prowizji i opłat wyniósł 272.860 tys. zł w 2009 r. i był o 37.597 tys. zł (tj.16%) wyższy od wyniku osiągniętego w 2008 r., w dużej mierze w rezultacie przyrostu prowizji z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego (o 33.557 tys. zł, tj.75%, do poziomu 78.440 tys. zł w 2009 r.). W stosunku do 2008 r. łączne przychody z tytułu prowizji i opłat były wyższe o 40.296 tys. zł (wzrost o 14% do kwoty 336.208 tys. zł). Jednocześnie nastąpił nieznaczny wzrost kosztów z tytułu prowizji i opłat o 2.699 tys. zł, tj. 4%, do kwoty 63.348 tys. zł (komentarz 18).
- Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany w 2009 r. był niższy niż w 2008 r. i wyniósł 371.627 tys. zł. Spadek o 99.281 tys. zł (tj. 21%) spowodowany był głównie niższą zmiennością kursów walutowych w drugiej połowie 2009 r. (komentarz 19).

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

III. Charakterystyka wyników i sytuacji finansowej jednostki (cd.)

- Odpisy netto z tytułu utraty wartości wyniosły w 2009 r. 348.132 tys. zł (dotworzenie odpisów, podobnie jak w 2008 r. - 203.054 tys. zł). Wzrost odpisów netto dotyczył głównie kredytów i pożyczek udzielonych klientom korporacyjnym – wzrost o 109.094 tys. zł (tj. 82%) – komentarz 20.
- W 2009 r. ogólne koszty administracyjne były o 57.302 tys. zł (tj. 8%) niższe niż w roku poprzednim i wyniosły 635.748 tys. zł. Na spadek ten największy wpływ miało ograniczenie kosztów pracowniczych o 41.037 tys. zł (tj. 12%). Mimo ograniczenia kosztów, ogólna efektywność działania, liczona jako iloraz ogólnych kosztów administracyjnych do wyniku na działalności bankowej (wskaźnik C/I), uległa w 2009 r. pogorszeniu (wzrost wskaźnika o 2,7 p.p. do 53,9%). Negatywna zmiana wskaźnika spowodowana była głównie niższymi niż w 2008 r. przychodami (przede wszystkim przychodami z tytułu odsetek).
- Obciążenie podatkowe w 2009 r. wyniosło 48.274 tys. zł. Efektywna stopa opodatkowania wyniosła 24,7% i była wyższa o 3,6 p.p. w porównaniu do 2008 r.
- W rezultacie w 2009 r. Grupa osiągnęła zysk netto w kwocie 146.782 tys. zł, który był niższy od wyniku za 2008 r. o kwotę 213.934 tys. zł (tj. 59%).
- Rentowność brutto (liczona jako zysk brutto do przychodów ogółem) wyniosła w badanym roku 9,2% i spadła w porównaniu do roku ubiegłego o 10,1 p.p.
- Wskaźnik zwrotu z aktywów (liczony jako zysk netto do średniego stanu aktywów ogółem) wyniósł w 2009 r. 0,5% i w porównaniu do 2008 r. spadł o 0,9 p.p. Zwrot z kapitału wyniósł 5,5% i był o 11,6 p.p. niższy niż 2008 r.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kontynuacji działalności.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.

Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na 31 grudnia 2009 r.

AKTYWA	Komentarz	31.12.2009 r.		31.12.2008 r.		Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r.		31.12.2008 r.	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł			Struktura (%)	Struktura (%)		
1.	Kasa i środki w Banku Centralnym	1.359.470	1.886.563	(527.093)	(28)	5	6				
2.	Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom	511.192	547.262	(36.070)	(7)	2	2				
3.	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3.203.753	3.894.381	(690.628)	(18)	13	13				
4.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	19.205.059	21.763.428	(2.558.369)	(12)	75	74				
5.	Inwestycyjne papiery wartościowe	458.030	582.328	(124.298)	(21)	2	2				
6.	Wartości niematerialne	187.132	164.586	22.546	14	1	1				
7.	Rzeczowe aktywa trwałe	121.661	120.124	1.537	1	-	-				
22.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	257.420	249.343	8.077	3	1	1				
22.	Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	34.591	58.321	(23.730)	(41)	-	-				
8.	Inne aktywa	303.108	259.477	43.631	17	1	1				
	Aktywa razem	25.641.416	29.525.813	(3.884.397)	(13)	100	100				

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.

Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ na 31 grudnia 2009 r. (cd.)

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY WŁASNE	Komentarz	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	31.12.2009 r. Struktura (%)	31.12.2008 r. Struktura (%)
9. Zobowiązania wobec banków		6.820.975	7.778.193	(957.218)	(12)	27	26
Inne depozyty pochodzące z rynku pieniężnego		-	39.927	(39.927)	(100)	-	-
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		335.593	2.726.428	(2.390.835)	(88)	1	9
Zobowiązania wobec klientów		14.968.593	15.605.601	(637.008)	(4)	58	53
Inne zobowiązania		242.624	347.633	(105.009)	(30)	1	1
Pozostałe rezerwy		52.885	18.852	34.033	181	-	-
Zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	84.743	(84.743)	(100)	-	-
Zobowiązania podporządkowane		405.496	407.707	(2.211)	(1)	2	2
Zobowiązania razem		22.826.166	27.009.084	(4.182.918)	(15)	89	91
Kapitał zakładowy		1.168.928	998.018	170.910	17	5	4
Kapitał zapasowy		481.536	272.736	208.800	77	2	1
Kapitał rezerwowy		790.828	683.986	106.842	16	3	2
Niepodzielony wynik finansowy		143.339	341.634	(198.295)	(58)	-	1
Kapitał mniejszości		230.619	220.355	10.264	5	1	1
Kapitały własne		2.815.250	2.516.729	298.521	12	11	9
Zobowiązania i kapitały własne razem		25.641.416	29.525.813	(3.884.397)	(13)	100	100

AKA.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.

Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

Komentarz	2009 r.		2008 r.		Zmiana tys. zł	Zmiana (%)	2009 r.		2008 r.	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł			Struktura (%)	Struktura (%)	Struktura (%)	Struktura (%)
Przychody z tytułu odsetek	1.370.595	1.560.150	(189.555)	66						
Koszty odsetek	(818.551)	(934.017)	115.466	49						
Wynik z tytułu odsetek	552.044	626.133	(74.089)	(12)						
Przychody z tytułu prowizji i opłat	336.208	295.912	40.296	14						
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(63.348)	(60.649)	(2.699)	4						
Wynik z tytułu prowizji i opłat	272.860	235.263	37.597	16						
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	371.627	470.908	(99.281)	(21)						
Wynik na instrumentach finansowych zabezpieczających	333	(959)	1.292	(135)						
Pozostałe przychody operacyjne	36.869	44.280	(7.411)	(17)						
Pozostałe koszty operacyjne	(54.797)	(22.210)	(32.587)	147						
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	(348.132)	(203.054)	(145.078)	71						
Ogólne koszty administracyjne	(635.748)	(693.050)	57.302	(8)						
Wynik na działalności operacyjnej / Zysk brutto	195.056	457.311	(262.255)	(57)						
Podatek dochodowy	(48.274)	(96.595)	48.321	(50)						
Zysk netto, z tego:	146.782	360.716	(213.934)	(59)						
zysk przypadający akcjonariuszom Banku	127.992	335.306	(207.314)	(62)						
zysk przypadający udziałowcom mniejszościowym	18.790	25.410	(6.620)	(26)						
Przychody ogółem	2.115.632	2.371.250	(255.618)	(11)						
Koszty ogółem	(1.920.576)	(1.913.939)	(6.637)	-						
Zysk brutto	195.056	457.311	(262.255)	(57)						
								100		100
								100		100

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.

Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację majątkową i finansową oraz wyniki finansowe Banku

Działalność gospodarczą Banku, jej wynik finansowy za rok obrotowy oraz sytuację majątkową i finansową na dzień bilansowy w porównaniu do roku ubiegłego charakteryzują następujące wskaźniki (1):

	2009 r.	2008 r.
Wskaźniki rentowności		
Rentowność brutto (zysk brutto / przychody ogółem)	9,2%	19,3%
Wskaźnik zwrotu z kapitału (zysk netto / średnie aktywa netto) (2)	5,5%	17,1%
Wskaźnik zwrotu z aktywów (zysk netto / średnie aktywa ogółem) (2)	0,5%	1,4%
Stopa przychodu odsetkowego z aktywów pracujących (przychody z tytułu odsetek / średnie aktywa pracujące) (2)	5,2%	6,4%
Wskaźnik kosztów / przychodów (ogólne koszty administracyjne / wynik na działalności bankowej) (3)	53,9%	51,2%
Cena środków obcych (koszty odsetek / średnie zobowiązania oprocentowane) (2)	3,3%	4,1%
Wskaźniki jakości aktywów		
Udział aktywów pracujących w aktywach ogółem (4)	95,4%	96,0%
Udział kredytów ze stwierdzoną utratą wartości w kredytach dla klientów brutto ogółem	5,8%	3,8%
Pokrycie odpisami aktualizującymi kredytów dla klientów z utratą wartości	56,0%	45,3%
Wskaźniki płynności		
Płynność do 1 miesiąca (5)	0,95	0,97
Płynność do 3 miesięcy (5)	1,05	0,88
Inne wskaźniki		
Współczynnik wypłacalności	12,24%	9,96%
Skonsolidowane fundusze własne (tys. zł) – kalkulowane na bazie regulacyjnej	2.725.737	2.429.115
Całkowity wymóg kapitałowy (tys. zł)	1.781.136	1.950.374

(1) Wartości poszczególnych wskaźników mogą być różne od wskaźników przedstawionych w sprawozdaniu finansowym ze względu na odmienny sposób kalkulacji.

(2) Stany średnie pozycji bilansowych obliczono na podstawie stanu poszczególnych pozycji na początku i końcu bieżącego oraz poprzedniego roku obrotowego.

(3) Wynik na działalności bankowej rozumiany jako wynik na działalności operacyjnej pomniejszony o ogólne koszty administracyjne oraz wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności.

(4) Aktywa pracujące definiowane są jako środki w banku centralnym (bez kasy), należności od banków i klientów, inwestycyjne oraz przeznaczone do obrotu papiery wartościowe.

(5) Wskaźniki płynności rozumiane są jako stosunek aktywów do zobowiązań wg ich wartości bilansowej do 1 miesiąca i do 3 miesięcy odpowiednio.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2009 r.

1. Kasa i środki w Banku Centralnym

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji „Kasa i środki w Banku Centralnym” wynosiło 1.359.470 tys. zł (1.886.563 tys. zł na koniec 2008 r.), z czego 1.080.051 tys. zł stanowiły środki utrzymywane przez Bank na rachunku w Narodowym Banku Polskim (1.554.506 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r.). Całość salda dotyczyła należności Banku.

Na dzień bilansowy Bank naliczał i utrzymywał rezerwę obowiązkową zgodnie z Uchwałą Nr 15/2004 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie zasad i trybu naliczania oraz utrzymywania przez banki rezerwy obowiązkowej. Deklarowana rezerwa obowiązkowa w NBP do utrzymywania w grudniu 2009 r. wynosiła 456.014 tys. zł (508.933 tys. zł w grudniu 2008 r.).

2. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom

Na dzień bilansowy saldo lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom wyniosło 511.192 tys. zł, z czego 507.316 tys. zł dotyczyło Banku (99% całości salda, 96% na 31 grudnia 2008 r.). W poniższej tabeli przedstawiono rozbięcie salda lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom:

	31.12.2009 r.	31.12.2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Lokaty w innych bankach	416.071	494.308	(78.237)	(16)
Środki na rachunkach bieżących	77.520	41.523	35.997	87
Kredyty i pożyczki udzielone bankom	17.601	11.431	6.170	54
Razem	511.192	547.262	(36.070)	(7)

W 2009 r. nastąpił spadek salda lokat w innych bankach (spadek o 78.237 tys. zł, tj. 16%, do 416.071 tys. zł na 31 grudnia 2009 r.). Jednocześnie wzrosły salda środków na rachunkach bieżących oraz kredytów i pożyczek udzielonych bankom (odpowiednio o 35.997 tys. zł, tj. 87% oraz 6.170 tys. zł, tj. 54%). Zarówno na dzień bilansowy 31 grudnia 2009 r., jak i 31 grudnia 2008 r. nie wystąpiła potrzeba utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Spadek salda na dzień bilansowy spowodowany był głównie przeznaczeniem przez Bank środków z lokat w innych bankach komercyjnych na zakup obligacji i bonów emitowanych przez Skarb Państwa oraz Narodowy Bank Polski.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

3. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Saldo „Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” w porównaniu do końca roku 2008 zmalało o 690.628 tys. zł (tj.18%) i na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniosło 3.203.753 tys. zł. Udział Banku na dzień bilansowy był zbliżony do 100% (podobnie na 31 grudnia 2008 r.). Na pozycję tę składały się następujące aktywa:

	<u>31.12.2009 r.</u> tys. zł	<u>31.12.2008 r.</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> (%)
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2.781.212	1.375.369	1.405.843	102
obligacje i bony skarbowe	1.400.032	642.011	758.021	118
bony pieniężne	1.299.016	649.910	649.106	100
obligacje zamienne na akcje	82.164	83.448	(1.284)	(2)
Pochodne instrumenty finansowe - przeznaczone do obrotu	384.834	2.479.871	(2.095.037)	(84)
walutowe transakcje terminowe (w tym CIRS)	345.058	2.110.853	(1.765.795)	(84)
swapy procentowe (IRS)	26.403	50.481	(24.078)	(48)
opcje walutowe	13.373	318.537	(305.164)	(96)
Wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	37.707	39.141	(1.434)	(4)
obligacje korporacyjne	37.707	39.141	(1.434)	(4)
Razem	<u>3.203.753</u>	<u>3.894.381</u>	<u>(690.628)</u>	<u>(18)</u>

Spadek dodatniej wyceny pochodnych instrumentów finansowych o 2.095.037 tys. zł (tj.84%) na dzień bilansowy spowodowany był głównie zmniejszeniem liczby i wolumenu otwartych pozycji z tytułu operacji instrumentami pochodnymi (na dzień bilansowy zanotowano blisko 3,6 tys. otwartych transakcji walutowych spot, forward oraz swap, a także około 0,6 tys. otwartych transakcji opcji walutowych, w porównaniu do odpowiednio około 4,6 tys. oraz 8,4 tys. na 31 grudnia 2008 r.). Spadek ten został częściowo skompensowany zwiększeniem portfela obligacji i bonów emitowanych przez Skarb Państwa oraz Narodowy Bank Polski (wzrost salda odpowiednio o 758.021 tys. zł, tj.118% oraz 649.106 tys. zł, tj.100%).

Obligacje zamienne na akcje stanowią złożony instrument finansowy, którego wartości godziwej nie można na dzień bilansowy rzetelnie określić. Instrument pochodny wbudowany w obligację oparty jest na nienotowanym instrumencie kapitałowym, którego wartość godziwa również nie jest możliwa do rzetelnego ustalenia. W związku z powyższym, zgodnie z pkt. C11 Wskazówek implementacyjnych MSR39, cały instrument jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu i wyceniany po koszcie pomniejszonym o utratę wartości. Na dzień bilansowy nie rozpoznano utraty wartości instrumentu. Spadek wartości obligacji wynika z różnicy w cenie przeliczonej po kursie waluty z dnia bilansowego.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

3. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (cd.)

W ramach aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu znajdują się bony skarbowe wydzielone jako zabezpieczenie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wartości bilansowej 66.751 tys. zł na 31 grudnia 2009 r. (58.683 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r.).

4. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Na dzień bilansowy saldo pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” wynosiło 19.205.059 tys. zł, co w porównaniu z kwotą 21.763.428 tys. zł na koniec 2008 r. stanowi spadek o 2.558.369 tys. zł (tj. 12%). Udział Banku w wartości netto salda na dzień bilansowy wyniósł 78% (76% na 31 grudnia 2008 r.). Analizę struktury i jakości portfela kredytowego zaprezentowano w punktach poniżej.

a) Struktura rodzajowa portfela kredytowego i leasingowego Grupy

	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)
Duże przedsiębiorstwa	12.079.161	13.917.635	(1.838.474)	(13)
Klienci indywidualni	3.028.815	2.869.850	158.965	6
Klienci MIKRO	2.897.966	3.250.313	(352.347)	(11)
Małe i średnie przedsiębiorstwa	1.495.503	1.929.844	(434.341)	(23)
Sektor publiczny	393.011	227.067	165.944	73
Kredyty i pożyczki brutto	19.894.456	22.194.709	(2.300.253)	(10)
Odpisy z tytułu utraty wartości	(689.397)	(431.281)	(258.116)	60
Kredyty i pożyczki netto	19.205.059	21.763.428	(2.558.369)	(12)

Na dzień bilansowy 541.093 tys. zł należności leasingowych (dotyczy w całości Raiffeisen-Leasing) było objęte umową sekurytyzacji aktywów – z wykorzystaniem spółki celowej ROOF Poland Sp. z o.o. (1.000.190 tys. zł na 31 grudnia 2008 r.). Jednocześnie, na dzień bilansowy część portfela kredytowego (dotyczy wyłącznie Banku) w kwocie 1.058.237 tys. zł brutto (976.448 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r.) była przedmiotem sekurytyzacji syntetycznej. W obu przypadkach należności objęte sekurytyzacją ujmowane są przez Grupę w saldzie kredytów i pożyczek udzielonych klientom – zgodnie odpowiednio z SKI-12 „Konsolidacja jednostek specjalnego przeznaczenia” oraz MSR 39.17.

Na dzień bilansowy, w ramach kredytów i pożyczek brutto kwota 4.406.992 tys. zł dotyczyła należności z tytułu leasingu finansowego (5.219.945 tys. zł na 31 grudnia 2008 r.). Kwota ta została objęta odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości w kwocie 143.836 tys. zł (82.303 tys. zł na 31 grudnia 2008 r.). Oznacza to 16% spadek wartości portfela leasingowego brutto, przy jednoczesnym wzroście odpisów z tytułu utraty wartości o 75% na 31 grudnia 2009 r.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

4. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (cd.)

b) Struktura jakościowa portfela kredytowego i leasingowego Grupy

	31.12.2009 r.	31.12.2008 r.	31.12.2009 r. Struktura	31.12.2008 r. Struktura
	tys. zł	tys. zł	%	%
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości brutto	1.147.603	843.482	5,8	3,8
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości brutto	18.746.853	21.351.227	94,2	96,2
Kredyty i pożyczki brutto razem	19.894.456	22.194.709	100	100
Odpisy na zidentyfikowaną utratę wartości	(642.756)	(381.999)	93,2	88,6
Odpisy na poniesioną ale niezidentyfikowaną utratę wartości (IBNI)	(46.641)	(49.282)	6,8	11,4
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek razem	(689.397)	(431.281)	100	100
Kredyty i pożyczki netto razem	19.205.059	21.763.428		

Odpisy aktualizujące w wysokości 535.113 tys. zł dotyczyły należności z tytułu udzielonych przez Bank kredytów i pożyczek (78% całości salda), podczas gdy 154.284 tys. zł dotyczyło należności Raiffeisen-Leasing (22% całości salda), w tym 143.836 tys. zł dotyczyło należności z tytułu leasingu finansowego.

Jakość portfela na dzień bilansowy była gorsza niż na koniec poprzedniego roku. Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w całości salda wyniósł 5,8% (3,8% na 31 grudnia 2008 r.), natomiast pokrycie tych kredytów odpisami wyniosło 56,0% (45,3% na 31 grudnia 2008 r.). Spadek jakości portfela wynikał przede wszystkim z pogorszenia sytuacji finansowo-ekonomicznej dużych przedsiębiorstw – w odniesieniu do tej części portfela największy był również przyrost kwoty bilansowej odpisów z tytułu utraty wartości – wyniósł on 157.953 tys. zł (liczony dla należności analizowanych indywidualnie, z uwzględnieniem 29.290 tys. zł rozwiązania z tytułu spisania należności w ciężar odpisów).

Jednocześnie, niższy niż przed rokiem był udział odpisów z tytułu poniesionej ale niezidentyfikowanej straty (IBNI) – na dzień bilansowy wyniósł on 6,8% (11,4% na 31 grudnia 2008 r.).

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

5. Inwestycyjne papiery wartościowe

Na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo pozycji „Inwestycyjne papiery wartościowe” wynosiło 458.030 tys. zł (582.328 tys. zł na koniec roku ubiegłego), co stanowiło spadek w porównaniu do dnia 31 grudnia 2008 r. o 124.298 tys. zł, tj. o 21%. Udział Banku na dzień bilansowy wyniósł niemal 100% salda (podobnie na 31 grudnia 2008 r.).

	<u>31.12.2009 r.</u> tys. zł	<u>31.12.2008 r.</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> (%)
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności:	429.096	541.962	(112.866)	(21)
obligacje skarbowe	429.096	520.032	(90.936)	(17)
obligacje NBP	-	21.930	(21.930)	(100)
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży:				
udziały kapitałowe	28.934	40.366	(11.432)	(28)
Razem	<u>458.030</u>	<u>582.328</u>	<u>(124.298)</u>	<u>(21)</u>

Zmiana salda na dzień bilansowy wynikała głównie z wykupu w datach wymagalności obligacji skarbowych o wartości nominalnej 175.000 tys. zł oraz z przymusowego wykupu (przed datą zapadalności) obligacji przez Narodowy Bank Polski o wartości nominalnej 21.214 tys. zł. Równocześnie Grupa dokonała w 2009 r. zakupu obligacji o wartości nominalnej 100.000 tys. zł.

Na dzień bilansowy w skład salda papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży wchodziły akcje spółki nienotowanej nabytej łącznie z obligacjami zamiennymi na akcje (komentarz 3). W 2009 r. Grupa rozpoznała utratę wartości tych akcji i zdecydowała o utworzeniu odpisu aktualizującego w wysokości 12.200 tys. zł – wartość bilansowa ww. akcji wyniosła wg stanu na 31 grudnia 2009 r. 26.017 tys. zł. Na dzień bilansowy, podobnie jak na koniec 2008 r. Grupa nie była w stanie rzetelnie określić wartości godziwej tych akcji. Stąd, zgodnie z MSR 39.46 są one wykazywane po koszcie.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

6. Wartości niematerialne

Saldo wartości niematerialnych na dzień bilansowy wzrosło o 22.546 tys. zł (tj. 14%) i wyniosło 187.132 tys. zł. Na dzień bilansowy 94% salda dotyczyło Banku (97% na 31 grudnia 2008 r.). Saldo wartości niematerialnych składało się z następujących pozycji:

	<u>31.12.2009 r.</u> tys. zł	<u>31.12.2008 r.</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> (%)
Oprogramowanie komputerowe	263.722	210.224	53.498	25
Oprogramowanie komputerowe i inne wartości niematerialne w budowie	47.120	54.250	(7.130)	(13)
Prawa użytkowane przez Grupę	19	1.173	(1.154)	(98)
Razem brutto	310.861	265.647	45.214	17
Umorzenie	(123.729)	(101.061)	(22.668)	22
Razem netto	187.132	164.586	22.546	14

W 2009 r. Grupa dokonała zwiększeń stanu wartości niematerialnych w kwocie 54.846 tys. zł oraz zmniejszeń w kwocie 9.632 tys. zł. Najbardziej istotnym zwiększeniem wartości niematerialnych było rozbudowanie (upgrade) głównego systemu księgowo-transakcyjnego Banku – „T24”.

Zużycie wartości niematerialnych, mierzone jako stosunek umorzenia do wartości brutto, wynosiło na dzień bilansowy 40% (38% na 31 grudnia 2008 r.).

7. Rzeczowe aktywa trwałe

Na dzień bilansowy wartość netto salda pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe” wynosiła 121.661 tys. zł i w porównaniu do 31 grudnia 2008 r. wzrosła o 1.537 tys. zł (tj. 1%). Na dzień bilansowy 74% salda dotyczyło Banku (67% na 31 grudnia 2008 r.).

	<u>31.12.2009 r.</u> tys. zł	<u>31.12.2008 r.</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> (%)
Urządzenia techniczne i maszyny	141.545	168.393	(26.848)	(16)
Ulepszenia w obcych obiektach	126.872	107.176	19.696	18
Środki transportu	42.457	46.424	(3.967)	(9)
Środki trwałe w budowie	4.033	12.441	(8.408)	(68)
Grunty i prawa wieczystego użytkowania	-	16	(16)	(100)
Inne środki trwałe	11.274	13.913	(2.639)	(19)
Środki trwałe brutto	326.181	348.363	(22.182)	(6)
Umorzenie	(204.520)	(228.239)	23.719	(10)
Środki trwałe netto	121.661	120.124	1.537	1

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

7. Rzeczowe aktywa trwałe (cd.)

Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na dzień bilansowy spadła w porównaniu do końca poprzedniego roku o 22.182 tys. zł (tj. 6%). Na spadek salda pozycji złożyły się nabycia środków trwałych w kwocie 46.215 tys. zł oraz zmniejszenia w kwocie 68.397 tys. zł.

W saldzie brutto rzeczowych aktywów trwałych na dzień bilansowy 40.298 tys. zł dotyczyło środków trwałych oddanych przez Raiffeisen-Leasing w leasing operacyjny. Były to przede wszystkim środki transportu stanowiące 96% omawianego salda.

Zużycie rzeczowych aktywów trwałych mierzone jako stosunek umorzenia do wartości brutto, wynosiło na dzień bilansowy 63% (66% na 31 grudnia 2008 r.).

8. Inne aktywa

Wartość innych aktywów wzrosła o 43.631 tys. zł (tj. 17%) i na dzień bilansowy wyniosła 303.108 tys. zł. Na dzień bilansowy 30% salda dotyczyło Banku (39% na 31 grudnia 2008 r.). Saldo składało się z następujących pozycji:

	<u>31.12.2009 r.</u>	<u>31.12.2008 r.</u>	<u>Zmiana</u>	<u>Zmiana</u>
	<u>tys. zł</u>	<u>tys. zł</u>	<u>tys. zł</u>	<u>(%)</u>
Koszty zapłacone z góry	214.325	162.905	51.420	32
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	27.531	36.561	(9.030)	(25)
Aktywa przejęte za długi	25.382	15.789	9.593	61
Dłużnicy różni	22.885	31.904	(9.019)	(28)
Rozrachunki publiczno-prawne	5.077	-	5.077	-
Inne	26.994	23.646	3.348	14
Inne aktywa brutto	322.194	270.805	51.389	19
Odpisy aktualizujące	(19.086)	(11.328)	(7.758)	68
Inne aktywa netto	303.108	259.477	43.631	17

Wzrost salda brutto kosztów zapłaconych z góry o 51.420 tys. zł (tj. 32%) wynikał między innymi z wyższych o 49.076 tys. zł (tj. 42%) rozliczeń z tytułu zawartych wieloletnich umów ubezpieczenia przez Raiffeisen-Leasing. Saldo tych rozliczeń na dzień bilansowy wyniosło 166.744 tys. zł.

Aktywa przejęte za długi dotyczyły w 100% przejętych przedmiotów leasingu.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

9. Zobowiązania wobec banków

Saldo pozycji zobowiązania wobec banków spadło na dzień bilansowy o 957.218 tys. zł (tj. 12%) i wyniosło 6.820.975 tys. zł na dzień 31 grudnia 2009 r. Na dzień bilansowy 39% salda dotyczyło Banku (43% na 31 grudnia 2008 r.). Saldo składało się z następujących pozycji:

	31.12.2009 r.	31.12.2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Kredyty otrzymane	5.604.702	6.740.370	(1.135.668)	(17)
Depozyty terminowe	983.612	607.447	376.165	62
Rachunki bieżące	230.182	418.862	(188.680)	(45)
Transakcje repo	2.479	11.514	(9.035)	(78)
Razem	6.820.975	7.778.193	(957.218)	(12)

Spadek wartości salda na 31 grudnia 2009 r. nastąpił głównie na skutek zmniejszenia wartości kredytów otrzymanych o 1.135.668 tys. zł. Niższe saldo zobowiązań wobec banków z tytułu kredytów otrzymanych była spowodowane przede wszystkim spadkiem wartości kredytów otrzymanych od jednostek z Grupy Raiffeisen.

Jednocześnie na 31 grudnia 2009 r. odnotowano wzrost salda depozytów terminowych o 376.165 tys. zł (tj. 62%) pochodzących głównie od banków lokalnych spoza Grupy Raiffeisen oraz innych instytucji finansowych.

10. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Na dzień bilansowy saldo zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu wyniosło 335.593 tys. zł i w porównaniu do końca 2008 r. uległo zmniejszeniu o 2.390.835 tys. zł (tj. 88%). Udział Banku na 31 grudnia 2009 r. wyniósł blisko 100% salda (podobnie na 31 grudnia 2008 r.).

	31.12.2009 r.	31.12.2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Walutowe transakcje terminowe (w tym CIRS)	295.319	2.356.891	(2.061.572)	(87)
Swapy procentowe (IRS)	26.878	51.000	(24.122)	(47)
Opcje walutowe	13.396	318.537	(305.141)	(96)
Razem	335.593	2.726.428	(2.390.835)	(88)

Spadek salda spowodowany był głównie istotnym zmniejszeniem liczby i wolumenu otwartych pozycji z tytułu operacji instrumentami pochodnymi.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

11. Zobowiązania wobec klientów

Wartość zobowiązań wobec klientów na dzień bilansowy uległa zmniejszeniu w stosunku do końca 2008 r. o 637.008 tys. zł (tj. 4%). Na dzień bilansowy 96% salda dotyczyło Banku (93% na 31 grudnia 2008 r.).

	<u>31.12.2009 r.</u>	<u>31.12.2008 r.</u>	<u>Zmiana</u>	<u>Zmiana</u>
	<u>tys. zł</u>	<u>tys. zł</u>	<u>tys. zł</u>	<u>(%)</u>
Zobowiązania wobec dużych przedsiębiorstw	9.336.836	9.447.948	(111.112)	(1)
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	3.525.143	3.293.162	231.981	7
Zobowiązania wobec małych i średnich przedsiębiorstw	1.384.717	2.214.027	(829.310)	(37)
Zobowiązania wobec klientów MIKRO	689.345	624.567	64.778	10
Zobowiązania wobec sektora publicznego	32.552	25.897	6.655	26
Razem	<u>14.968.593</u>	<u>15.605.601</u>	<u>(637.008)</u>	<u>(4)</u>

Na dzień bilansowy, wartość zobowiązań wobec klientów pozostała na zbliżonym poziomie w stosunku do stanu na 31 grudnia 2008 r. Zmianie uległa natomiast ich struktura – udział zobowiązań wobec małych i średnich przedsiębiorstw spadł z 14% wartości zobowiązań ogółem na 31 grudnia 2008 r. do 9% na 31 grudnia 2009 r. (kwotowy spadek o 829.310 tys. zł). Równocześnie największy wzrost w 2009 r. dotyczył zobowiązań wobec klientów indywidualnych – ich wartość była wyższa o 231.981 tys. zł w stosunku do stanu na 31 grudnia 2008 r.

Na dzień bilansowy w saldzie zobowiązań wobec klientów zawarta jest kwota 541.093 tys. zł (1.000.190 tys. zł na 31 grudnia 2008 r.) zobowiązań z tytułu sekurytyzacji aktywów Raiffeisen-Leasing. Spadek zobowiązań z tytułu sekurytyzacji o 46% był spowodowany zakończeniem w styczniu 2009 r. okresu rewolwingowego i wejściem programu sekurytyzacji w fazę amortyzacji.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

12. Inne zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2009 r. na saldzie innych zobowiązań zanotowano spadek w stosunku do końca 2008 r. o 105.009 tys. zł (tj. 30%). Na dzień bilansowy 79% salda dotyczyło Banku (80% na 31 grudnia 2008 r.). Na saldo składały się następujące pozycje:

	<u>31.12.2009 r.</u> tys. zł	<u>31.12.2008 r.</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> (%)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	64.828	110.605	(45.777)	(41)
rezerwa na wynagrodzenia	38.943	78.113	(39.170)	(50)
rezerwy na koszty administracyjne	25.885	32.492	(6.607)	(20)
Wierzyciele różni	68.641	64.595	4.046	6
Przychody pobierane z góry	44.461	44.884	(423)	(1)
Rozrachunki międzybankowe	40.628	89.837	(49.209)	(55)
Rozrachunki publiczno-prawne	21.498	30.742	(9.244)	(30)
Pozostałe zobowiązania	2.568	6.970	(4.402)	(63)
Razem	<u>242.624</u>	<u>347.633</u>	<u>(105.009)</u>	<u>(30)</u>

Spadek rezerwy na wynagrodzenia spowodowany był przede wszystkim decyzją o niewypłacie za 2009 nagrody rocznej dla pracowników Banku (rezerwa z tego tytułu na koniec 2008 r. wynosiła 32.534 tys. zł).

13. Pozostałe rezerwy

Saldo pozostałych rezerw na dzień bilansowy wyniosło 52.885 tys. zł na 31 grudnia 2009 r. Na dzień bilansowy 31% salda dotyczyło Banku (89% na 31 grudnia 2008 r.).

	<u>31.12.2009 r.</u> tys. zł	<u>31.12.2008 r.</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> tys. zł	<u>Zmiana</u> (%)
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe oraz gwarancje, w tym:	15.234	15.822	(588)	(4)
oceniane indywidualnie	9.316	4.798	4.518	94
oceniane grupowo IBNI	5.918	11.024	(5.106)	(46)
Sprawy sporne	1.516	1.390	126	9
Pozostałe rezerwy	36.135	1.640	34.495	2.103
Razem	<u>52.885</u>	<u>18.852</u>	<u>34.033</u>	<u>181</u>

Na zmianę salda największy wpływ miało utworzenie w 2009 r. przez Raiffeisen-Leasing Polska rezerwy na zobowiązania podatkowe w wysokości 34.000 tys. zł. Utworzenie rezerwy jest odpowiedzią Zarządu Spółki na zmiany orzecznictwa sądów oraz organów skarbowych w obszarze stosowania przepisów podatkowych w roku 2009.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

14. Zobowiązania podporządkowane

Podobnie jak na koniec poprzedniego roku sprawozdawczego, na 31 grudnia 2009 r. Bank posiadał dwie pożyczki podporządkowane odpowiednio o wartości nominalnej 130.000 tys. zł oraz 270.000 tys. zł. Zmiana wartości salda o 2.211 tys. zł (tj. 1%) była spowodowana niższą wartością odsetek naliczonych niezapadłych na dzień 31 grudnia 2009 r. ze względu na obniżenie poziomu stopy bazowej.

	<u>Termin spłaty</u>	<u>31.12.2009 r. tys. zł</u>	<u>31.12.2008 r. tys. zł</u>
Pożyczka o wartości 270 mln zł	2013	273.399	274.961
Pożyczka o wartości 130 mln zł	2011	132.097	132.746
Razem		<u>405.496</u>	<u>407.707</u>

Do wyliczenia wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności na dzień 31 grudnia 2009 r., zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Bankowego nr 571/2006 z dnia 14 listopada 2006 r. Bank zaliczył do funduszy własnych 216.000 tys. zł z pożyczki w wysokości 270.000 tys. zł. Na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Bankowego nr 148/2004 z dnia 21 czerwca 2004 r. Bank zaliczył do funduszy własnych 52.000 tys. zł z pożyczki w wysokości 130.000 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.

Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

15. Kapitały własne

	31.12.2008r	Emisja akcji (według wartości nominalnej)	Nadwyżka wartości emisyjnej nad wartością nominalną	Zysk netto za 2009	Dywidendy wyplacone	Zysk netto przeniesiony na fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Przeniesienie zysku netto na kapitał zapasowy tworzony ustawowo	31.12.2009r.
	tys. zł							tys. zł
Kapitał zakładowy	998.018	170.910	-	-	-	-	-	1.168.928
Kapitał zapasowy	272.736	-	172.527	-	-	-	36.273 ¹	481.536
Kapitał rezerwowo Niepodzielony wynik finansowy i zysk netto roku bieżącego	683.986	-	-	-	-	106.842	-	790.828
	341.634	-	-	127.992	(183.172)	(106.842)	(36.273)	143.339
Kapitały mniejszości	220.355	-	-	18.790 ²	(8.526)	-	-	230.619
Razem	2.516.729	170.910	172.527	146.782	(191.698)	-	-	2.815.250

¹ Raiffeisen-Leasing jest podmiotem zależnym objętym konsolidacją metodą pełną. Udział Banku w głosach na WZA Raiffeisen-Leasing na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosił 50%. Kwota jest sumą 11.056 tys. zł, czyli 50% kwoty podwyższenia kapitału zapasowego Raiffeisen-Leasing w wyniku podziału zysku netto za 2008 r. oraz 25.217 tys. zł będących podwyższeniem kapitału zapasowego Banku w wyniku podziału zysku netto za 2008 r.

² Kwota 18.790 tys. zł stanowi 50% skonsolidowanego zysku netto Raiffeisen-Leasing za 2009 r. pomniejszonego o dywidendę za 2008 r. wypłaconą przez Raiffeisen Insurance Agency

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

15. Kapitały własne (cd.)

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku w dniu 6 kwietnia 2009 r. podjęło uchwałę dotyczącą podziału zysku za 2008 rok w wysokości 315.231 tys. zł przeznaczając 183.172 tys. zł na wypłatę dywidendy, 106.842 tys. zł na fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz 25.217 tys. zł na podwyższenie kapitału zapasowego.

Walne Zgromadzenie Raiffeisen-Leasing w dniu 7 kwietnia 2009 r. podjęło uchwałę dotyczącą wypłaty dywidendy z zysku za rok 2008 w kwocie 17.054 tys. zł. Pozostała część wyniku finansowego w kwocie 22.113 tys. zł została przeznaczona na podwyższenie kapitału zapasowego.

W 2009 r. Bank przeprowadził operację podwyższenia kapitału zakładowego. Podwyższenia dokonano zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 6 kwietnia 2009 r. o emisji 18.802 akcji zwykłych o wartości nominalnej 9.090 zł za akcję i cenie emisyjnej równej 18.266 zł za akcję. Emisja została zarejestrowana 13 maja 2009 r. Wartość nominalna zarejestrowanych akcji (170.910 tys. zł) zasilila kapitał zakładowy Banku, a nadwyżka wartości emisyjnej nad wartością nominalną w kwocie 172.527 tys. zł powiększyła kapitał zapasowy.

Skonsolidowane fundusze własne Grupy, wyliczone na bazie regulacyjnej, wynosiły na dzień bilansowy 2.725.737 tys. zł (2.429.115 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r.) i były wyższe o 944.601 tys. zł od całkowitego wymogu kapitałowego (1.781.136 tys. zł na koniec 2009 r.). Współczynnik wypłacalności liczony na dzień bilansowy wyniósł 12,24% (9,96% na 31 grudnia 2008 r.)

16. Uzgodnienie aktywów netto skonsolidowanych spółek ze skonsolidowanymi aktywami netto

Poniżej przedstawiono uzgodnienie kapitałów własnych konsolidowanych spółek ze skonsolidowanymi kapitałami własnymi Grupy na dzień bilansowy:

	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł
Aktywa netto spółek:		
- Raiffeisen Bank Polska S.A.	2.466.704	2.188.706
- Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	449.446	427.071
- Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.	11.991	13.841
Razem aktywa netto	2.928.141	2.629.618
Eliminacje:		
- kapitałów podstawowych spółek zależnych	(75.202)	(75.202)
- pozostałych kapitałów spółek zależnych	(37.689)	(37.687)
Razem eliminacje	112.891	112.889
Skonsolidowane aktywa netto:	2.815.250	2.516.729

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Rachunek zysków i strat za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2009 r.

17. Wynik z tytułu odsetek

Wynik z tytułu odsetek wyniósł 552.044 tys. zł w 2009 r. i był niższy o 74.089 tys. zł (tj. o 12%) od 2008 r. W 2009 r. 75% salda dotyczyło Banku (85% w 2008 r.).

	2009 r.	2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Przychody odsetkowe:	1.370.595	1.560.150	(189.555)	(12)
Kredyty i pożyczki dla klientów	1.198.266	1.404.102	(205.836)	(15)
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	86.554	30.112	56.442	187
Kredyty i pożyczki dla banków	48.412	81.983	(33.571)	(41)
Inwestycyjne papiery wartościowe	29.400	36.050	(6.650)	(18)
Instrumenty reverse-repo	6.196	1.571	4.625	294
Instrumenty pochodne zabezpieczające	1.767	6.332	(4.565)	(72)
Koszty odsetek:	(818.551)	(934.017)	115.466	(12)
Depozyty klientów	(559.934)	(587.077)	27.143	(5)
Kredyty i pożyczki otrzymane (w tym podporządkowane)	(233.801)	(268.072)	34.271	(13)
Depozyty bankowe	(16.850)	(65.323)	48.473	(74)
Instrumenty pochodne zabezpieczające	(6.599)	(5.577)	(1.022)	18
Instrumenty repo	(1.367)	(7.968)	6.601	(83)
Wynik z tytułu odsetek	552.044	626.133	(74.089)	(12)

Spadek przychodów odsetkowych o kwotę 189.555 tys. zł (tj. 12%) w 2009 r. był spowodowany przede wszystkim niższymi niż w 2008 r. przychodami odsetkowymi od udzielonych kredytów i pożyczek dla klientów (spadek o 205.836 tys. zł, tj. 15%). Był to rezultat przede wszystkim zmniejszenia portfela kredytowego i leasingowego Grupy (komentarz 4). Zmiana ta została częściowo skompensowana wyższymi niż w 2008 r. przychodami odsetkowymi od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (wzrost o 56.422 tys. zł, tj. 187%).

Koszty odsetkowe w 2009 r. zmniejszyły się o 115.466 tys. zł (tj. 12%). Główną przyczyną tego spadku były niższe niż w 2008 r. koszty odsetek płatnych od depozytów bankowych (spadek o 48.473 tys. zł, tj. 74%) oraz z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych (spadek o 34.271 tys. zł, tj. 13%).

Marża odsetkowa liczona jako stosunek wyniku z tytułu odsetek do przychodów z tytułu odsetek wyniosła w 2009 r. 40,3% i wzrosła o 0,2 p.p. w stosunku do roku poprzedniego.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

18. Wynik z tytułu prowizji i opłat

W porównaniu do 2008 r. wynik z tytułu opłat i prowizji wyniósł 272.860 tys. zł w bieżącym roku obrotowym i wzrósł o 37.597 tys. zł (tj. 16%). W 2009 r. 72% salda dotyczyło Banku (80% w 2008 r.).

	2009 r.	2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Przychody z tytułu prowizji i opłat:	336.208	295.912	40.296	14
Opłaty za przelewy i inne transakcje płatnicze	91.304	100.256	(8.952)	(9)
Prowizje z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	78.440	44.883	33.557	75
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	41.862	35.577	6.285	18
Opłaty i prowizje od zobowiązań gwarancyjnych	17.332	12.906	4.426	34
Opłaty związane z obsługą środków pieniężnych	15.172	13.574	1.598	12
Opłaty i prowizje od wpłat gotówkowych	15.036	13.329	1.707	13
Opłaty z tytułu działalności powierniczej	10.911	8.136	2.775	34
Pozostałe opłaty	66.151	67.251	(1.100)	(2)
Koszty z tytułu prowizji i opłat:	(63.348)	(60.649)	(2.699)	4
Opłaty i prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów bankowych	(11.516)	(9.824)	(1.692)	17
Opłaty i prowizje od zobowiązań gwarancyjnych	(2.908)	(1.400)	(1.508)	108
Uiszczone opłaty maklerskie	(2.706)	(3.079)	373	(12)
Opłaty i prowizje dotyczące kredytów otrzymanych	(955)	(2.083)	1.128	(54)
Uiszczone pozostałe opłaty	(45.263)	(44.263)	(1.000)	2
Wynik z tytułu prowizji i opłat	272.860	235.263	37.597	16

Przychody z tytułu opłat i prowizji w 2009 r. wzrosły w porównaniu do roku ubiegłego o 40.296 tys. zł, tj. 14%. Wzrost wynikał przede wszystkim z wyższych przychodów z opłat i prowizji z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego w Raiffeisen Insurance Agency.

Prowizje z tytułu działalności kredytowej są rozliczane liniowo w czasie i dotyczą głównie udzielonych linii kredytowych, kredytów w rachunkach bieżących i innych produktów kredytowych, które nie posiadają określonego harmonogramu spłaty, w związku z czym nie podlegają rozliczaniu według efektywnej stopy procentowej.

Saldo kosztów z tytułu opłat i prowizji w 2009 r. wzrosło w porównaniu do 2008 r. o 2.699 tys. zł (tj. 4%).

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

19. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany wyniósł 371.627 tys. zł w 2009 r. i spadł o 99.281 tys. zł (tj. 21%). W 2009 r. 95% salda dotyczyło Banku (85% w 2008 r.).

	<u>2009 r.</u> <u>tys. zł</u>	<u>2008 r.</u> <u>tys. zł</u>	<u>Zmiana</u> <u>tys. zł</u>	<u>Zmiana</u> <u>(%)</u>
Wynik zrealizowany i niezrealizowany (bez komponentu walutowego) na walutowych instrumentach pochodnych	245.376	153.272	92.104	60
Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane (wraz z komponentem walutowym z wyceny instrumentów pochodnych)	101.326	294.535	(193.209)	(66)
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach dłużnych	16.415	13.648	2.767	20
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach pochodnych opartych o stopę procentową	7.826	7.884	(58)	(1)
Wynik zrealizowany i niezrealizowany na instrumentach kapitałowych	684	1.569	(885)	(56)
Razem	<u>371.627</u>	<u>470.908</u>	<u>(99.281)</u>	<u>(21)</u>

Różnice kursowe zrealizowane oraz niezrealizowane (wraz z komponentem walutowym z wyceny instrumentów pochodnych) zawierają zyski i straty z rewaluacji aktywów i zobowiązań w walucie obcej, zrealizowany wynik na transakcjach spot oraz różnice kursowe wynikające z wyceny walutowych instrumentów pochodnych.

Spadek różnic kursowych wynikał głównie z mniejszej zmienności kursów walutowych w 2009 r. w porównaniu z 2008 r. oraz z mniejszej liczby operacji walutowych w 2009 r.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

20. Odpisy netto z tytułu utraty wartości

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości był w 2009 r. ujemny (nadwyżka utworzonych odpisów nad rozwiązaniem) i wyniósł 348.132 tys. zł (w 2008 r. Grupa osiągnęła wynik ujemny w wysokości 203.054 tys. zł). W 2009 r. 82% salda dotyczyło Banku (75% w 2008 r.).

	2009 r.	2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Utworzenie odpisów aktualizujących	(614.902)	(352.157)	(262.745)	75
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	(350.952)	(229.339)	(121.613)	53
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	(244.542)	(115.086)	(129.456)	112
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(12.200)	(50)	(12.150)	24.300
Pozycje pozabilansowe	(7.208)	(7.682)	474	(6)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	266.770	149.103	117.667	79
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	108.252	95.733	12.519	13
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	150.722	51.906	98.816	190
Pozycje pozabilansowe	7.796	1.464	6.332	433
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących	(348.132)	(203.054)	(145.078)	71

Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym wyniosły 242.700 tys. zł (133.606 tys. zł w 2008 r.), zaś na kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym 93.820 tys. zł (63.180 tys. zł w 2008 r.).

Ponadto w 2009 r. Grupa utworzyła odpis w kwocie 12.200 tys. zł z tytułu stwierdzonej utraty wartości zaangażowania w akcje spółki PREI Ltd (komentarz 3).

Szczegółowe informacje na temat jakości portfela kredytowego zamieszczono w komentarzu 4.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

21. Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne poniesione przez Grupę w 2009 r. wyniosły 635.748 tys. zł i były niższe od kosztów roku 2008 o 57.302 tys. zł (tj. 8%). Udział Banku zarówno w 2009 r., jak i 2008 r. wyniósł 87%.

	2009 r.	2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Koszty pracownicze	(300.506)	(341.543)	41.037	(12)
Pozostałe koszty administracyjne,				
w tym:	(273.142)	(289.283)	16.141	(6)
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	(84.973)	(67.630)	(17.343)	26
Koszty informatyczne i telekomunikacyjne	(67.188)	(58.723)	(8.465)	14
Koszty marketingu	(23.018)	(26.736)	3.718	(14)
Konsulting	(15.842)	(3.547)	(12.295)	347
Koszty dzierżawy i wynajmu	(10.685)	(10.599)	(86)	1
Składka i wpłaty na rzecz BFG	(8.949)	(2.742)	(6.207)	226
Koszty szkoleń	(8.018)	(16.511)	8.493	(51)
Pozostałe koszty rzeczowe	(54.469)	(102.795)	48.326	(47)
Amortyzacja	(62.100)	(62.224)	124	-
Razem	(635.748)	(693.050)	57.302	(8)

Na saldo pozycji „Koszty pracownicze” składały się z koszty wynagrodzeń, ubezpieczeń społecznych oraz innych świadczeń na rzecz pracowników. Spadek salda o 41.037 tys. zł (tj.12%) wynikał przede wszystkim z ograniczenia kosztów związanych z programami bonusowymi dla pracowników Banku (20.775 tys. zł w 2009 r., wobec 62.543 tys. zł w 2008 r.) oraz ze spadku średniego zatrudnienia w Grupie.

Wzrost salda kosztów wynajmu i utrzymania budynków o 17.343 tys. zł (tj. 26%) wynikał głównie ze wzrostu liczby placówek Banku w 2009 r. oraz podwyższonego kursu EUR/PLN w pierwszej połowie 2009 r. Wzrost kosztów konsultingu o 12.295 tys. zł (tj. 347%) wynikał przede wszystkim z podpisanej w styczniu 2009 r. umowy o świadczeniu usług doradczych z Raiffeisen International Bank-Holding AG.

Wskaźniki efektywności Grupy kształtowały się w badanym roku w sposób następujący:

	2009 r.	2008 r.
	tys. zł	tys. zł
Ogólne koszty administracyjne	635.748	693.050
Średnioroczne zatrudnienie (w osobach)	3.064	3.167
Ogólne koszty administracyjne przypadające na 1 zatrudnionego	207	219
Zysk netto na 1 zatrudnionego	48	114

Wskaźnik kosztów do przychodów (C/I) wyniósł za badany rok 53,9% (51,2% za 2008 r.). Pogorszenie wskaźnika C/I spowodowane jest przede wszystkim spadkiem przychodów z tytułu odsetek (komentarz 17).

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

22. Podatek dochodowy

Całkowite obciążenie podatkowe w badanym roku wyniosło 48.274 tys. zł (96.595 tys. zł w 2008 r.) :

	2009 r.	2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Podatek dochodowy bieżący (a)	61.232	166.751	(105.519)	(63)
Podatek odroczony (b)	(8.077)	(66.052)	57.975	(88)
Korekty podatku dochodowego bieżącego dotyczące lat ubiegłych	(4.881)	(4.104)	(777)	19
Całkowite obciążenie podatkowe	48.274	96.595	(48.321)	(50)

Efektywna stopa opodatkowania wyniosła w 2009 r. 24,8% i była wyższa w porównaniu do roku ubiegłego o 3,7 p.p.

(a) Podatek dochodowy bieżący

W bieżącym roku obrotowym podatek dochodowy kalkulowany był według stawki 19% w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie przepisów MSSF zatwierdzonych przez UE, skorygowany o przychody nie podlegające opodatkowaniu i koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu.

	2009 r.	2008 r.	Zmiana	Zmiana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	(%)
Zysk brutto	195.056	457.311	(262.255)	(57)
Podatek dochodowy bieżący według stawki 19%	37.061	86.889	(49.828)	(57)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	16.137	18.370	(2.233)	(12)
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	(43)	(4.560)	4.517	(99)
Korekta podatku bieżącego z lat ubiegłych	(4.881)	(4.104)	(777)	19
Całkowite obciążenie podatkowe	48.274	96.595	(48.321)	(50)

Podatek dochodowy bieżący za dany rok obrotowy stanowi sumę podatku dochodowego bieżącego kalkulowanego przez jednostki wchodzące w skład Grupy (w tym Bank 29.755 tys. zł oraz jednostki zależne 18.519 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

22. Podatek dochodowy (cd.)

(b) Podatek dochodowy odroczony

Podatek odroczony stanowi różnicę między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową. Na saldo podatku odroczonego składały się różnice przejściowe ujemne i dodatnie:

	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)
Razem różnice dodatnie:	(897.944)	(2.883.797)	1.985.853	(69)
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	(376.025)	(2.454.186)	2.078.161	(85)
Odsetki naliczone do otrzymania (przychód)	(122.103)	(67.900)	(54.203)	80
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(119.400)	(74.555)	(44.845)	60
Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	(253.887)	(261.343)	7.456	(84)
Pozostałe rezerwy	(26.529)	(25 813)	(716)	3
Podatek odroczony od różnic dodatnich (19%)	(170.609)	(547.921)	377.312	(69)
Razem różnice ujemne:	2.252.785	4.196.128	(1.943.343)	(46)
Różnice z tytułu wyceny bilansowej i podatkowej umów leasingowych	946.529	657.876	288.653	44
Pozostałe aktywa	359.639	420.457	(60.818)	(14)
Wartość godziwa instrumentów pochodnych, papierów wartościowych	350.970	2.735.044	(2.384.074)	(87)
Różnice kursowe	205.157	-	205.157	-
Odpisy aktualizujące wartość kredytów nie uznane za koszty uzyskania przychodów	156.120	88.530	67.590	76
Odsetki naliczone do zapłacenia (koszt)	81.925	100.878	(18.953)	(19)
Prowizje rozliczane według efektywnej stopy procentowej	77.319	81.012	(3.693)	(5)
Koszty do zapłacenia	74.210	110.689	(36.479)	(33)
Pozostałe rezerwy	916	1.642	(726)	(44)
Podatek odroczony od różnic ujemnych (19%)	428.029	797.264	(369.235)	(46)
Podatek odroczony netto	257.420	249.343	8.077	3

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

22. Podatek dochodowy (cd.)

(b) Podatek dochodowy odroczony (cd.)

W związku z wystąpieniem nadwyżki różnic ujemnych nad dodatnimi Grupa na koniec 2009 r. rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 257.420 tys. zł. Na koniec 2008 r. Grupa również wykazała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i wynosiły one 249.343 tys. zł (spadek o 8.077 tys. zł).

23. Uzgodnienie wyniku finansowego netto skonsolidowanych spółek ze skonsolidowanym wynikiem netto Grupy

Poniżej przedstawiono uzgodnienie zysku netto konsolidowanych spółek ze skonsolidowanym wynikiem finansowym netto Grupy na dzień bilansowy:

	2009 r. tys. zł	2008 r. tys. zł
Zysk netto:		
- Raiffeisen Bank Polska S.A.	117.733	315.231
- Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	39.429	39.167
- Raiffeisen Insurance Agency Sp. z o.o.	11.791	13.641
Razem zysk netto według sprawozdań finansowych skonsolidowanych spółek	168.953	368.039
Eliminacja udziału w zyskach netto jednostek zależnych	(22.171)	(7.323)
Zysk netto Grupy Kapitałowej	146.782	360.716

24. Pozycje pozabilansowe

Na dzień bilansowy wartość pozycji pozabilansowych spadła w stosunku do salda na koniec poprzedniego roku o 1.554.872 tys. zł (tj. 23%).

	31.12.2009 r. tys. zł	31.12.2008 r. tys. zł	Zmiana tys. zł	Zmiana (%)
Gwarancje bankowe	1.460.092	1.411.221	48.871	3
Akredytywy i akcepty bankowe	112.320	121.384	(9.064)	(7)
Zobowiązania do udzielenia kredytu:	3.745.051	5.278.989	(1.533.938)	(29)
z pierwotnym terminem zapadalności do 1 roku	2.799.283	1.728.350	1.070.933	62
z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku	945.768	3.550.639	(2.604.871)	(73)
Inne zobowiązania pozabilansowe	104	60.845	(60.741)	(100)
Razem	5.317.567	6.872.439	(1.554.872)	(23)

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

IV. Charakterystyka wybranych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

24. Pozycje pozabilansowe (cd.)

Gwarancje bankowe wykazane w ramach pozycji pozabilansowych stanowią maksymalną ekspozycję na ryzyko. Ich wycena, zgodnie z MSR 39, jest dokonana w bilansie (komentarz 14).

Na dzień 31 grudnia 2009 r. najbardziej istotną pozycję stanowiły zobowiązania do udzielenia kredytu (70% wartości salda).

W ramach innych zobowiązań pozabilansowych Grupa posiadała zobowiązania do złożenia depozytów z datą przyszłą.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania
skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta

- (a) Zarząd Jednostki dominującej przedstawił w toku badania żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenia oraz przedłożył oświadczenie o kompletnym ujęciu danych w dokumentacji konsolidacyjnej oraz wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych, a także poinformował o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po dniu bilansowym do dnia złożenia oświadczenia.
- (b) Zakres badania nie był ograniczony.
- (c) Dokumentacja konsolidacyjna była kompletna i poprawna, a sposób jej przechowywania zapewnia właściwą ochronę.
- (d) We wszystkich istotnych aspektach określone przez kierownika Jednostki dominującej zasady rachunkowości oraz wykazywanie danych były zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Została zachowana ciągłość stosowanych zasad w stosunku do okresu ubiegłego.
- (e) We wszystkich istotnych aspektach konsolidacja kapitałów oraz ustalenie udziałów mniejszości zostały przeprowadzone prawidłowo.
- (f) Wyłączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją zostały dokonane we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.
- (g) Wyłączenia wyników nie zrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją, zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend zostały dokonane we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.
- (h) Informacja dodatkowa przedstawia wszystkie istotne informacje określone przez MSSF zatwierdzone przez Unię Europejską.
- (i) Sprawozdanie z działalności Grupy uwzględnia zagadnienia wymagane przez Ustawę o rachunkowości. Informacje finansowe w nim zawarte są zgodne z informacjami przedstawionymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.
- (j) Podczas badania nie stwierdzono żadnych istotnych przypadków naruszenia prawa, które mogłyby mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a także żadnych istotnych naruszeń statutu Jednostki dominującej.
- (k) Wysokość wskaźników istotności została określona przez nas na etapie planowania. Poziomy istotności określają granice, do których ujawnione uchybienia mogą bez szkody dla jakości sprawozdania finansowego i prawidłowości stanowiących podstawę ksiąg rachunkowych, nie być korygowane, gdyż zaniechanie takich korekt nie spowoduje wprowadzenia w błąd czytelnika sprawozdania finansowego. Istotność wyraża cechy ilościowe, jak i jakościowe badanych pozycji i dlatego też różni się ona w stosunku do różnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat. Ze względu na złożoność i liczbę przyjętych przy badaniu wskaźników istotności zawarte są one w dokumentacji z badania.

Grupa Kapitałowa Raiffeisen Bank Polska S.A.
Raport uzupełniający opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania
skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.

V. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta (cd.)

- (l) Całkowity wymóg regulacyjny wraz z wymogiem na ryzyko nadmiernych zaangażowań kapitałowych wyniósł na dzień bilansowy 1.781.136 tys. zł. Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniósł 12,24%. Na dzień bilansowy Grupa stosowała się do obowiązujących norm ostrożnościowych we wszystkich istotnych aspektach.
- (m) Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający zostało zbadane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Biegły rewident wydał opinię bez zastrzeżeń.
- (n) Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe Grupy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. zostało zatwierdzone uchwałą nr 3 Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Jednostki dominującej z dnia 20 marca 2009 r. oraz złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w Warszawie w dniu 3 kwietnia 2009 r. i ogłoszone w Monitorze Polskim B numer 1015 w dniu 26 czerwca 2009 r.

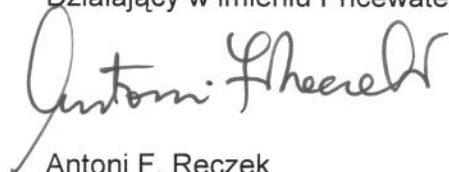
VI. Informacje i uwagi końcowe

Niniejszy raport został sporządzony w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Raiffeisen Bank Polska S.A., w której jednostką dominującą jest Raiffeisen Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie przy ulicy Pięknej 20. Badaniu podlegało skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące:

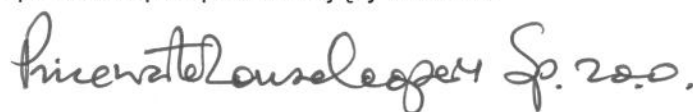
- (a) skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 r., które po stronie aktywów oraz zobowiązań i kapitału własnego wykazuje sumę 25.641.416 tys. zł;
- (b) skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujący zysk netto w kwocie 146.782 tys. zł;
- (c) skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące dochody całkowite w kwocie 146.782 tys. zł;
- (d) skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 298.521 tys. zł;
- (e) skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r. wykazujące wpływy pieniężne netto w kwocie 317.967 tys. zł;
- (f) informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd Jednostki dominującej dnia 15 marca 2010 r. Raport powinien być odczytywany wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Raiffeisen Bank Polska S.A. z dnia 15 marca 2010 r. dotyczącą wyżej opisanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Opinia o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyraża ogólny wniosek wynikający z przeprowadzonego badania. Wniosek ten nie stanowi sumy ocen wyników badania poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania bądź zagadnień, ale zakłada nadanie poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi (istotności), uwzględniającej wpływ stwierdzonych faktów na rzetelność i prawidłowość skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. i przeprowadzający badanie:

Antoni F. Reczek
Prezes Zarządu
Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90011/503

Spółka wpisana na listę podmiotów
uprawnionych do badania sprawozdań
finansowych pod numerem 144

Warszawa, 15 marca 2010 r.

